

Наукова школа гігієни тварин та ветеринарної санітарії ХДЗВА

Чорний Микола Васильович

доктор ветеринарних наук, професор,
Заслужений працівник сільського господарства
України,
відмінник аграрної науки і освіти,
завідувач кафедри гігієни тварин та ветеринарної
санітарії
Харківської державної зооветеринарної
академії

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКА
ДЕРЖАВНА
ЗООВЕТЕРИНАРНА
АКАДЕМІЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

...Ми думаємо про те, чи завжди будуть зрозумілі наші думки і надії для наступних поколінь. Однак, неодмінно завжди буде єдина для різних поколінь зоогігієністів ідея : «Hygiene amica valetudinis».

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА ЗООВЕТЕРИНАРНА АКАДЕМІЯ
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА**

**Ч О Р Н И Й
МИКОЛА ВАСИЛЬОВИЧ**

**Біобібліографічний покажчик
наукових праць
за 1969–2021 роки**

До 85-річчя від дня народження

Харків 2021

Укладачі:

Зінаїда Іллівна Шакула (провідна фахівчиня НБ)
Олена Володимирівна Фетісова (завідувачка сектора інформаційно-
бібліографічного обслуговування НБ)

Редактор

Галина Віталіївна Свириденко (директорка НБ)

Технічний редактор

Тетяна Олександрівна Зінченко (завідувачка відділу
інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення НБ)

Чорний Микола Васильович : біобібліографічний покажчик наукових праць за 1969-2021 роки : до 85-річчя від дня народження / упорядники : З. І. Шакула, О. В. Фетісова ; редактор Г. В. Свириденко, технічний редактор Т. О. Зінченко ; Наукова бібліотека Харківської державної зооветеринарної академії. – Харків : РВВ Х ДЗВА, 2021. – 134 с.

Біобібліографічне видання присвячене 85-річчю від дня народження видатного вченого, талановитого педагога, доктора ветеринарних наук, професора, Заслуженого діяча сільського господарства України, завідувача кафедри гігієни тварин та ветеринарної санітарії ХДЗВА Миколи Васильовича Чорного. Вектор його наукової діяльності: гігієна тварин та ветеринарна санітарія, превентивна профілактика хвороб тварин, розробка і обґрунтування гігієнічних і технологічних прийомів, спрямованих на підвищення резистентності і продуктивності та профілактику хвороб тварин. В результаті цього опубліковано понад 400 наукових робіт та 14 патентів, виконана і захищена 31 дисертація на ступінь кандидатів ветеринарних, сільськогосподарських та біологічних наук під науковим керівництвом професора М. В. Чорного.

Бібліографія охоплює повний перелік його публікацій, рецензованих ним та виданих за його редакцією; патентів, дисертацій, що виконані під його керівництвом, публікацій про його науково-педагогічну діяльність. Довідковий апарат складають алфавітний покажчик публікацій, іменний та предметно-тематичний покажчики. Видання містить фотогалерею, розраховане на науковців та спеціалістів у галузі ветеринарної медицини, гігієни тварин та ветеринарної санітарії, студентів, аспірантів та викладачів відповідних закладів освіти, широкий загал читачів.

ВИДАТНИЙ ВЧЕНИЙ, ТАЛАНОВИТИЙ ПЕДАГОГ

Доктор ветеринарних наук, професор, завідувач кафедри зоогієни та ветеринарної санітарії Харківської державної зооветеринарної академії, Заслужений працівник сільського господарства України Микола Васильович Чорний народився 15 липня 1935 року у селищі Філонівка Глинського району Брянської області. Випускник Трубчевського зооветеринарного технікуму, який закінчив з відзнакою. У 1960 році закінчив Харківський ветеринарний інститут за фахом ветеринарний лікар. Після отримання диплома працював ветеринарним лікарем-епізоотологом в Кобеляцькій міжрайонній ветеринарній лабораторії Полтавської області.

У 1961-1979 роках науково-громадська діяльність Миколи Васильовича була пов'язана з лабораторією зоогієни Українського науково-дослідного інституту експериментальної ветеринарії (м. Харків). Результатами наукової роботи в стінах закладу стали захист кандидатської дисертації у 1969 році в Харківському зооветеринарному інституті на тему «Обґрунтування зоогієнічних нормативів і режимів утримання поросят-сисунів в умовах Лісостепу та Полісся УРСР» та присвоєння йому звання старшого наукового співробітника з гігієни сільськогосподарських тварин Рішенням Президії ВАСГНІЛ від 09.06.1972 року.

У грудні 1979 року М. В. Чорний був обраний на посаду доцента кафедри зоогієни і охорони праці Харківського зооветеринарного інституту, де і почалася його науково-педагогічна діяльність. Рішенням ВАК при Раді Міністрів СРСР від 7 вересня 1983 йому присвоєно вчене звання доцента цієї ж кафедри, а у 1992 році – професора. 1989 року у Всесоюзному науково-дослідному інституті ветеринарної санітарії (м. Москва) захистив докторську дисертацію на тему «Гігієнічні та технологічні прийоми забезпечення резистентності і продуктивності свиней на спеціалізованих підприємствах різної потужності». Рішенням Вченої ради ХЗВІ 1991 року був обраний завідувачем кафедри зоогієни і охорони праці. Протягом 1993-1997 років – декан факультету заочного навчання, з 1997 року – проректор факультету підвищення кваліфікації, 1991-2001 роки – проректор з наукової роботи, з січня по березень 2001 року виконувач обов'язків ректора інституту, з квітня 2001 року по 2008 роки – проректор Факультету заочного навчання.

Микола Васильович Чорний – почесний професор Донського державного аграрного університету. За вагомий внесок у підготовку висококваліфікованих фахівців, багаторічну плідну науково-педагогічну діяльність Указом Президента України йому присвоєно почесне звання «Заслужений працівник сільського

господарства України»; за успіхи у науковій та педагогічній діяльності рішенням колегії МАПКУ нагороджений знаком «Відмінник аграрної освіти та науки». З 2007 року голова спеціалізованої вченої ради К64.070.01 із захисту дисертацій в ХДЗВА за спеціальностями: 16.00.02 – патологія, онкологія і морфологія тварин, 16.00.06 – гігієна тварин та ветеринарна санітарія. 1992-1997 роки - член спеціалізованої Вченої ради у Львівському національному університеті ветеринарної медицини та біотехнології ім. С. З. Гжицького; 2001-2010 роки – у Національному університеті біоресурсів і природокористування (м. Київ).

Микола Васильович – співавтор підручника «Гігієна тварин» (1996, 2006), навчальних посібників «Практикум з гігієни тварин» (1994), «Практикум для лабораторно-практичних занять з гігієни тварин» (2003), «Конярство» (2001, 2009), «Санітарія і гігієна на підприємствах з виробництва та переробки молока та молочних продуктів» (2010), «Довідник лікаря ветеринарної медицини» (2004), «Практикум з зоогієни з основами ветеринарної екології» (2012). Йому належить більше 400 наукових публікацій, у тому числі 13 підручників та навчальних посібників, 27 навчально-методичних і наукових рекомендацій із зоогієни і ветеринарної санітарії, 15 патентів на корисну модель або винахід. Він постійно залучається до рецензування наукових статей, навчальних посібників, докторських і кандидатських дисертацій. Микола Васильович – гарний вихователь кадрів в області гігієни тварин та ветеринарної санітарії, продовжувач наукової школи гігієни тварин Харківської державної зооветеринарної академії. Під його успішним керівництвом захищено 31 дисертація на здобуття наукових ступенів кандидатів ветеринарних, біологічних і сільськогосподарських наук.

Професор М. В. Чорний – член редакційної колегії збірника наукових праць ХГЗВА «Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини», редакційної ради журналу «Тваринництво і ветеринарна медицина», Білоруської державної сільськогосподарської академії, Міжнародної асоціації з гігієни тварин, активний учасник республіканських з'їздів і конференцій, науково-виробничих семінарів.

Микола Васильович видатний вчений, відомий не лише в Україні, а й далеко за її межами. Він неодноразово виступав з доповідями на міжнародних наукових конференціях у Нідерландах, Хорватії, Фінляндії, а також в багатьох країнах ближнього зарубіжжя. Його зусилля спрямовані на вдосконалення навчального процесу і активізацію наукових досліджень.

Микола Чорний вперше здійснив комплексне дослідження гігієнічних та технологічних прийомів забезпечення резистентності і продуктивності свиней в господарствах різної потужності. Сьогодні є керівником комплексного науково-дослідницького напрямку «Розробка та обґрунтування гігієнічних нормативів і режимів утримання різних видів та виробничо-вікових груп тварин, спрямованих на профілактику незаразних хвороб».

ОСНОВНІ ДАТИ ЖИТТЯ ТА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ **ПРОФЕСОРА МИКОЛИ ВАСИЛЬОВИЧА ЧОРНОГО**

- 15 липня 1935** Народився в селищі Філонівка Глинського району Брянської області в сім'ї працівника радгоспу
- 1951-1955** Навчання в Трубчевському зооветеринарному технікумі Брянської області
- 1955-1960** Студент Харківського ветеринарного інституту
- 1960-1961** Ветеринарний лікар-епізоотолог Кобеляцької міжрайонної ветеринарно-бактеріологічної лабораторії Полтавської області
- 1961-1979** Молодший, потім старший науковий співробітник лабораторії зоогієни Українського НДІ експериментальної ветеринарії (м. Харків, зараз ННЦ «ІЕКВМ»)
- 1969** Захистив дисертацію на тему «Обоснование зоогигиенических нормативов и режимов содержания поросят-сосунов в условиях Лесостепи и Полесья УССР»;
Присуджено науковий ступінь кандидата ветеринарних наук
- 1972** Присвоєно вчене звання старшого наукового співробітника за спеціальністю «Гігієна сільськогосподарських тварин»
- 1979-1991** Доцент кафедри зоогієни та охорони праці ХЗВІ
- 1983** Присвоєно вчене звання доцента кафедри зоогієни та охорони праці ХЗВІ
- 1989** Захистив дисертацію «Гигиенические и технологические приемы обеспечения резистентности и продуктивности свиней на специализированных предприятиях различной мощности» у Всесоюзному НДІ ветеринарної санітарії (м. Москва);
Нагороджений медаллю «Ветеран праці» рішенням виконкому Харківської обласної Ради народних депутатів
- 1990** Присуджено науковий ступінь доктора ветеринарних наук
- 1991-2008-2021** Завідувач кафедри зоогієни та охорони праці ХЗВІ,
кафедри гігієни тварин та ветеринарної санітарії ХДЗВА
- 1992** Присвоєно вчене звання професора кафедри зоогієни та охорони праці ХЗВІ
- 1992-1997** Член спеціалізованої ради у Львівському національному

університеті ветеринарної медицини та біотехнологій ім.
С. З. Гжицького

- 1993-1997** Декан факультету заочного навчання за сумісництвом
- 1997-1999** Проректор факультету підвищення кваліфікації ХЗВІ
- 1999-2001** Проректор з наукової роботи
- 20.09.2001** Указом Президента України присвоєно почесне звання «Заслужений працівник сільського господарства України»
- 2001-2006** Декан факультету заочного навчання ХДЗВА
- 2001-2010** Член спеціалізованої Вченої ради із захисту дисертацій у Національному університеті біоресурсів і природокористування України
- 6.11.2003** Рішенням Колегії Міністерства аграрної політики України нагороджений знаком «Відмінник аграрної освіти та науки III ступеня»
- 28.06.2005** Нагороджений дипломом почесний професор Донського державного аграрного університету
- 2006-2008** Проректор заочної освіти ХДЗВА
- 2007** Призначена іменна стипендія Харківської обласної державної адміністрації ім. О. Н. Соколовського
- 12.09.2011** Нагороджений заохочувальною відзнакою «Відмінник аграрної освіти та науки» I ступеня Міністерства аграрної політики та продовольства України за багаторічну плідну науково-педагогічну діяльність, вагомий внесок у підготовку висококваліфікованих фахівців, розвиток аграрної науки

Член редколегії збірника наукових праць ХДЗВА «Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини».

Учасник:

4 міжнародних конгресів із гігієни тварин: Фінляндія -1997, Нідерланди – 2000, Польща – 2003, Естонія – 2007;

трьох симпозиумів: Вроцлав – 2004, Загреб – 2006, Санкт-Петербург – 2008.

Переможець Харківського обласного конкурсу «Вища школа — кращі імена» у номінації «Кращий науковець».

Неодноразово **нагороджений Почесними грамотами** Міністерства освіти, Харківського обласного відділу освіти, адміністрації ХЗВІ та ХДЗВА

СТРЕСОВИЙ СТАН ТА ІМУНОЛОГІЧНИЙ СТАТУС МОЛОДНЯКУ СВИНЕЙ

Чорний М. В.

Передрук зі збірника:

Ветеринарна медицина : міжвідомчий тематичний науковий збірник
ННЦ ІЕКВМ. – Харків, 2019. – Вип. 105. – С. 95-98.

У статті наведено результати досліджень щодо впливу перегрупувань поросят у різному віці на резистентність їх організму, імунологічний статус, продуктивні якості та збереженість молодняку свиней. Дослідження показали, що перегрупування та переміщення поросят підсисного періоду викликають занепокоєння, зниження продуктивних якостей та прояви діареї.

В умовах промислового ведення свинарства, якому притаманне безвигульне утримання, дефіцит природної інсоляції, малозмінюваний мікроклімат обумовлюють стресову дію, знижують резистентність організму свиней, особливо молодняку поросят, що призводить до шлунково-кишкових захворювань. Пусковим механізмом виникнення незаразних хвороб є несприятливі фактори (перегрупування, раннє відлучення, несприятливі мікрокліматичні умови, неповноцінна годівля), які спричиняють навантаження на організм.

Що стосується досліджень з вивчення «факторних» інфекцій, обумовлених дією технології виробництва, то їх виконано недостатньо. Тому з'ясування впливу абіотичних стресових факторів на імунний статус свиней є актуальним з метою їх зниження без масового використання лікарських засобів.

Мета роботи — з'ясувати вплив перегрупувань у різному віці на резистентність організму, імунологічний статус, продуктивні якості та збереженість молодняку свиней.

Матеріали та методи. Робота проводилась у ТОВ «Стас» на поросятах великої білої породи та їх помісях з ландрас. У досліді використано 60 тварин від народження до двомісячного віку по 20 голів у кожній дослідній групі.

Контрольна група утримувалась від народження до 60-добового віку гніздами, а потім свиней переводили в цех дорощування, дослідна-1 — до 10-добового віку утримували гніздами, а потім проводили одноразове перегрупування за живою масою. Поросят з дослідної-2 перегрупували за живою масою у 5-, 10-, 21- та 30-добовому віці та утримували по 10 голів у станку. Гігієнічні умови та рівень годівлі для дослідних груп були однаковими.

Використовували наступні методи дослідження: загальноприйняті в зооветеринарії (жива вага, середньодобовий приріст, захворюваність, збереженість), гігієнічні (умови мікроклімату, санітарний режим), гематологічні (морфологічний склад крові), імунологічні (клітинні та гуморальні показники резистентності), біохімічні (білковий склад сироватки крові), етологічні та

математичні. Вміст гемоглобіну визначали гемометром Салі, кількість еритроцитів і лейкоцитів — у камері Горяєва за А. А. Кудрявцевою та ін. У сироватці крові загальний білок визначали рефрактометром на приладі ІРФ — 22, загальний кальцій — комплекснометрично, неорганічний фосфор — колориметрично з реактивом 167 МВА. Гуморальні показники неспецифічної природної резистентності визначали: БАСК — нефелометрично за Смірноюю О. В. та ін., 1966; ЛАСК — за В. Г. Дорофейчуком, 1968. Виділення Т-лімфоцитів методом Jondal M., 1972; вміст Влімфоцитів — за Mendes N. G., 1973; імуноглобулінів класів IgA, IgM, IgG — за Manchini et. al., 1965, зоотехнічні показники визначали на основі контрольних зважувань та щоденних спостережень.

Результати досліджень. Негативні абіотичні фактори (переміщення, перегрупування, вакцинації) спричиняють зниження резистентності організму поросят. У протилежність цьому може бути зведення до мінімуму перегрупування, ветеринарних обробок, зменшення чисельності поголів'я в одному станку (до 10–12 поросят), а не застосування біологічно активних добавок, які викликають імунологічні та біохімічні зміни, але не вдосконалюють технологічні процеси. Серед показників, що характеризують імунний інтегральний статус тварин, є жива маса тіла (табл. 1).

Таблиця 1 — Динаміка живої маси молодняку свиней

Показник	Групи		
	Контроль	Дослідна-1	Дослідна-2
Жива маса поросяти при народженні, кг	1,32 ± 0,06	1,30 ± 0,04	1,33 ± 10,5
Жива маса поросяти в 21-добовому віці, кг	5,74±0,18	5,27±0,32	5,01±0,20
Частка до контролю, %	100	91,81	87,28
Середньодобовий приріст за 20 діб, г	221,0±6,5	198,0±5,3	184,0±9,1
Частка до контролю, %	100	89,59*	83,25
Жива маса поросяти в 60-добовому віці, кг	17,40±0,32	15,20±0,63	14,6±0,31*
Частка до контролю, %	100,0	87,35	83,90
Середньодобовий приріст за 30 діб	388,6±10,4	331,0±7,8*	300,5±8,6*
Частка до контролю, %	100,0	85,3	78,0
Збереженість, %	100,0	84,3	80,2
Хворих із симптомами діареї, гол.:			
на 3–4-ту доби	1 (5)**	2 (10)**	5 (15)**
на 6–9-ту доби	—	2 (10)**	4 (20)**
на 18–21-шу доби	—	1 (5)**	2 (10)**

Примітки: * — $p \leq 0,05$ до контролю; ** — кількість, у дужках — %.

Дані свідчать, що поросята з контролю у 21-добовому віці перевершували Д-1 за живою масою на 0,33 кг, Д-2 — на 0,73 кг, по середньодобовий приріст — на 10,05 % і на 16,75 % відповідно ($p \leq 0,05$). У 2-місячному віці підсвинки з

контролю мали високу енергію росту 353 г та перевищували приріст з дослідної-2 групи на 48 г. У свиней з дослідних груп зареєстровано більше мінус-варіантів (з живою масою менше 4 кг у 30-добовому віці): у дослідній-1 — 9,8 %, дослідній-2 — 11,4 %, у контролі — індивідуумів з ознаками депресії росту не виявлено. Критерієм ослаблення стійкості поросят до шлунково-кишкових захворювань і тяжкості їх перебігу об'єктивно характеризує коефіцієнт Меленберга (КМ):

$$КМ = \frac{\text{кількість перехворівших (гол)} \times \text{середня тривалість хвороби (діб)}}{\text{кількість досліджуваних тварин (гол)} \times \text{період спостереження (діб)}} \times 100$$

Встановлено, що в залежності від перегрупувань в дослідній-1 та дослідній-2 групах у поросят весняного опоросу зареєстровані діареї з тяжкою клінікою хвороби (КМ — 6,13–7,48), загибель відповідно 15,7–19,8 %, це більш порівняно з контрольною (при КМ — 0,34) та 100 % збереженості. Важливим показником фізіологічного стану досліджуваних свиней є їх поведінка (табл. 2).

Дані табл. 2 вказують на те, що поросята, які вирощувались без перегрупувань (контроль) ведуть себе активно, не проявляють сутичок, агресії при підходах до годівниць. Відпочинок лежачи складає 71,4 % добового часу, що відповідно на 15,2 та 18,6 % більше, ніж у тварин з дослідної-1 і дослідної-2 груп. Про стресовий стан тварин судили за вмістом еозинофілів у крові (табл. 3).

Таблиця 2 — Показники етології дослідних свиней, %

Показник	Групи		
	Контроль	Дослідна-1	Дослідна-2
Прийом корму та води	9,10	8,20	8,0 (6,94)
Відпочинок (лежачи)	71,40	56,30	52,80
Рух	18,18	26,60	29,20
Неспокій та агресія	1,02	6,50	7,76
Прояви канібалізму	0,30	2,40	3,30

Таблиця 3 — Вміст еозинофілів в 1 мм³ /крові свиней залежно від терміну перегрупування

Групи	Перед об'єднанням		Після перегрупування у віці, діб							
			1-3		4-6		7-9		10-12	
	Кількість	%	Кількість	%	Кількість	%	Кількість	%	Кількість	%
Контроль	1060	100	909,1 ±9,2	85,8*	924,3± 14,3	87,2	1011,2 ±17	95,4	1036,6 ±13,9	97,8
Дослідна-1	1050	100	842,4 ±15,4	80,2*	959,7± 172*	91,4*	824,4± 14,4	97,1	1031,1 ±14,8	98,2
Дослідна-2	1058	100	505,1 ±13,8	69,1*	631,6± 104	59,7*	786,0± 10,8	74,3	1027± 7,6	97,1

Примітка: * — $p \leq 0,05$ по відношенню до контролю.

Кількість еозинофілів у свиней без перегрупування (контроль) знижувалася до 85,8 % лише у перші три доби після відлучення, при одноразовому перегрупуванні (Дослідна-1) — до 82,2 % упродовж 5 діб, дво- і трикратно (Дослідна-2) — до 69,1–78,3 %, а відновлення їх кількості до 97,1 % відбувалось на 10–12-ту доби. Прояв стресу характеризувався зниженням реакції на подразники доквілля, відмовою від кормів, прискоренням дихання та пульсу, скуйовдженням щетини. Рівень у крові (кортизол — тироксин) у свиней із групи Дослідна-1 у 10-добовому віці був більший — відповідно на 85,2 %, у Дослідна-2 — на 14,12 % порівняно з контролем. Рівень імунного статусу у дослідних тварин оцінювали за ЛАСК і БАСК, і за показниками клітинного захисту — за ФАН і ФІ. Їх значення у тварин з дослідних груп були нижче за БАСК у 7-добовому віці — на 2,7 %, 14-добовому — на 14,63 %, 20-добовому — на 25,15 %; ЛАСК — за вказані вікові періоди у свиней групи Дослідна-1 знизилась з $21,72 \pm 0,43$ до $14,62 \pm 0,70$ %, Дослідна-2 — з $17,56 \pm 0,30$ до $10,50 \pm 1,56$ %. У 60-добовому віці у тварин з контролю БАСК складала $48,30 \pm 3,02$ – $50,24 \pm 1,95$ % і перевершувала таку із групи Дослідна-1 — на 14,2 %, із Дослідна-2 — на 24,5 %. У поросят перед об'єднанням встановлено підвищення імуноглобулінів усіх трьох класів (IgA, IgM, IgG), що ми розглядаємо як захисну реакцію на вказані переміщення.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Свинарські підприємства є складною технологічно-біологічною системою, в якій головною ланкою є тварини. Недотримання мікроклімату, щільності розміщення, перегрупування, ветеринарно-зоотехнічні заходи ведуть до зміни гомеостатичної рівноваги в організмі, викликаючи в ньому стан — стрес, що проявляється втратою продуктивності, виникненням шлунково-кишкових розладів і респіраторних хвороб.

Дослідження показали, що перегрупування та переміщення поросят підсисного періоду викликають занепокоєння, зниження продуктивних якостей та прояви діареї. При одноразовому перегрупуванні в 10-добовому віці поросята відставали в рості на 14,7 %, дво- і триразовому — на 28,1 % у порівнянні з контрольною групою. Серед них реєструються хворі на діарею: у віці 3–4 діб — 15 %, у віці 18–21 доби — 10 %, що на 5–10 % більше, ніж у контролі.

Коефіцієнт Меленберга, що характеризує стійкість поросят до шлунково-кишкових захворювань, становить 6,13–7,48 (група Дослідна-2), а в контролі — 0,34, збереженість до відлучення не перевищує 80,2 %. За рівнем імунного статусу поросята з групи Дослідна-2 поступаються по БАСК — на 25,15 %, по ЛАСК — на 7,56 %, у них нижчі показники по імуноглобулінам класів IgA, IgM і IgG.

У подальшому планується проведення досліджень імунологічного статусу поросят при різному рівні контамінації повітря мікрофлорою.

РЕЗИСТЕНТНІСТЬ ТА ВІДТВОРЮВАЛЬНА ЗДАТНІСТЬ КРОЛІВ, ЯКІ УТРИМУЮТЬСЯ ПРИ РІЗНИХ РІВНЯХ ШУМУ

Чорний М. В., Кулак В. В

Передрук зі збірника:

Ветеринарна медицина : міжвідомчий тематичний науковий збірник
ННЦ ІЕКВМ. – Харків, 2018. – Вип. 104. – С. 299-301.

У статті наведені результати дослідів про вплив виробничих шумів від санітарнотехнічних пристроїв, кормороздавальників, роботи вентиляції у приміщеннях де утримуються кролі. Вивчено вплив шумів на організм кролиць та самців, на їх відтворювальну здатність, кількісні та якісні показники сперми, а також на резистентність організму, вміст імуноглобулінів та гормональний фон.

Кролівництво — галузь тваринництва, яка дає цінну та різноманітну продукцію та при цьому не вимагає великих затрат праці. Кролі самі скороспілі та багатоплідні тварини. За рік від однієї самки при 4–6 окролах можна виростити 20–30 кроленят, а після відгодівлі отримати до 100 кг м'яса у живій вазі та 20–30 шкурок. Кролі мають порівняно з іншими видами тварин високу скороспілість: кроленя подвоює свою живу вагу до 6-добового віку, а до 30-добового — його вага збільшується у 10–12 разів. Враховуючи біологічні особливості кролів для них повинні створюватися оптимальні умови утримання та годування з регульованим мікрокліматом, оскільки тварини лякливі, постійно насторожені.

Такі фактори навколишнього середовища як загазованість приміщень аміаком, вуглекислотою, шум, поганої якості корма негативно впливають на кролів, особливо знижується резистентність їх організму.

Мета дослідження — вивчити вплив шумів різної інтенсивності на фізіологічні показники, продуктивність кролиць та отриманого від них приплоду.

Матеріали та методи. Для досліду за принципом аналогів з урахуванням клінічного стану здоров'я було відібрано 45 кролиць після їх спарювання методом випадкового підбору. З відібраних тварин було сформовано дві групи, які утримувались в ізольованих секціях. У контрольну секцію подавався приток свіжого повітря через повітропровід, виготовлений з поліетиленової плівки з діаметром 400 мм, у дослідну — через повітропровід, виготовлений із заліза аналогічного діаметру. Режим роботи вентиляції: на приток свіжого повітря 2 години, на витяжку — 1 година, рухливість повітря у повітропроводі була 25 м/с.

Різниця полягали у тому, що у секції з поліетиленового повітропроводу інтенсивність шуму не перевищувала 5–10 децибел, у дослідній 1 вона становила 35–40 децибел, у дослідній 2 — 90–95 децибел.

Під час досліду проводили дослідження крові на біохімічні та імунологічні показники, оцінювали відтворювальні показники кролів. В якості продуктивних показників кролів вивчали їх репродуктивну здатність, молочність, збереженість молодняка.

У період досліду параметри мікроклімату характеризувалися наступними показниками: температура повітря (на рівні 0,8–1,0 м від підлоги) коливалась у межах 14–16 °С, відносна вологість — 75–80 %, рухливість повітря — 0,1–0,3 м/с, загальна бактеріальна забрудненість повітря — 50–55 тис. КУО/м³. Вплив різних рівнів шуму на організм самців і самок оцінювали у динаміці живої маси тіла по М. В. Хорунжому та ін., 1988; мікроклімату за загальноприйнятими методиками (Чорний М. В., Прокудін О. П. та ін. 1994).

Бактерицидну активність сироватки крові (БАСК) визначали за Смирновою О. В., Кузьміною Т. А. (1966), використовуючи добову культуру *E. coli*; лізоцимну активність сироватки крові (ЛАСК) — фотоелектроколориметричним методом (Марков Ю. М., Чорний М. В., Вовк О. С., 1974) з використанням *Micrococcus Lysodeicticus*; фагоцитарну активність лейкоцитів, фагоцитарний індекс та фагоцитарне число — за Гостевим В. С. (1950), використовуючи *E. coli*, штам 165.

Результати досліджень. Питання про вплив шумового впливу на організм тварин, зокрема на відтворювальні функції кролематок і самців, що утримуються в закритих приміщеннях, давно цікавить фахівців-практиків. Як нам відомо з проаналізованої літератури, це питання мало вивчене. Дані за відтворювальними показникам кролематок наведені в таблиці 1.

Таблиця 1 — Показники окрола кролиць, які утримуються при різному рівні шуму

Показники	Група n=15, рівень шуму дБ		
	Контрольна n=15; 5-10	Дослідна-1 n=15; 40-45	Дослідна-2 n=15; 90-95
Окролилось, %	80,12	76,54	70,36
Заплідненість, %	91,24	87,11	71,53
Отримано кроленят всього, гол.	109	94	90
%, живих	97,4	92,0	83,5
Багатоплідність, гол.	7,82±0,28	7,15±0,34*	6,70±0,36**
Збереженість, %	83,4	71,6*	52,39**

Примітка: * p≤0,05; ** p≤0,001.

Краща відтворна здатність була встановлена у самок контрольної групи, що утримувалися при рівні шуму 5–10 дБ, найгірша — у тварин дослідної 2 групи. Так, запліднюваність кролиць із д-2 групи склала 71,53 % що нижче на 19,71 % порівняно з контролем та на 15,58 % — ніж з д1 ($p \leq 0,05$). Багатоплідність самок у контрольній групі складала 7,82 голів, що на 1,12 кроленят більше ніж із д-2 ($p \leq 0,05$). Щодо показника збереження, то він перевершував контроль на 31,1 %. Слід зазначити, що за материнськими якостями молочність кролиць у контролі склала $3,42 \pm 0,1$ кг, у групі д-1 — $2,47 \pm 0,1$ кг, у групі д-2 — $2,10 \pm 0,2$ кг. Комплексну оцінку якості сперми самців-кролів проводили за методикою В. К. Милованова (1962). Кількісні та якісні показники сперми наведені у таблиці 2.

Таблиця 2 — Результати якості сперми самців-кролів, які утримуються при різному рівні шуму

Показники	Група, рівень шуму дБ		
	Контрольна, 5-10	Дослідна-1, 40-45	Дослідна- 2, 90-95
Кількість еякулятів	11	12	9
Об'єм еякулятів, мл	$0,87 \pm 0,01$	$0,82 \pm 0,02$	$0,75 \pm 0,01$
Концентрація спермійв, млрд./мл	$0,67 \pm 0,02$	$0,52 \pm 0,01$	$0,41 \pm 0,01$
Загальна кількість спермійв, млрд	$0,58 \pm 0,02$	$0,42 \pm 0,01$	$0,31 \pm 0,01$
Рухливість спермійв, %	$71,8 \pm 0,54$	$60,2 \pm 0,41$	$54,80 \pm 0,37$
Резистентність, од	$14,76 \pm 81$	1068 ± 90	800 ± 36
Дегідрогенна активність хв.	$8,76 \pm 0,20$	$7,68 \pm 0,29$	$6,82 \pm 0,12$

За показником об'єму еякуляту, кролі дослідної д-2 групи поступалися контролю на 13,8 % ($p \leq 0,05$), тобто утримання самців в умовах рівня шуму 90–95 дБ сприяло зниженню об'єму цього показника на 0,12 мл ($p \leq 0,05$), при концентрації спермійв 0,41 млрд/мл. Малий об'єм еякуляту призводив до зменшення загальної кількості спермійв у ньому. За показником рухливості спермійв між дослідними кроликами достовірної різниці не встановлено ($p \geq 0,5$).

Оцінка сперми кролів за дегідрогеназною активністю дає підставу судити про інтенсивність дихання спермійв. Дегідрогеназа, як дихальний фермент відокремлює іони водню від субстрату, при цьому акцепторами водню є метиленовий синій, який приєднує іони, перетворюючи їх у знебарвлене з'єднання — відновлений синій, що узгоджується з дослідженнями П.К. Майера, 1972. Слід зазначити, що рухливість якісної сперми кроликів-самців повинна бути не нижче $71,8 \pm 0,54$ %, а дегідрогенна активність не менше 8 хв. Встановлено різницю між загальною кількістю спермійв в еякуляті та обсягом і концентрацією сперми

($p \leq 0,05$). Запліднювальна здатність сперми кролів-самців становила: із контролю 79,63 %, із д-1 — 75,8 %, із д-2 — 70,6 % ($p \leq 0,05$).

Таким чином кролики з піддослідних груп відрізнялися за кількісними та якісними показниками сперми, що обумовлено, на наш погляд, дією високих рівнів шуму — 90–95 дБ, який треба розглядати як стресовий фактор.

У досліді визначали концентрацію лютеїнезуючого гормону (ЛГ), прогестерону (Прг), естрадіолу (Е-2), у сироватці крові методом твердофазного імуноферментного аналізу на спектрофотометрі «Multisan Labsystems» у центрі «Здоров'я» обласної клінічної лікарні (м. Харків).

Встановлено, що у піддослідних кролиць, які утримуються на протязі досліду (5–6 місяців), при різному рівні шуму, змінюється гормональний фон. Так, вміст гормону ЛГ у перші 10 діб був у межах $1,43 \pm 0,02$ — $1,46 \pm 0,01$ ммоль/мл, на 60 добу його кількість знизилась — у д-1 та д-2 групах до значень $1,30 \pm 0,001$ — $1,32 \pm 0,002$ ммоль/мл. Вміст прогестерону на 10 добу досліду становив $3,58 \pm 0,11$ — $4,18 \pm 0,31$ ммоль/мл; на 30 добу — $4,51 \pm 0,18$ — $5,14 \pm 0,28$ ммоль/мл, та $4,25 \pm 0,20$ — $5,14 \pm 0,18$ ммоль/мл — на 60 добу.

Концентрація естрадіолу (Е2) була на більш високому рівні у тварин дослідних груп у порівнянні з контролем, но не виходила за межі фізіологічних норм ($15,32 \pm 1,10$ — $16,22 \pm 0,98$ ммоль /мл). Під впливом шуму 40–45 дБ та особливо 90–95 дБ змінюється кількість гормонів у крові, що негативно впливає на репродуктивні якості тварин і в цілому на резистентність їх організму.

По клітинним показникам — фагоцитарна активність нейтрофілів у кролиць з д-2 групи не перевищувала $18,6 \pm 0,7$ — $29,2 \pm 1,0$ %, фагоцитарний індекс становив $1,6 \pm 0,3$ — $2,6 \pm 0,5$ од, що в 1,5–2 рази нижче ніж у контролі. Показник гуморального захисту знаходився у таких межах: у д-1 групі по ЛАСК — $14,1 \pm 0,5$ — $17,8 \pm 0,3$ %, у д-2 — $11,6 \pm 0,9$ — $12,4 \pm 0,5$ % ($p \leq 0,05$).

Висновки. Шум по фізичним властивостям — це складний звук, що являє собою хвилеподібні поширюючі коливальні рухи частинок твердого, рідкого та газоподібного середовища. По впливу на організм тварин шум слід розглядати як стресор, понижаючий резистентність організму та продуктивність тварин. Забезпечення у секціях приміщень тільки нормативних показників (температура 14–16 °С, відносна вологість повітря 70–75 %, концентрація NH_3 мг/м², діоксиду вуглецю — 0,2–1,5 м/м³, не є оптимальними умовами для сукрольних, лактуючих кролематок і самців-кролів. Обов'язково потрібно враховувати шумовий фактор, параметри якого не повинні перевищувати 5–10 дБ.

ХРОНОЛОГІЧНИЙ ПОКАЖЧИК ПУБЛІКАЦІЙ*

1969

1. **Обоснование** зоогигиенических нормативов и режимов содержания поросят-сосунов в условиях Лесостепи и Полесья УССР : автореф. дис. ... канд. вет. наук : 808 «Зоогигиена» / Н. В. Черный ; Харьковский зооветеринарный институт. – Харьков, 1969. – 16 с.
2. **Обоснование** зоогигиенических нормативов и режимов содержания поросят-сосунов в условиях Лесостепи и Полесья УССР : дис. ... канд. вет. наук : 808 «Зоогигиена» / Н. В. Черный ; Украинский НИИ экспериментальной ветеринарии. – Харьков, 1969. – 201 с.

1973

3. **Вивчення** впливу швидкості руху повітря на продуктивність і фізіологічний стан поросят-сисунів / М. В. Чорний // Ветеринарія : республіканський міжвідомчий тематичний науковий збірник. – Київ, 1973. - Вип. 36. - С. 93-97.

1974

4. **Ефективність** технології вирощування поросят без підстилки при регульованому мікрокліматі на спеціалізованих свинофермах / Ю. М. Марков, М. В. Чорний, С. П. Кузьмін // Ветеринарія : республіканський міжвідомчий тематичний науковий збірник. – Київ, 1974. – Вип. 38. – С. 87-92.

1977

5. **Вплив** вимушеного моціону на фізіологічний стан і природну резистентність кнурів-плідників / М. В. Чорний, Ю. М. Марков, Л. О. Костенко [та ін.] // Вісник сільськогосподарської науки. – Київ, 1977. – № 8. – С. 37-42.

Авторами також є : Л. Х. Левентуль, В. П. Голосной, Б. Д. Шаталін, К. М. Ярмак.

* Публікації розміщені за роками видань, а в межах року – в алфавітному порядку в такій послідовності: спочатку книги і брошури, за ними статті в збірниках та періодичних виданнях

1978

6. **Вивчення** ефективності вирощування відлучених поросят на промислових комплексах при автоматичному регулюванні мікроклімату / М. В. Чорний, В. І. Більченко, С. Г. Ковальов, А. Д. Пучка // Ветеринарія : республіканський міжвідомчий тематичний науковий збірник. - Київ, 1978. - Вип. 48. - С. 85-89.
7. **Дотримання** основних елементів технології виробництва на спеціалізованих фермах і профілактика незаразних хвороб свиней / М. В. Чорний // Вісник сільськогосподарської науки. – Київ, 1978. - № 6. – С. 96-100.
8. **Пути** підвищення життєспособності и продуктивності молодняка свиней на промислових комплексах / Н. В. Черный // Тезиси докладов Республіканської науково-виробничої конференції. - Минск, 1978. - С. 24-25.

1979

9. **Мікроклімат** і продуктивність / М. В. Чорний, Ю. М. Марков, Є. А. Яшков // Тваринництво України. – 1979. - № 11. – С. 52-53.
10. **Способи** утримання і плодючість свиноматок / І. Г. Федотов, Ю. М. Марков, М. В. Чорний, Л. О. Костенко // Тваринництво України. – 1979. - № 5. – С. 34.
11. **Фізіологічні** показателі організму свиней в умовах промислових комплексів / Н. В. Черный // Ветеринарна технологія промислового виробництва свинини : тезиси докладов конференції. - Киев, 1979. - С. 111-113.

1980

12. **Природна** резистентність свиноматок при інтенсивному використанні їх на фермах промислового типу / М. В. Чорний // Вісник сільськогосподарської науки. – Київ, 1980. - № 5. – С. 35-38.

1981

13. **Естествена** резистентність и продуктивність поросят-отъемышей, вирощених в умовах промислового комплексу в різні сезони року / Н. В. Черный // Сборник научных трудов Харьковского сельскохозяйственного института. – Харьков, 1981. – Т. 279 : Мери боротьби с болезнями сельскохозяйственных животных. – С. 29-31.

1982

14. **Рекомендации** по строительству и эксплуатации летних лагерей для свиней / Н. В. Черный [и др.] ; ЦНИПТИМЭЖ, Запорожское областное правление научно-технического общества сельского хозяйства. – Запорожье, 1982.

15. **Лагерное** содержание свиней / Н. В. Черный // Свиноводство. - 1982. - № 3. - С. 5-7.

16. **Нормування** мікроклімату на свинарських промислових комплексах / М. В. Чорний, І. Ф. Храбустовський // Вісник сільськогосподарської науки. – 1982. – № 8. – С. 64-68.

17. **Применение** сухого ацидофилина / Е. Яшков, Н. Черный // Свиноводство. – 1982. – № 9. – С. 37-38.

1983

18. **Естественная** резистентность хряков в условиях комплексов / Н. Черный, И. Храбустовский, Е. Яшков // Свиноводство. – 1983. – № 2. – С. 25.

19. **Некоторые** вопросы поведения и реактивности организма коров и свиней при промышленной технологии содержания / И. Ф. Храбустовский, Н. В. Черный // Организационно-технологические, селекционно-генетические и социально-психологические проблемы управления поведением сельскохозяйственных животных при интенсификации животноводства : тезисы докладов 1-ой Всесоюзной конференции, Харьков, 19-21 апреля 1983 г. / Всесоюзный НИИ разведения и генетики сельскохозяйственных животных, НИИ животноводства Лесостепи и Полесья УССР. – Ленинград, 1983. – Т. 1. – С. 94-96.

20. **Поводження** свиноматок та їх природна резистентність при безвигульному утриманні / М. В. Чорний // Вісник сільськогосподарської науки. – 1983. – № 10. – С. 64-67.

21. **Роль** зоогигиенических и технологических факторов в повышении резистентности и профилактике болезней свиней на промышленных комплексах / Н. В. Черный, И. Ф. Храбустовский, А. С. Вовк // Ветеринарные проблемы промышленного свиноводства : тезисы докладов конференции, Киев, 18-20 октября 1983 г. – Киев, 1983. – С. 135-136.

22. **Технологическое** обеспечение повышения продуктивности и естественной резистентности свиней при откорме их комбикормами разной консистенции / Н. В. Черный, И. Ф. Храбустовский // Сборник научных трудов Харьковского сельскохозяйственного института. – Харьков, 1983. – Т. 295 : Повышение эффективности производства свинины. – С. 71-78.

1984

23. **Рекомендации** по строительству и эксплуатации летних лагерей для свиней / Л. Л. Швейцаров, Л. Х. Левентуль, В. А. Обухов [и др.]. – 2-е изд. – Запорожье : Коммунар, 1984. – 51 с.

Авторами также являются : В. В. Гопка, Н. Н. Боенкова, А. С. Коломиец, П. Я. Хаселев, Ю. И. Кошиц, В. И. Райко, В. А. Лубенец, В. П. Степанов, Н. И. Халемин, И. И. Заболотный, В. А. Малахов, Е. Г. Павлов, Л. К. Волынец, И. Ф. Храбустовский, **Н. В. Черный**, И. Н. Домашенко.

24. **Влияние** освещения на продуктивность и интерьерные показатели свиней в условиях промкомплексов / Н. В. Черный // Всесоюзное научно-производственное совещание по применению оптического излучения в сельскохозяйственном производстве при выполнении Продовольственной программы : тезисы докладов, 11-14 сентября 1984 г. / Украинский НИИ физиологии и биохимии сельскохозяйственных животных. – Львов, 1984. – С. 41-42.

25. **Естественная** резистентность и продуктивность поросят при различных сроках приема молозива / Н. В. Черный // Сборник научных трудов Харьковского сельскохозяйственного института. – Харьков, 1984. – Т. 303 : Повышение эффективности производства свинины. – С. 36-42.

26. **Естественная** резистентность хряков-производителей в условиях безвыгульного содержания на промышленных комплексах / И. Ф. Храбустовский, Н. В. Черный // Сборник научных трудов Харьковского сельскохозяйственного института. – Харьков, 1984. – Т. 305 : Совершенствование мер борьбы с болезнями сельскохозяйственных животных. – С. 21-26.

1985

27. **Гигиенические** и технологические приемы обеспечения высокой резистентности свиней на промышленных комплексах / Н. В. Черный, Е. А. Яшков // Ветеринарные проблемы промышленного животноводства : тезисы докладов республиканской научно-практической конференции, Белая Церковь, 17-19 октября 1985 г. – Белая Церковь, 1985. – Ч. 3. – С. 80-81.

28. **Забезпечення** принципу «все зайнято – все порожньо» у свинарських приміщеннях / М. В. Чорний // Вісник сільськогосподарської науки. – 1985. – № 6. – С. 43-48.
29. **Санитарно-гигиенические** и технологические аспекты обеспечения здорового стада свиней на специализированных предприятиях / Н. В. Черный // Сборник научных трудов Харьковского сельскохозяйственного института. – Харьков, 1985. – Т. 315 : Повышение эффективности производства свинины. – С. 25-35.
30. **Эффективность** санитарно-гигиенических мероприятий по улучшению микроклимата в свиноводческих предприятиях / Н. В. Черный, В. А. Гончаров // Ветеринарные проблемы промышленного животноводства : тезисы докладов республиканской научно-практической конференции, Белая Церковь, 17-19 октября 1985 г. – Белая Церковь, 1985. – Ч. 3. – С. 81-82.

1986

31. **Практикум** по зоогигиене с проектированием и строительством животноводческих объектов : учебное пособие. Ч. 1 / П. Д. Бакшеев, В. И. Литвинов, А. С. Вовк [и др.]. – Харьков, 1986. – 100 с.
Авторами также являются : Н. В. Черный, А. Ф. Прокудин.
32. **Рекомендации** по монтажу и эксплуатации установки для активного моциона свиней УМС-Ф-80 / Н. В. Черный. – Запорожье, 1986. – 33 с.

33. **Естественная** резистентность отставших в росте поросят, дорастиваемых в профилакториях промкомплексов / Н. В. Черный // Повышение эффективности производства свинины : межвузовский тематический сборник научных трудов Харьковского сельскохозяйственного института. – Харьков, 1986. – С. 42-48.

1987

34. **Рекомендации** по повышению естественной резистентности организма свиней в специализированных предприятиях УССР / Н. В. Черный. – Харьков, 1987. – 7 с.

35. **Естественная** резистентность свиней при различных уровнях освещения на промышленных комплексах / Н. В. Черный // Повышение эффективности

производства свинины : сборник научных трудов Харьковского сельскохозяйственного института. – Харьков, 1987. – С. 55-65.

36. **Санитарно-гигиеническое** обеспечение здорового стада свиней на специализированных предприятиях / Н. В. Черный // Вопросы интенсификации и научно обоснованного ветеринарного обслуживания промышленного животноводства : тезисы докладов конференции, 27 августа 1987 г. – Кишинев, 1987. – С. 91-92.

1988

37. **Наука** – производству [Комплект из 35 листовок] : из опыта внедрения научных разработок Харьковского зооветеринарного института. – Харьков : Облполиграфиздат, 1988. – (Повышение естественной резистентности организма свиней на фермах и комплексах промышленного типа / Н. В. Черный. 2 с.)

38. **Влияние** нитрогумата аммония на показатели резистентности организма поросят / В. С. Патров, Н. В. Черный, В. В. Попсуй // Селекция сельскохозяйственных животных на устойчивость к болезням и повышение резистентности в условиях промышленной технологии. – Москва, 1988. – С. 118-119.

39. **Повышение** неспецифической резистентности свиней на промышленных комплексах / Н. В. Черный // Селекция сельскохозяйственных животных на устойчивость к болезням и повышение резистентности в условиях промышленной технологии. – Москва, 1988. – Вып. 8. – С. 145.

40. **Резистентность** телят, выращиваемых в домиках на открытом воздухе / Н. В. Черный, К. И. Жувак, Д. А. Черненко // Состояние и перспективы развития биотехнологии в животноводстве : тезисы докладов Республиканской научной конференции, 21-22 сентября 1988 г. – Харьков, 1988. – С. 146.

1989

41. **Гигиенические** и технологические приемы обеспечения резистентности и продуктивности свиней на специализированных предприятиях различной мощности : автореферат дис. ... доктора ветеринарных наук : 16.00.08 - гигиена сельскохозяйственных животных / Николай Васильевич Черный ; Всесоюзный НИИ ветеринарной санитарии. – Москва, 1989. – 46 с.

42. *Довідник* зооінженера / за ред. М. І. Машкіна ; [М. І. Машкін, Д. І. Барановський, О. І. Сокол та ін.]. – Київ : Урожай, 1989. – 320 с. – (Література для кабінету зоотехніка).

Авторами також є : О. І. Бондарев, Л. О. Марченко, М. Г. Носальський, Ф. М. Татар, М. М. Іванченко, С. Т. Кліценко, В. Є. Булгаков, Н. В. Шевченко, В. Я. Максаков, Г. І. Пасічник, М. Д. Любецький, Ю. Д. Рубан, В. С. Веліканова, Л. М. Іванов, І. А. Бузун, В. А. Зандарян, Б. Ф. Галат, Т. О. Тарасова, К. В. Карпенко, Ю. І. Коломієць, В. І. Герасимов, І. М. Домашенко, О. П. Дерев'яно, Г. Л. Ігнатов, П. Ю. Божко, З. Ф. Якименко, І. М. Острівний, Л. В. Ізосімова, М. М. Пархоменко, Г. Л. Ігнатов, В. Ф. Товстик, В. П. Кошовий, В. Г. Прудніков, В. І. Литвинов, П. Д. Бакшеев, О. І. Роменський, О. С. Вовк, **М. В. Чорний**, О. Ф. Русінов, В. В. Кім, А. А. Задорожний, В. А. Ковалевський, В. І. Грицаєнко, М. В. Кізлик, В. І. Приходченко, М. В. Бублик, В. Д. Білойван, М. А. Піпенко, М. В. Черкас, В. С. Шებельниченко, А. Я. Лисенко, О. О. Дамасевич, А. Д. Биканов, І. В. Россоха, Е. М. Камардін, Ю. Ф. Прохвятилов, В. Є. Біляєва, О. В. Богдановський.

43. *Влияние* способов содержания супоросных маток на их продуктивность и состояние здоровья / Н. В. Черный, И. Г. Федотов // Интенсификация производства свинины : межвузовский тематический сборник научных трудов Харьковского сельскохозяйственного института. – Харьков, 1989. – С. 87-95.

44. *Естественная* резистентность молодняка свиней, выращиваемого на рационах с добавлением нитрогуминового стимулятора роста / В. С. Патров, Н. В. Черный, В. П. Круглов // Свиноводство : республиканский межведомственный тематический научный сборник. – Киев, 1989. – Вып. 45. – С. 60-64.

1990

45. *Влияние* животноводческих комплексов разной мощности на загрязнение микрофлоры / М. В. Черный // Ветеринарная медицина: экономические, социальные и экологические проблемы : тезисы докладов Республиканской конференции, 20-22 ноября 1990 г., Харьков. – Харьков, 1990. – С. 30.

46. *Санитарно-гигиеническая* оценка выращивания свиней в шестизэтажном комплексе / Н. В. Черный, А. В. Богдановский // Актуальные проблемы зоотехнической науки и практики : тезисы докладов и научных сообщений областной научной конференции, 10-25 сентября 1990 г. / Харьковский зооветеринарный институт. – Харьков, 1990. – Ч. 2. – С. 16.

47. **Стресс-резистентность** свиней, содержащихся на крупных промышленных комплексах / Н. В. Черный, В. В. Попсуй // Итоги научно-исследовательских работ по зоогигиене за 1986-1990 гг. и задачи НИР на период 1991-1995 гг. : тезисы докладов Всесоюзного Координационного совещания, Львов 25-30 сентября 1990 г. – Львов, 1990. – Ч. 2. – С. 130-132.

1991

48. **Научные** разработки по вопросам животноводства и ветеринарии / [сост. : М. Е. Павлов, С. Б. Передера, Г. М. Камардин и др.] ; Харьковский зооветеринарный институт. - Харьков : [Купянская гортипография], 1991. – 38 с.

Авторами также являются : В. Я. Максаков, С. Н. Тищенко, А. А. Задорожный, П. П. Черпак, Л. П. Белоусова, Б. В. Рубан, В. Ф. Товстик, Ю. Д. Рубан, Н. П. Петрушко, Н. А. Мусиенко, Н. Н. Куц, С. Б. Данилов, В. С. Патров, М. Д. Любецкий, О. Ф. Деревянко, В. А. Сухарлев, В. К. Смолянинов, А. Ф. Руденко, Н. И. Чумак, И. М. Щетинский, В. М. Апатенко, И. И. Белоконов, И. А. Калашник, Л. И. Юрченко, **Н. В. Черный**, Б. Я. Передера, А. А. Заволока, В. И. Котляр, Д. Д. Логвинов, О. Б. Бондаренко, В. П. Бакшеев, И. А. Бузун, Б. Д. Голованов.

49. **Харьковский** зооветеринарный институт : 140 лет со дня основания / [сост. : В. М. Апатенко, Д. И. Барановский, Т. С. Бондарева и др.]. – Харьков : РИО ХЗВИ, 1991. – 145 с.

Авторами также являются : Е. П. Волков, В. И. Воронянский, В. И. Герасимов, В. А. Дерюга, А. М. Добрицкий, А. А. Заволока, М. М. Иванченко, И. А. Калашник, Т. М. Калмыкова, Н. И. Карташов, В. В. Ким, В. А. Кибенко, В. Ф. Копиецкий, Д. Д. Логвинов, А. Я. Лысенко, М. Д. Любецкий, И. И. Магда, В. А. Лемишевский, Л. А. Марченко, Н. И. Машкин, В. П. Образцов, Р. А. Огуль, М. Е. Павлов, С. Б. Передера, М. Е. Пилипенко, Е. Н. Пономаренко, И. М. Попов, Ю. Ф. Прохвятилов, И. В. Россоха, Ю. Д. Рубан, Б. В. Рубан, А. И. Сокол, В. К. Чернуха, **Н. В. Черный**, И. М. Щетинский, К. Д. Югай, Л. И. Юрченко, В. И. Ярошенко.

50. **Гигиенические** основы повышения резистентности организма животных / Н. В. Черный // Повышение продуктивности сельскохозяйственных животных и совершенствование мер борьбы с болезнями в условиях интенсивного ведения животноводства и создания фермерских хозяйств : тезисы докладов Всесоюзной научной конференции, 17-22 сентября 1991 г. / Харьковский государственный аграрный университет. – Харьков, 1991. – С. 38-39.

1992

51. **Біосфера**, екологія і проблеми охорони навколишнього середовища та сільськогосподарських тварин : проблемна комплексна лекція / М. В. Чорний, М. І. Тетеренко, Ю. Д. Рубан ; Міністерство сільського господарства і продовольства України, Горохівський радгосп-технікум, Харківський зооветеринарний інститут. – Луцьк : Надстир'я, 1992. – 28 с.

1993

52. **Влияние** эколого-абиотических факторов на здоровье животных / Н. В. Черный, А. С. Вовк, Н. Н. Хмель [и др.] // Научные и прикладные проблемы паразитологии (вирусологии, микробиологии, зоопаразитологии) : тезисы докладов IV межгосударственной конференции по научным и прикладным проблемам паразитологии, 21-23 октября 1993 г. – Киев ; Харьков ; Луганск, 1993. – С. 115.

Авторами также являются : В. В. Козьменко, Н. Н. Наливайская.

53. **Использование** реакции макрофагальной трансформации в определении иммунологического статуса птицы / Н. В. Черный, А. А. Заволока, Д. А. Климов // Научные и прикладные проблемы паразитологии : тезисы докладов IV межгосударственной конференции по научным и прикладным проблемам паразитологии, 21-23 октября 1993 г. – Киев ; Харьков ; Луганск, 1993. – С. 114.

54. **О гигиеническом** и экологическом обеспечении биосферы в зоне эксплуатации специализированных свиноводческих предприятий / Н. В. Черный, А. В. Богдановский // Повышение продуктивности свиней и птицы : сборник научных трудов Харьковского государственного аграрного университета. – Харьков, 1993. – С. 121-125.

55. **О резистентности** и продуктивности маток / Н. Черный, А. Алфимов, Я. Маслакова // Свиноводство. – 1993. – № 5. – С. 10.

1994

56. **Практикум** з гігієни тварин : призначений для студентів сільськогосподарських вищих учбових закладів за фахом – ветеринарія та зоотехнія / М. В. Чорний, О. П. Прокудін, О. С. Вовк ; Харківський зооветеринарний інститут. – Харків : РВВ ХЗВІ, 1994. – 103 с.

57. **Гігієнічне** обґрунтування вирощування здорових телят у профілакторний період / М. В. Чорний, О. П. Прокудін, М. М. Хмель, Л. О. Логачова // Збереженість молодняка с.-г. тварин – запорука розвитку тваринництва України : збірник статей науково-практичної конференції / Українська академія аграрних наук, Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини. – Харків, 1994. – С. 149-151.
58. **Залежність** природної резистентності телиць різних генотипів від віку, пори року / Л. О. Логачова, М. В. Чорний // Проблеми підвищення продуктивності тварин та ефективність їх лікування : тези доповідей республіканської науково-практичної конференції, 19-21 квітня 1994 р. – Дніпропетровськ, 1994. – С. 94.
59. **Мікроклімат** и продуктивность свиной в цехе опороса промкомплекса / Н. В. Черный, А. С. Вовк, В. В. Козьменко // Зоологическая наука и современные проблемы зоотехнии и ветеринарной медицины : материалы международной научно-практической конференции, посвященной 90-летию со дня рождения доктора биологических наук, профессора Лукина Е. И. / Харьковский зооветеринарный институт. – Харьков, 1994. – С. 53.
60. **Природна** резистентність індичат у зв'язку з віком і сезонами року / М. В. Чорний, А. А. Тертишний // Збереженість молодняка с.-г. тварин – запорука розвитку тваринництва України : збірник статей науково-практичної конференції / Українська академія аграрних наук, Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини. – Харків, 1994. – С. 151-152.
61. **Продуктивність** та природна резистентність симентал-голштинських помісних корів / М. М. Хмель, М. В. Чорний // Проблеми підвищення продуктивності тварин та ефективність їх лікування : тези доповідей республіканської науково-практичної конференції, 19-21 квітня 1994 р. – Дніпропетровськ, 1994. – С. 97-98.
62. **Санітарно-гігієнічні** аспекти підвищення ефективності свинарства / М. В. Чорний // Проблеми підвищення продуктивності тварин та ефективність їх лікування : тези доповідей республіканської науково-практичної конференції, 19-21 квітня 1994 р. – Дніпропетровськ, 1994. – С. 12-13.

1995

63. **Методические** рекомендации к выполнению дипломных работ и проектов студентам зооинженерного факультета : учебное пособие / Ю. Д. Рубан, А. И. Сокол, Н. В. Черный ; Харьковский зооветеринарный институт, зооинженерный факультет. – Харьков : РИО ХЗВИ, 1995. – 24 с.

64. **Микроклимат** в современных животноводческих помещениях / Н. В. Черный. – Харьков, 1995. – 38 с.
- ***
65. **Влияние** паратипических факторов на здоровье норок / Н. В. Черный, В. Н. Жилина // Основоположник зоотехнической науки П. Н. Кулешов и перспективы развития специальностей по зоотехнии и ветеринарии : материалы международной научно-практической конференции, посвященной 140-летию со дня рождения проф. Кулешова П. Н. – Харьков, 1995. – С. 44.
66. **Влияние** технологии и гигиены содержания на резистентность и продуктивность хряков-производителей / Н. В. Черный, В. В. Козьменко, В. П. Шкрум, А. С. Вовк // Генофонд пород животных и методы его использования : материалы международной научно-практической конференции, посвященной 110-летию со дня рождения Потемкина Н. Д. – Харьков, 1995. – С. 97-98.
67. **Вплив** абіотичних факторів на показники імунологічної резистентності у курей / А. А. Заволока, М. В. Чорний // Информационный бюллетень Института экспериментальной клинической ветеринарной медицины. – Харьков, 1995. – С. 132.
68. **Гигиеническое** обеспечение здоровья свиней / Н. В. Черный, А. С. Вовк // Основоположник зоотехнической науки П. Н. Кулешов и перспективы развития специальностей по зоотехнии и ветеринарии : материалы международной научно-практической конференции, посвященной 140-летию со дня рождения проф. Кулешова П. Н. – Харьков, 1995. – С. 43-44.
69. **Микроклимат** птицеводческих предприятий и резистентность кур / Н. В. Черный, А. Ф. Прокудин, А. А. Заволока // Основоположник зоотехнической науки П. Н. Кулешов и перспективы развития специальностей по зоотехнии и ветеринарии : материалы международной научно-практической конференции, посвященной 140-летию со дня рождения проф. Кулешова П. Н. – Харьков, 1995. – С. 44-45.
70. **Некоторые** ветеринарные проблемы современного свиноводства в Украине / А. Я. Пустовар, В. М. Апатенко, Н. В. Черный // Шляхи підвищення якості свинини : тези доповідей міжнародної науково-практичної конференції. – Харків, 1995. – С. 143.
71. **Организация** самостоятельной работы студентов по зоогигиене / Н. В. Черный, В. В. Козьменко, А. С. Вовк // Генофонд пород животных и методы его использования : материалы международной научно-практической конференции, посвященной 110-летию со дня рождения Потемкина Н. Д. – Харьков, 1995. – С. 59.

72. **Оценка** микроклимата в шедах для норок / Н. В. Черный, В. Н. Жилина // Генофонд пород животных и методы его использования : материалы международной научно-практической конференции, посвященной 110-летию со дня рождения Потемкина Н. Д. – Харьков, 1995. – С. 98.
73. **Паратипическая**, генотипическая и физиологическая изменчивость показателей и связь с молочной продуктивностью / Л. А. Логачева, Н. В. Черный // Информационный бюллетень Института экспериментальной клинической ветеринарной медицины. – Харьков, 1995. – С. 247.
74. **Питання** зоогієни, екології та здоров'я тварин / М. В. Чорний // Информационный бюллетень Института экспериментальной клинической ветеринарной медицины. – Харьков, 1995. – С. 307.
75. **Резистентность** и продуктивность свиней при различных условиях содержания / Н. В. Черный, В. П. Шкрум // Генофонд пород животных и методы его использования : материалы международной научно-практической конференции, посвященной 110-летию со дня рождения Потемкина Н. Д. – Харьков, 1995. – С. 98-99.
76. **Санитарно-гигиеническое** состояние хозяйств и профилактика болезней животных / Н. В. Черный // Материалы IV съезда паразитологов Украины (4-7 октября 1995). – Харьков, 1995. – С. 160-162.
77. **Санітарно-гігієнічні** проблеми і профілактика хвороб свиней на фермах / М. В. Чорний, В. М. Апатенко, О. П. Пустовар // Шляхи підвищення якості свинини : тези доповідей міжнародної науково-практичної конференції. – Харків, 1995. – С. 144.

1996

78. **Гігієна** тварин : підручник для викладачів і студентів зооветеринних спеціальностей вищих навчальних с.-г. закладів III-IV рівнів акредитації та навчальний посібник - для закладів освіти I-II рівнів акредитації / [автори : М. В. Демчук, М. В. Чорний, М. П. Високос, Я. С. Павлюк] ; за ред. М. В. Демчука. – Київ : Урожай, 1996. – 384 с.
79. **Свинарство** і технологія виробництва свинини : підручник для викладачів і студентів зооінженерних факультетів вищих навчальних сільськогосподарських закладів III-IV рівнів акредитації / [В. І. Герасимов, В. П. Рибалко, Л. М. Цицюрський та ін.]. – Київ : Урожай, 1996. – 349 с.
Авторами також є : Д. І. Барановський, М. І. Домашенко, **М. В. Чорний**, Ю. В. Засуха, Г. С. Походня.

80. **Влияние** условий содержания на продуктивность и качество говядины / В. Г. Прудников, Н. В. Черный // Ветеринарные и зооинженерные проблемы животноводства : материалы 1-й международной научно-практической конференции. – Витебск, 1996. – С. 201.
81. **Влияние** условий содержания на продуктивность и резистентность норок / В. Г. Жилина, Н. В. Черный // Корифей зоотехнической науки М. Ф. Иванов и перспективы развития специальностей по зоотехнии и ветеринарии : материалы международной научно-практической конференции, посвященной 125-летию со дня рождения академика М. Ф. Иванова. – Харьков, 1996. – С. 75-76.
82. **Вопросы** этиологии, патогенеза и профилактики пневмоэнтеритов поросят / В. М. Апатенко, А. Я. Пустовар, Н. В. Черный [и др.] // Корифей зоотехнической науки М. Ф. Иванов и перспективы развития специальностей по зоотехнии и ветеринарии : материалы международной научно-практической конференции, посвященной 125-летию со дня рождения академика М. Ф. Иванова. – Харьков, 1996. – С. 80.
Авторами также являются : В. И. Бырка, И. И. Белоконов.
83. **Мясная** продуктивность молодняка крупного рогатого скота, выращиваемого при различном воздухообмене / Н. В. Черный, В. Г. Прудников // Ветеринарные и зооинженерные проблемы животноводства : материалы 1 международной научно-практической конференции. – Витебск, 1996. – С. 27.
84. **Некоторые** показатели качества питьевой воды на птицефермах / Н. В. Черный, Е. В. Маныч // Корифей зоотехнической науки М. Ф. Иванов и перспективы развития специальностей по зоотехнии и ветеринарии : материалы международной научно-практической конференции, посвященной 125-летию со дня рождения академика М. Ф. Иванова. – Харьков, 1996. – С. 78-79.
85. **Санитарно-гигиенические** аспекты решения экологических проблем в животноводстве / Н. В. Черный, Н. И. Карташов // Проблемы сельскохозяйственной радиэкологии – десять лет спустя после аварии на Чернобыльской АЭС : тезисы докладов II международной конференции. – Житомир, 1996. – С. 58-60.

1997

86. **Гігієна** тварин : програма для с.-г. вищих навчальних закладів із спеціальності 7.130501 „Ветеринарна медицина” / [М. В. Демчук, М. П. Високос, М. В.

Чорний, А. М. Нікітенко] ; Головне управління кадрового забезпечення і аграрної освіти. – Київ, 1997. – 10 с.

87. **Раціональне** використання великої рогатої худоби для виробництва яловичини в умовах Лісостепу України : рекомендації / В. Г. Прудніков, Е. М. Доротюк, М. В. Чорний. - Харків, 1997. – 28 с.

88. **Влияние** качества молозива свиноматок на формирование иммунного статуса поросят / Н. В. Черный, В. М. Апатенко, А. М. Негребецкий // Проблемы и перспективы паразитологии : материалы V межсъездовской конференции паразитологов Украины, 29-30 октября 1997 г. – Харьков ; Луганск, 1997. – С. 173-174.

89. **Влияние** технологии и микроклимата овчарен на профилактику паразитозов у ягнят / А. С. Вовк, Н. В. Черный // Проблемы и перспективы паразитологии : материалы V межсъездовской конференции паразитологов Украины, 29-30 октября 1997 г. – Харьков ; Луганск, 1997. – С. 43-44.

90. **Влияние** условий содержания на продуктивность и сохранность свиней / А. М. Негребецкий, Н. В. Черный // Вісник Харківського зооветеринарного інституту : Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини. – Харків, 1997. – Вип. 2 (26). – С. 118-119.

91. **Екологічні** проблеми та можливі шляхи по їх вирішенню / О. В. Богдановський, А. А. Тертишний, М. В. Чорний // Вісник Харківського зооветеринарного інституту : Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини. – Харків, 1997. – Вип. 2 (26). – С. 123-124.

92. **Етіологічні** та імунопатологічні проблеми в свинарських господарствах / В. М. Апатенко, О. Я. Пустовар, М. В. Чорний [та ін.] // Розвиток ветеринарної науки в Україні: здобутки та проблеми : збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції, 24-26 вересня 1997 р., м. Харків. – Харків, 1997. – С. 171.

Авторами також є : І. І. Белоконов, В. М. Самохін.

93. **Літньо-табірне** утримання великої рогатої худоби / М. Чорний, В. Льоля, А. Сіпітий // Ветеринарна медицина України. – 1997. - № 7. – С. 10-11.

94. **Проблеми** екології и підвищення ефективності животноводства / Н. В. Черный, А. В. Богдановский // Екологія та проблеми зооінженерії і ветеринарної медицини : матеріали міжнародної науково-практичної

конференції, присвяченої 160- річчю з дня народження видатного еколога О. А. Колєсова. - Харків, 1997. - С. 61-62.

95. **Резистентность** и продуктивность телят при разных способах выпойки молозива / Н. В. Черный, А. Н. Пипенко, Е. Ю. Криворучко // Вісник Харківського зооветеринарного інституту : Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини. - Харків, 1997. - Вип. 2 (26). - С. 113-114.

96. **Роль** зоогигиены и санитарии в профилактике болезней и повышении эффективности животноводства / Н. В. Черный // Проблемы с.-х. производства на современном этапе и пути их решения. Животноводство и ветеринария : тезисы докладов I международной научно-производственной конференции / Белгород. гос. с.-х. акад. - Белгород, 1997. - С. 110-112.

97. **Санітарно-гігієнічний** режим в приміщеннях для свиней і ефективність їх вирощування / О. М. Негребецький, М. В. Чорний // Вісник Харківського зооветеринарного інституту : Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини. - Харків, 1997. - Вип. 2 (26). - С. 108-109.

1998

98. **Правила** машинного доїння корів / [Ю. Д. Рубан, М. В. Чорний, В. Г. Прудніков та ін.] ; Харківський зооветеринарний інститут. – Харків : РВВ ХЗВІ, 1998. – 16 с.

Авторами також є: Л. В. Грицаєнко, В. О. Зандарян.

99. **Вплив** абіотичних факторів на продуктивність та фізіологічний стан свиней / А. М. Негребецький, М. В. Чорний // Повышение продуктивности с.-х. животных : сборник научных трудов Харьков. гос. аграр. ун-та, Харьков. зоовет. ин-та. - Харьков, 1998. - С. 56-60.

100. **Зоогігієна:** наука і навчальна дисципліна / М. В. Чорний // Ветеринарна медицина України. – 1998. - № 7. – С. 32-33.

101. **Літньо-табірне** утримання свиней, овець та коней / М. Чорний, В. Льоля, А. Сіпітий // Ветеринарна медицина України. - 1998. - № 4. - С. 8-9.

102. **Паратипові** фактори, їх вплив на фізіологічний стан та якість спермопродукції кнурів-плідників / Г. Л. Лисенко, В. С. Патров, М. В. Чорний // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківського зооветеринарного інституту. – Харків, 1998. - Вип. 4 (28), т. 2. - С. 28-33.

103. **Продуктивність** і здоров'я свиней при різних способах їх вирощування / М. В. Чорний, О. М. Негребецький, М. М. Хмель // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківського зооветеринарного інституту. - Харків, 1998. - Вип. 4 (28), т. 2. - С. 22-25.
104. **Резистентність** и продуктивные качества у свиней с разной стресс-расположенностью / Н. В. Черный, В. В. Попсуй, В. И. Герасимов [и др.] // Повышение продуктивности с.-х. животных : сборник научных трудов Харьков. гос. аграр. ун-та, Харьков. зоовет. ин-та. - Харьков, 1998. - С. 39-48.
Авторами также являются : В. В. Козьменко, А. С. Вовк.
105. **Criteria** of sanitarian condition of meat taking into account the physiological status of animals / A. Trush, V. Prudnikov, N. Cherny // Zdravo osovati zdravim : priopcenja, Zadar, 7-9 svibnja 1998. – Zadar, 1998. – С. 219-220.
106. **Slaughter** of the farm animals without nonexsanguination as a rising the biological vlue and flesh output / V. Prudnikov, A. Trush, N. Cherny // XVIII Nordic veterinary congress : proceedings, 4th-7th august 1998, Helsinki. – Helsinki, 1998. – С. 338.
107. **The effect** of Hygienic Factors and Management Technology on Animal Productivity and Meat Quality / V. H. Prudnikov, N. I. Kartashov, N. V. Cherny // XVIII Nordic veterinary congress : proceedings, 4th-7th august 1998, Helsinki. – Helsinki, 1998. – С. 313.

1999

108. **Гігієна** тварин : програма для вищих аграрних закладів освіти III- IV рівнів акредитації із спеціальності 7.13.0201 „Зооінженерія” / [М. О. Захаренко, В. В. Красій, Л. В. Совенко та ін.] ; Наук.-метод центр аграрної освіти. – Київ : Вища школа, 1999. – 17 с.
Авторами також є : М. В. Демчук, **М. В. Чорний**, М. П. Високос, А. М. Нікітенко, І. Ф. Леткевич.
109. **Методичні** рекомендації до виконання дипломних робіт та проектів студентами зооінженерного факультету : навчальний посібник / [Ю. Д. Рубан, М. В. Чорний, О. І. Сокол та ін.]. – Харків : ХЗВІ, 1999. – 21 с.
Авторами також є : М. М. Іванченко, В. І. Герасимов.
110. **Програма** та методичні вказівки практичного навчання студентів зооінженерного факультету з спеціальності „Зооінженерія” 7.13.0201 / [склали : Ю. Д. Рубан, М. В. Чорний, М. М. Лемешева та ін. ; за заг. ред. Ю. Д. Рубана]. – Харків : ХЗВІ, 1999. – 60 с.

Авторами також є : О. Ф. Русінов, Л. О. Марченко, В. Г. Прудніков, Б. П. Коваленко, В. І. Герасимов, М. М. Іванченко, А. Я. Лисенко, О. І. Сокол, О. В. Богдановський, С. Б. Данілов, В. І. Грицаєнко, Е. Б. Дембіцький, В. Г. Бірюков, В. С. Великанова, В. А. Зандарян, К. В. Карпенко, М. М. Пономаренко, Г. В. Школіна, Ю. Ф. Прохватулов, М. Г. Носальський, Т. О. Тарасова, В. Ф. Товстик, В. М. Радченко, О. С. Штих, О. В. Бібенко, Л. В. Гончарова, М. І. Коренев, В. В. Попов, О. С. Котляр, М. М. Бондаревський.

111. **Програма** та методичні вказівки практичного навчання студентів факультету ветеринарної медицини з спеціальності 7.130501 „Ветеринарна медицина” / В. М. Апатенко, Г. М. Фоменко. А. А. Заволока, М. В. Чорний. - Харків, 1999. – 41 с.

112. **Робоча** програма та методичні вказівки виробничої зоотехнічної практики студентів 3 курсу зооінженерного факультету з спеціальності «Зооінженерія» 7.130201 / [Ю. Д. Рубан, М. В. Чорний, В. І. Герасимов та ін. ; відповідальний за випуск Ю. Д. Рубан]. – Харків : ХЗВІ, 1999. – 10 с.

Авторами також є : Іванченко М. М., Коваленко Б. П., Грицаєнко В. І., Данілов С. Б., Прудніков В. Г., Носальський М. Г., Радченко В. М., Богдановський О. В., Хохлов А. М., Барановський Д. І., Козьменко В. В., Хмель М. М., Петрушко М. П., Пронь О. В., Котляр О. С., Бондаревський М. М., Федяєв В. А.

113. **Робоча** програма та методичні вказівки виробничої організаційно-технологічної переддипломної практики студентів 4-5 курсів зооінженерного факультету з спеціальності 7.130201 «Зооінженерія» / Харків. зоовет. ін-т ; відповідальний за вип. Ю. Д. Рубан ; [Ю. Д. Рубан, М. В. Чорний, М. М. Лемешева та ін.]. – Харків : ХЗВІ, 1999. – 20 с.

Авторами також є : О. Ф. Русінов, В. І. Герасимов, О. І. Сокол, А. Я. Лисенко, І. М. Домашенко, О. П. Дерев'янка, М. М. Пономаренко, В. Ф. Товстик, Г. В. Школіна, В. Г. Прудніков, О. В. Богдановський, Г. І. Кравець, С. Б. Данілов, В. В. Козьменко, М. М. Хмель, Д. І. Барановський, А. А. Тertiшний, М. А. Піпенко, Ю. Ф. Прохватулов, М. І. Коренев, Т. М. Данілова, М. П. Петрушко, О. В. Пронь, О. С. Котляр, М. М. Бондаревський.

114. **Санітарно-гігієнічні** та технологічні заходи формування здорового і високопродуктивного молочного стада корів / М. О. Дегтярьов, М. В. Чорний. – Харків, 1999. – 10 с.

115. **Биоконверсия** животноводческих отходов / Н. В. Черный, Л. В. Гусыня, В. И. Грицаенко // Ученые записки Витебской государственной академии ветеринарной медицины. - Витебск, 1999. - Т. 35, ч. 2. - С. 206-207.

116. **Влияние** эколого-гигиенических факторов на здоровье и продуктивность овец / Н. В. Черный, А. Н. Пипенко // Ученые записки Витебской государственной академии ветеринарной медицины. - Витебск, 1999. - Т. 35, ч. 2. - С. 94-96.
117. **Вплив** типа годівлі на динаміку утримання аміаку та рН в рідині рубця / Н. М. Наливайська, М. В. Чорний // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківського зооветеринарного інституту - Харків, 1999. - Вип. 5 (29), ч. 2 : Ветеринарні науки. - С. 54-57.
118. **Енергозберігаюча** технологія охолодження молока / Л. В. Гусиня, М. В. Чорний, В. І. Грицаєнко // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківського зооветеринарного інституту. - Харків, 1999. - Вип. 5 (29), ч. 1 : С.-г. науки. - С. 9-14.
119. **Зоогигиена** и ее роль в практической деятельности зооинженера и врача ветеринарной медицины / Н. В. Черный // Ученые записки Витебской государственной академии ветеринарной медицины. - Витебск, 1999. - Т. 35, ч. 2. - С. 244-247.
120. **Основные** слагаемые профилактики болезней свиней и интенсификации отрасли / Н. В. Черный // Ученые записки Витебской государственной академии ветеринарной медицины. - Витебск, 1999. - Т. 35, ч. 2. - С. 92-94.

2000

121. **Ветеринарно-санітарне** благополуччя ферм – основа підвищення резистентності і продуктивності тварин та одержання екологічно чистої продукції / М. В. Чорний // Сучасні проблеми екології та гігієни виробництва : зб. наук. праць Вінницького державного аграрного університету. – Вінниця, 2000. – Вип. 8, т. 1. – С. 32-33.
122. **Влияние** микроклимата на резистентность и профилактику стрессов у свиней / Н. В. Черный, А. О. Дудник, Д. В. Бульба // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківського зооветеринарного інституту. - Харків, 2000. - Вип. 6, ч. 2. - С. 74-78.
123. **Выбор** методики проведения экспериментальных исследований по определению влияния оптического излучения на организм животных / В. В. Боцман, Н. В. Черный // Підвищення продуктивності с.-г. тварин : збірник наукових праць Харківського держ. аграр. ун-ту, Харківського зооветеринарного інституту. - Харків, 2000. - С. 156-160.

124. *Деякі* особливості реагування організму поросят різних генотипів на дію паратипічних факторів / М. В. Чорний, О. Б. Шевченко // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківського зооветеринарного інституту. - Харків, 2000. - Вип. 6, ч. 2. - С. 62-66.
125. *Науковий* рейтинг України / М. В. Чорний // Ветеринарна медицина України. – 2000. - № 5. - С. 13. – (Про професора В. М. Апатенка).
126. *Оценка* санитарно-гигиенического состояния свинарников для опороса / Н. В. Черный, А. О. Дудник, О. Б. Шевченко // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківського зооветеринарного інституту. - Харків, 2000. - Вип. 6, ч. 2. - С. 78-80.
127. *Производство* свинины в крестьянском хозяйстве / Н. В. Черный, В. И. Герасимов, Е. В. Пронь, Д. И. Барановский // Підвищення продуктивності с.-г. тварин : збірник наукових праць Харківського держ. аграр. ун-ту, Харківського зооветеринарного інституту. - Харків, 2000. - С. 110-116.

2001

128. *Довідник* з виробництва свинини / за редакцією : В. П. Рибалка, В. І. Герасимова, М. В. Чорного ; [авт. кол. : В. І. Герасимов, В. П. Рибалко, М. М. Чорний та ін.]. – Харків : Еспада, 2001. – 336 с.
Авторами також є : В. Ф. Коваленко, В. М. Нагаєвич, Г. С. Походня, О. В. Пронь, Г. Т. Шкурін.
129. *Коневодство* : учебное пособие / Н. Н. Пономаренко, Н. В. Черный ; [рец. Ю. Д. Рубан]. – Харьков : Эспада, 2001. - 352 с., ил.
130. *Харківський* зооветеринарний інститут : 1851-2001 : [буклет до 150-річчя ХЗВІ] / відповідальний за вип. Ю. Д. Рубан ; [редколегія : В. О. Головка, К. Д. Югай, І. М. Щетинський та ін.]. – Харків : РВВ ХЗВІ, 2001. – 63 с.
Авторами також є : Ю. Д. Рубан, В. Ф. Копієцький, Д. І. Барановський, М. М. Куш, А. М. Труш, В. М. Апатенко, Г. М. Фоменко, **М. В. Чорний**, А. М. Хохлов, Г. П. Гребець, М. П. Палютін.

131. *Витрати*, ефективність виробництва та реалізації продукції бджільництва в особистих підсобних господарствах населення / В. Я. Ходарев, А. В. Гусиня, В. І. Грицаєнко, М. В. Чорний // Проблеми ефективного функціонування АПК в умовах нових форм власності та господарювання. - Київ, 2001. - Т. 1. - С. 769-770.

132. **Вплив** факторів зовнішнього середовища на ріст та резистентність організму поросят різних генотипів в підсисний період / М. В. Чорний, О. Б. Шевченко, Б. П. Коваленко // Вісник Полтавського державного с.-г. інституту. – Полтава, 2001. - Вип. 2-3. - С. 82.
133. **Гематологічні** дослідження при вивченні природної резистентності поросят різних генотипів / О. Б. Шевченко, М. В. Чорний, Б. П. Коваленко // Вісник Сумського держ. аграр. ун-ту. – Суми, 2001. - Вип. 5. - С. 232-237.
134. **Гігієна** та забезпечення профілактики хвороб тварин / М. В. Чорний // Ветеринарна медицина України. - 2001. - № 9. - С. 8-9.
135. **Зоогігієна**: здобутки, задачі та пріоритетні напрямки досліджень / М. В. Чорний // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2001. - Вип. 9 (33), ч. 3. - С. 328-334
136. **К вопросу** о повышении эффективности научных исследований / Н. В. Черный, А. Н. Мейтова, П. П. Черпак // Проблеми ефективного функціонування АПК в умовах нових форм власності та господарювання. - Київ, 2001. - Т. 1. - С. 585-587.
137. **Паразитоценозы** и естественная резистентность поросят / Л. В. Деменко, Н. В. Черный, В. М. Апатенко // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківського зооветеринарного інституту. - Харків, 2001. - Вип. 7 (31) : Матеріали 5-го з'їзду паразитоценологів України (5-6 квітня 2001 р.). - С. 177-179.
138. **Санитарно-экологически** чистая продукция АПК – основа здоровья людей / Н. И. Карташов, Н. В. Черный, В. В. Козьменко, В. И. Герасимов // Підвищення продуктивності с.-г. тварин : збірник наукових праць Харківського держ. аграр. ун-ту, Харківського зооветеринарного інституту. – Харків, 2001. - С. 12-19.
139. **Свиноводство** в Украине и в ведущих странах мира / В. И. Герасимов, В. В. Козьменко, Н. В. Черный, Е. В. Пронь // Підвищення продуктивності с.-г. тварин : збірник наукових праць Харківського держ. аграр. ун-ту, Харківського зооветеринарного інституту. - Харків, 2001. - С. 29-35.
140. **Свиноводство** Украины на пути возрождения / В. И. Герасимов, Н. В. Черный, Е. В. Пронь // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2001. - Вип. 9 (33), ч. 3. - С. 133-136.

141. **Технічне** забезпечення профілактики гіпогалакції у корів / Л. В. Гусиня, М. В. Чорний, В. І. Грицаєнко // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2001. - Вип. 9 (33), ч. 3. - С. 226-228.

2002

142. **Довідник** з технології та менеджменту в тваринництві : навчальний посібник для підготовки фахівців у аграрних ВНЗ III-IV рівнів акредитації із спеціальності зооінженерія / [авт. кол. : Д. І. Барановський, В. І. Герасимов, В. О. Головка та ін. ; за ред. Ю. Д. Рубана]. – Харків : Еспада, 2002. – 572 с. – (Присвячується 150-річчю Харківського зооветеринарного інституту).

Авторами також є : М. М. Іванченко, Б. П. Коваленко, О. І. Сокол, Ю. Д. Рубан, В. Г. Прудников, **М. В. Чорний**, Ю. Ф. Прохвятилов, К. Г. Храпач, В. М. Ключко, В. В. Мерчанський, А. Я. Лисенко, М. А. Піпенко, А. С. Ільїних, Л. О. Марченко, М. Г. Носальський, О. І. Захаренко, В. О. Медведєв, О. Д. Бугров, Г. В. Школіна, Л. М. Іванов, Л. В. Бондарчук, А. В. Медведовський, П. М. Складаров, О. І. Свириденко, В. А. Федяєв, М. С. Ківа, М. О. Захаренко, В. В. Козьменко, М. М. Хмель, В. М. Жиліна, О. А. Цупило, В. Ф. Андрійчук, Є. З. Петруша, В. В. Кім, В. І. Грицаєнко, М. М. Кравцов, В. С. Бурлаков, В. В. Боцман, М. В. Кізлик, Е. М. Доротюк, В. С. Веліканова, В. А. Зандарян, З. Є. Щербатий, М. М. Пономаренко, В. П. Рибалко, І. М. Домашенко, О. В. Пронь, Л. М. Цицюрський, В. М. Нагаєвич, М. М. Лемешева, О. П. Дерев'янка, В. О. Сухарльов, Т. М. Данілова, В. Ф. Товстик, Т. О. Тарасова, Г. Л. Лисенко, О. В. Бібенко, Т. М. Рижкова, В. О. Попова, О. В. Богдановський, О. М. Маменко, І. В. Карпова, Г. П. Гребець, Т. В. Штих.

143. **Концепція** розвитку племрепродуктора української чорно-рябої молочної породи сільськогосподарського кооперативу «Восток» Ізюмського району Харківської області / Міністерство аграрної політики України, Харків. держ. зоовет. академія ; [за ред. В. О. Головка ; І. Є. Седюк, Г. А. Складаров, П. В. Воробей та ін.]. – Харків : Регіон, 2002. – 152 с.

Авторами також є : С. Ю. Рубан, А. Я. Ровчак, В. Ф. Шовкопряд, Н. І. Гуляєва, В. Е. Вірченко, А. Г. Юхименко, О. В. Єрьоміна, В. О. Головка, Ю. Д. Рубан, І. М. Щетинський, В. М. Кандиба, О. І. Сокол, Л. О. Марченко, М. М. Іванченко, В. А. Зандарян, В. С. Веліканова, Є. З. Петруша, **М. В. Чорний**, А. Я. Лисенко, М. А. Піпенко, В. Д. Білойван, В. В. Мерчанський, О. С. Тertiшний, М. М. Хмель, М. П. Павленко, В. В. Боцман, А. І. Бузун, В. І. Гончаренко.

144. **Шляхи** та методи підвищення ефективності використання голштинської худоби і інших високопродуктивних порід та рентабельності виробництва молока в господарствах Харківської області в 2002-2010 роках : метод.-практ. посібник для керівників державної адміністрації і господарств,

зооветспеціалістів, фермерів, індивідуальних власників, викладачів університетів і вузів, аспірантів, наукових працівників / [В. О. Головка, М. Д. Безуглий, С. В. Лобас та ін.] ; Харків. держ. зоовет. академія, Головне управління с.-г. і продовольства Харків. обл. держ. адміністрації. – Харків : [РВВ ХДЗВА], 2002. - 34 с.

Авторами також є : І. Є. Седюк, Ю. П. Балім, І. М. Щетинський, М. Є. Павлов, В. М. Кандиба, Ю. Д. Рубан, Є. З. Петруша, **М. В. Чорний**, І. А. Бузун, М. П. Павленко, М. М. Іванченко.

145. *Застосування* НВЧ – гіпертермії для пригнічення відтворювальної функції поросят / В. Іванов, І. Цаканян, В. Боцман, М. Чорний // Ветеринарна медицина України. - 2002. - № 12. - С. 20-21.

146. *Паратипические* фактори, впливаючі на продуктивність свиноматок / Н. В. Черный, В. В. Козьменко, Е. С. Терещенко, Д. Н. Сучков // Підвищення продуктивності с.–г. тварин : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. – Харків, 2002. - С. 86-89.

147. *Природна* резистентність свиней – детермінація та особливості прояву / М. В. Чорний, О. Б. Шевченко, Б. П. Коваленко // Підвищення продуктивності с.–г. тварин : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. – Харків, 2002. - С. 40-42.

2003

148. *Практикум* для лабораторно-практичних занять з гігієни тварин : навчальний посібник для підготовки фахівців з напрямків 1302 «Зооінженерія» і 1305 «Ветеринарна медицина» в аграрних вищих навчальних закладах II-IV рівнів акредитації / М. П. Високос, М. В. Чорний, М. О. Захаренко. – Харків : Еспада, 2003. – 218 с.

149. *Свинарство* і технологія виробництва свинини : підручник для підготовки фахівців у аграрних вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації із спеціальності «Зооінженерія» / [В. І. Герасимов, Л. М. Цицюрський, Д. І. Барановський та ін.]. – Вид. 2-ге, доп. і перероб. - Харків : Еспада, 2003. – 445 с.

Авторами також є : В. М. Нагаєвич, В. П. Рибалко, **М. В. Чорний**, Ю. В. Засуха, В. В. Писаренко.

150. *Вплив* ацетилсаліцилової кислоти на збереженість та інтер'єрні показники птиці / М. В. Чорний, Т. І. Соколовська, О. С. Терещенко // Вісник

Сумського національного аграрного університету. – Суми, 2003. - Вип. 10 : Ветеринарна медицина. - С. 141-147.

151. **Вплив** різних рівнів повітрообміну на резистентність і продуктивність племінних ремонтних телиць / М. В. Чорний, Л. О. Логачова // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. – Харків, 2003. – Вип. 11 (35), ч. 2. – С. 217-221.
152. **Гигиена** и санитария в решении проблем повышения резистентности и профилактики болезней животных в предприятиях разных форм собственности / Н. В. Черный // Проблемы гигиены сельскохозяйственных животных в условиях интенсивного ведения животноводства : материалы Международной научно-практической конференции по зоогигиене, посвященной 70-летию кафедры зоогигиены Учреждения образования "Витебская ордена "Знак Почета" государственная академия ветеринарной медицины", Витебск, 23–24 октября 2003 года. - Витебск, 2003. - С. 151-153.
153. **Обґрунтування** факторів впливу навколишнього середовища на резистентність тварин / М. В. Чорний, Е. А. Панасенко // Вісник Сумського нац. аграрного ун-ту. – Суми, 2003. – Вип. 10 : Ветеринарна медицина. – С. 147-150.

2004

154. **Довідник** лікаря ветеринарної медицини / упоряд. : П. І. Вербицький, М. В. Чорний [та ін.] ; ред. : П. І. Вербицький, П. П. Достоевський. - Київ : Урожай, 2004. – 1280 с.

155. **Взаимосвязь** гематологических показателей и скорости роста свиней разных генотипов / В. И. Герасимов, Е. В. Пронь, Н. В. Черный, В. М. Нагаевич // Підвищення продуктивності сільськогосподарських тварин : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. – Харків, 2004. – Т. 14. – С. 92-98.
156. **Гематологические** показатели свиней разных генотипов / В. И. Герасимов, Е. В. Пронь, Д. И. Барановский, Н. В. Черный // Актуальные проблемы производства свинины в Российской Федерации : материалы всероссийской научно-практической конференции, XIII межвузовский координационный совет "Свинина". – п. Персиановский, 2004. - С. 36-37.
157. **Гигиена** – основа профилактики болезней животных / Н. В. Черный // Состояние и проблемы ветеринарной санитарии, гигиены и экологии в

животноводстве : сб. науч. трудов Чуваш. гос. с.-х. академии. – Чебоксары, 2004. – С. 255-259.

158. **Роль** санитарно-гигиенических мероприятий в повышении резистентности организма и профилактике болезней животных / Н. В. Черный, Е. С. Терещенко, В. В. Козьменко // Підвищення продуктивності сільськогосподарських тварин : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. – Харків, 2004. – Т. 14. – С. 190-192.
159. **Sanitary** hygiene judgement of swine barns of different holding and the piglet productivity / N. V. Chernyi // 5 Simposium Reliable way to Healthy animals Human and their environment (5-8 svilnia, 2004). – Croatia, 2004. - P. 99-102, 479-483.

2005

160. **Методи** і технологічні рішення по підвищенню ефективності використання високопродуктивної молочної худоби та збільшення виробництва молока в господарствах України в 2005-2012 роках : методично-практичний посібник для керівників господарств, зооветспеціалістів, індивідуальних власників, фермерів, менеджерів, викладачів, студентів, аспірантів, наукових працівників / [В. О. Головка, Д. К. Тризна, І. М. Щетинський та ін.]. – Харків, 2005. – 52 с.
Авторами також є : В. М. Кандиба, Ю. Д. Рубан, М. М. Іванченко, О. К. Трішин, О. І. Сокол, Є. З. Петруша, **М. В. Чорний**, М. П. Павленко.
161. **Пріоритетні** заходи і методи створення стабільної кормової бази, ефективного використання кормів та інтенсивного ведення галузі тваринництва в Харківській області в 2005-2012 роках : науково-практичні рекомендації / [В. О. Головка, Д. К. Тризна, І. М. Щетинський та ін.]. – Харків, 2005. – 38 с.
Авторами також є : В. М. Кандиба, Ю. Д. Рубан, М. М. Іванченко, Є. З. Петруша, В. П. Кошовий, **М. В. Чорний**, В. І. Гноєвий, А. І. Бузун.

162. **Вплив** біостимуляторів на показники вуглеводного обміну у телят / О. М. Маменко, М. В. Чорний, В. В. Кочеткова, К. Д. Югай // Науковий вісник Львівської національної академії ветеринарної медицини. – Львів, 2005. – Т. 7, № 1, ч. 2. – С. 173-176.
163. **Естественная** резистентность свиней при стрессовых воздействиях / Н. В. Черный, М. С. Найденский, Л. Н. Момот // Аграрний вісник

Причорномор'я : збірник наукових праць Одеського державного аграрного ун-ту. – Одеса, 2005. – С. 157-159.

164. **Некоторые** интерьерные особенности чистопородных и помесных свиней / В. И. Герасимов, Е. В. Пронь, Д. И. Барановский, [и др.] // Проблемы животноводства ; под общей редакцией Г. С. Походни. - Белгород, 2005. - С. 34-40.

Авторами также являются : Н. В. Черный, Г. С. Походня.

165. **Про методологічні** аспекти вивчення природної резистентності організму тварин / М. В. Чорний, Е. А. Панасенко // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2005. - Вип. 12, ч. 2. - С. 330-335.

166. **Результати** вивчення впливу ацетилсаліцилової кислоти на морфологічні і біохімічні показники крові птиці / Т. І. Соколовська, М. В. Чорний // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2005. - Вип. 12, ч. 2. - С. 18-24.

167. **Санітарно-гігієнічні** показники молока корів різних породосполучень в стійловий і літній періоди / М. В. Чорний, Л. О. Логачова, Т. О. Тарасова // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2005. - Вип. 12, ч. 2. - С. 201-205.

168. **Страусівництво** на Україні: проблеми технології, гігієни та профілактики захворювань / Д. В. Бульба, М. В. Чорний // Науковий вісник Львівської національної академії ветеринарної медицини. – Львів, 2005. – Т. 7 (№ 1), ч. 1. – С. 53-56.

169. **Changes** in the structure of rabbits testicles under different ways of Heating / N. V. Chernyi // XII Inter. Congress ISAN 2005, 4-8 September 2005, Warsaw, Poland. - Warsaw, 2005. - P. 431-434.

2006

170. **Гігієна** тварин : підручник / М. В. Демчук, М. В. Чорний, М. О. Захаренко, М. П. Високос. – 2-ге видання. – Харків : Еспада, 2006. – 520 с.

171. **Історія** Харківської державної зооветеринарної академії : 155 років / Мін-во аграрної політики України, Харків. держ. зоовет. академія ; [редколегія

: В. О. Головка, Ю. Д. Рубан, В. М. Кандиба та ін.]. - Харків : Золоті сторінки, 2006. - 491 с.

Авторами також є: О. М. Маменко, О. С. Тertiшний, М. М. Лемешева, М. І. Карташов, М. Є. Павлов, **М. В. Чорний**, Г. Ф. Жегунов, Ю. О. Приходько, В. П. Кошовий, І. М. Щетинський, О. А. Цупило, Д. І. Барановський, О. В. Митрофанов, Б. М. Кузьмін, Г. О. Перемот, О. І. Сокол, В. Ф. Копієцький, Я. П. Раковський, Б. П. Коваленко, М. М. Куц.

172. **Підвищення** природної резистентності організму м'ясних каченят за умов оптимізації абіотичних факторів : методичні рекомендації (затверджені Головним управлінням агропромислового розвитку Харківської обласної державної адміністрації) / М. В. Чорний, О. В. Павліченко. - Харків, 2006. – 26 с.

173. **Влияние** различных модификаций напольного содержания на микроклимат и продуктивность утят / Н. В. Черный, Е. В. Павличенко // Підвищення продуктивності сільськогосподарських тварин : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. – Харків, 2006. – Т. 16. – С. 366-369.

174. **Вплив** бактерицидного бетону на метаболічний статус свиней при відгодівлі / М. В. Чорний, О. І. Шкромада // Вісник Сумського національного аграрного університету. – Суми, 2006. – Вип. 7 (17). – С. 120-124.

175. **Гигиеническая** оценка макро- и микроклиматических условий при содержании подопытных животных / О. Б. Шевченко, Н. В. Черный, Б. П. Коваленко // Актуальные проблемы интенсивного развития животноводства : материалы IX Международной научно-практической конференции, посвященной 80-летию основания кафедры физиологии, биотехнологии и ветеринарии и кафедры кормления сельскохозяйственных животных УО "БГСХА", Горки, 31 января 2006 года / Белорусская государственная сельскохозяйственная академия. - Горки, 2006. - С. 141-145.

176. **О влиянии** СВЧ излучения на структуру семенников и воспроизводительную функцию кроликов / Н. В. Черный, В. В. Боцман, В. И. Симоненко, Е. Е. Бондаренко // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2006. - Вип. 13 (38), ч. 2 : Ветеринарні науки. - С. 229-233.

177. **Оценка** иммунобиологической реактивности организма утят по внутрикожной пробе со специфической сывороткой / Н. В. Черный, Е. В. Павличенко // Підвищення продуктивності сільськогосподарських тварин : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. – Харків, 2006. – Т. 16. – С. 361-365.
178. **Продуктивность** и резистентность цыплят-бройлеров при использовании РИБАВ / Н. И. Онокиенко, Л. И. Головирина, Л. В. Газзави, Н. В. Черный // Зоогигиена, ветеринарная санитария и экология - основы профилактики заболеваний животных : материалы международной научно-практической конференции, посвящённой памяти Даниловой Александры Константиновны, Заслуженного деятеля науки РСФСР, Почетного профессора МВА им. К.И. Скрябина в связи со 100-летием со дня рождения, Москва, 30–31 января 2006 года. – Москва, 2006. - С. 137-139.
179. **Резистентность** и продуктивность утят при использовании БАВ / Н. В. Черный, Е. В. Павличенко // Підвищення продуктивності сільськогосподарських тварин : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. – Харків, 2006. – Т. 16. – С. 370-375.
180. **Резистентность** и продуктивность утят при использовании биологически активных веществ / Н. В. Черный, Е. В. Павличенко // Актуальные проблемы интенсивного развития животноводства : материалы IX Международной научно-практической конференции, посвященной 80-летию основания кафедры физиологии, биотехнологии и ветеринарии и кафедры кормления сельскохозяйственных животных УО "БГСХА", Горки, 31 января 2006 года / Белорусская гос. с.-х. академия. - Горки, 2006. - С. 133-137.
181. **Резистентность** и продуктивность утят при использовании некоторых биологически активных веществ (БАВ) / Н. В. Черный, Е. В. Павличенко // Актуальные вопросы борьбы с инфекционными заболеваниями в гуманной и ветеринарной медицине : материалы международной научной конференции, посвященной 160-летию со дня рождения И. И. Мечникова, 27-30 ноября 2005 г. – Харьков, 2006. – С. 114-118.
182. **Резистентность** и продуктивность утят при различных вариантах напольного выращивания / Е. В. Павличенко, Н. В. Черный // Підвищення продуктивності сільськогосподарських тварин : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. – Харків, 2006. – Т. 16. – С. 376-381.

183. **Санитарно-гигиеническая** характеристика источников загрязнения биосферы и здоровье животных / Н. В. Черный, Д. А. Болдырев // Актуальные вопросы борьбы с инфекционными заболеваниями в гуманной и ветеринарной медицине : материалы международной научной конференции, посвященной 160-летию со дня рождения И. И. Мечникова, 27-30 ноября 2005 г. – Харьков, 2006. – С. 215-219.

2007

184. **Ветеринарно-санітарні** і технологічні заходи при вирощуванні каченят : науково-практичні рекомендації / М. В. Чорний, О. В. Павліченко. - Харків, 2007. - 21 с.

185. **Влияние** природного цеолита на резистентность и продуктивность свиней / Н. В. Черный, А. В. Шинкаренко, М. А. Базикало // Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва : збірник науково-реферативних праць студентів Харківської державної зооветеринарної академії. – Харків, 2007. – Вип. 5. – С. 57-59.

186. **Влияние** теплотехнических свойств пола на продуктивность и резистентность свиней / Н. В. Черный, Н. Н. Хмель, Л. А. Логачева, В. В. Вороняк // Свиноферма. – 2007. - № 11. – С. 47-48.

187. **Вплив** санітарно-гігієнічних факторів на резистентність і стресчутливість свиней / О. Д. Ткачук, М. В. Чорний, Д. І. Барановський // Вісник Сумського Національного аграрного університету. – Суми, 2007. – Вип. 3 (12). – С. 119-121.

188. **Генотип** и микроклимат / Н. Черный, О. Шевченко, И. Двилюк // Животноводство России. – 2007. - № 9. – С 37.

189. **Збереженість** і продуктивність свиней при використанні годівниць різних конструкцій / О. Д. Ткачук, М. В. Чорний, Д. І. Барановський // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2007. - Вип. 14 (39), ч. 1, т. 2. - С. 51-56.

190. **Методичні** основи та положення про планування та облік роботи професорсько-викладацького складу / В. О. Головка, Д. І. Барановський, Ю. О. Приходько [та ін.] // Методичне удосконалення навчального процесу :

науково-методичний вісник Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2007. - Вип. 1 (т. 1). – С. 5-17.

Авторами також є : О. М. Маменко, **М. В. Чорний**, В. М. Жиліна.

191. **Оптимизация** санитарно-гигиенических условий – основа профилактики болезней свиней и повышение резистентности их организма / Н. В. Черный // Проблемы зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2007. - Вип. 15 (40), ч. 1, т. 1. - С. 180-186.
192. **Оценка** воздействия источников загрязнения биосферы и здоровье животных / Н. В. Черный, Е. И. Силюнская // Проблемы зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2007. - Вип. 14 (39), ч. 2, т. 2. - С. 270-274.
193. **Резистентность** жеребцов-производителей украинской верховой породы при разных микроклиматических условиях / А. Е. Панасенко, Н. В. Черный // Науково-технічний бюлетень Інституту тваринництва УААН. – Харків, 2007. - № 95. – С. 175-178.
194. **Роль** генотипа и паратипических факторов в формировании воспроизводительных функций свиноматок / О. Б. Шевченко, Н. В. Черный, Б. П. Коваленко // Свиноферма. – 2007. - № 3. – С. 6-7.
195. **Теплотехнические** свойства полов / Н. Черный, В. Герасимов, Б. Коваленко // Животноводство России. - 2007. - № 8. - С. 56.
196. **Abaut** development of the Model of influence of biologically Active substanses on the resistance and efficiency of bulls / N. V. Chernyi // XIII Inter. Congress in Animal Hygiene, ISAN – Tartu, Estonia, 2007. - Tartu, 2007. - Vol. 1. - P. 97-103, 260-265.

2008

197. **Методичні** вказівки для виконання курсової роботи з зоогієни / М. В. Чорний, В. В. Козьменко, М. М. Хмель [та ін.] ; Харківська державна зооветеринарна академія. – Харків : РВВ ХДЗВА, 2008. – 73 с.
Авторами також є : Л. О. Логачова, О. В. Павліченко, Н. М. Наливайська, А. М. Петренко, Н. І. Онокієнко, Л. М. Момот.
198. **Методичні** вказівки з виконання курсової роботи за темою «Зоогієнічна оцінка і розробка проектно-будівельного рішення з штучного

освітлення тваринницьких приміщень і будівель» / М. В. Чорний, Н. М. Наливайська, Л. О. Логачова [та ін.] ; Харківська державна зооветеринарна академія. – Харків : РВВ ХДЗВА, 2008. – 24 с.

Авторами також є : О. В. Павліченко, А. М. Петренко, М. М. Хмель, В. В. Козьменко, Н. І. Онокієнко, Л. М. Момот.

199. **Методичні** вказівки з виконання курсової роботи (проекту) за темою «Зоогігієнічна оцінка і розробка проектно-будівельного рішення з природного освітлення тваринницьких приміщень і будівель» / М. В. Чорний, Н. М. Наливайська, Л. О. Логачова [та ін.] ; Харківська державна зооветеринарна академія. – Харків : РВВ ХДЗВА, 2008. – 16 с.

Авторами також є : О. В. Павліченко, М. М. Хмель, А. М. Петренко, В. В. Козьменко, Н. І. Онокієнко, Л. М. Момот.

200. **Підвищення** молочної продуктивності та резистентності організму лактуючих корів : науково-практичні рекомендації / М. В. Чорний, Ю. О. Щепетільников. - Харків, 2008. - 13 с.

201. **Проектування** та будівництво підприємств із виробництва і переробки продукції тваринництва : програма навчальної дисципліни для підготовки бакалаврів напряму 6.090102 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» у ВНЗ II-IV рівнів акредитації Міністерства аграрної політики України (за вибором ВНЗ) / Науково-методичний центр аграрної освіти ; [М. В. Демчук, О. В. Козенко, Л. В. Польовий та ін.]. – Київ : Аграрна освіта, 2008. – 9 с.

Авторами також є : О. С. Яремчук, О. І. Скоромна, **М. В. Чорний**.

202. **Влияние** жидких заменителей цельного молока на резистентность ремонтных телок / Н. В. Черный, Г. В. Викулина, П. И. Ивашков // Проблемы зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2008. - Вип. 16 (41), ч. 2, т. 1. - С. 215-218.

203. **Вплив** мікроелементу на продуктивність і збереженість індичат білої широкогрудої породи / С. В. Максимовська, М. В. Чорний // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького. – Львів, 2008. - Т. 10, № 4 (39). - С. 168-176.

204. **Генотип** и микроклимат / Н. Черный, О. Шевченко, И. Двилюк // Животноводство. – 2008. – Спецвыпуск. – С. 25.
205. **Гігієна** тварин, чи потрібна вона лікарю ветеринарної медицини і технологу? / М. В. Чорний // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького. – Львів, 2008. - Т. 10, № 4 (39). - С. 279-283.
206. **Із роси** і води! (Слово про вчителя) / М. В. Чорний // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2008. - Вип. 18 (43), ч. 2, т. 1. - С. 224-226.
207. **Санитарно-гигиеническая** оценка влияния инсолвита на свиней с разной стрессочувствительностью / Н. В. Черный, В. В. Козьменко, Л. Н. Момот // Ветеринария и кормление. - 2008. - № 3. - С. 11.
208. **Санітарно-гігієнічна** оцінка використання фітопрепарату при вирощуванні каченят / М. В. Чорний, Р. А. Кочмар, А. С. Тодеришко, І. В. Галецький // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького. – Львів, 2008. - Т. 10, № 2 (37), ч. 4. - С. 245-249.
209. **Санітарно-гігієнічні** проблеми профілактики хвороб тварин та отримання продукції високої якості / М. В. Чорний // Проблеми с.-г. виробництва на сучасному етапі та шляхи їх рішення : матеріали міжнародної наукової конференції присвяченої 105-річчю від дня народження доктора с.-г. наук, професора, член-кореспондента ВАСГНІЛ і УААН М. І. Книги, 18-19 березня / Харків. держ. зоовет. академія. – Харків, 2008. – С. 123.

2009

210. **Коневодство** : учебное пособие для студентов вузов / Н. Н. Пономаренко, В. А. Пасечник, Н. В. Черный ; рец. Ю. Д. Рубан. – Изд. 2-е, перераб. и доп. - Харьков : Эспада, 2009. – 390 с.
211. **Паратипові** фактори та їх вплив на резистентність і відтворні якості жеребців-плідників УВП : науково-практичні рекомендації / М. В. Чорний, Є. Ф. Панасенко. - Харків, 2009. – 14 с.

212. **Ветеринарно-санитарные** и гигиенические приемы и их роль в повышении резистентности и профилактики болезней свиней / В. А. Головкин, Н. В. Черный // Труды Кубанского гос. аграрного университета. – Краснодар, 2009. - № 1(ч. 1) : Ветеринарные науки. – С. 33-35.
213. **Влияние** микроклимата на интерьерные показатели и продуктивность свиней / В. А. Головкин, С. А. Хомутовская, Н. В. Черный // Ветеринарна медицина : міжвідомчий тематичний науковий збірник. – Харків, 2009. – Вип. 92. – С. 128-131.
214. **Вплив** віку на вихід щенят на одну самку в умовах утримання і годівлі ДСП «Норка» Луганської області / О. С. Тодерішка, М. В. Чорний // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького. - Львів, 2009. - Т. 11, № 2 (41), ч. 4. - С. 280-283.
215. **Вплив** пробіотика "Біосвіт" на фізіологічні та продуктивні показники поросят / В. В. Кочеткова, К. Д. Югай, М. В. Чорний, О. Я. Лемішка // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького. – Львів, 2009. - Т. 11, № 2 (41), ч. 3. - С. 114-117.
216. **Гігієнічна** оцінка аероіонізації та її вплив на організм курчат-бройлерів / Л. В. Газзаві, М. В. Чорний // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького. – Львів, 2009. - Т. 11, № 3 (42), ч. 3. - С. 21-25.
217. **До 125-річчя** кафедри гігієни тварин / М. В. Чорний // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2009. - Вип. 19, ч. 2, т. 1. - С. 13-25.
218. **До 125-річчя** кафедри гігієни тварин та ветеринарної санітарії / М. В. Чорний // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2009. - Вип. 19, ч. 2, т. 2. - С. 14-26.
219. **Мікроклімат** і здоров'я молодняка свиней на спеціалізованих підприємствах / В. О. Головкин, М. В. Чорний, С. О. Хомутовська // Ветеринарна медицина : міжвідомчий тематичний науковий збірник. – Харків, 2009. – Вип. 92. – С. 131-134.

220. **Організація** торгівлі лошадьми в Україні и России / Н. Н. Пономаренко, Л. Н. Иванов, Н. Н. Хмель, Н. В. Черный // Методичне удосконалення навчального процесу : науково-методичний вісник Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2009. - Вип. 2, т. 2. - С. 244-254.
221. **Паратипові** фактори та їх вплив на збереженість та продуктивність свиней в різні пори року / М. В. Чорний, О. Б. Шевченко, О. М. Герасименко, Г. С. Баранова // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького. – Львів, 2009. Т. 11, № 3 (42), ч. 3. - С. 164-168.
222. **Санітарно-гігієнічна** оцінка термо- і гідрохімічного режиму садків на теплих водах при вирощуванні риби / М. В. Чорний, Г. А. Склярів, В. А. Пасічник // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького. – Львів, 2009. - Т. 11, № 3 (42), ч. 3. - С. 158-163.

2010

223. **Гігієна** тварин : програма навчальної дисципліни для підготовки фахівців ОКР «бакалавр» напрямів 6.090102 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» у ВНЗ II-IV рівнів акредитації Міністерства аграрної політики України / М. О. Захаренко, О. В. Козенко, М. В. Чорний [та ін.] ; Науково-методичний центр аграрної освіти. – Київ : Аграрна освіта, 2010. – 25 с.
Авторами також є : А. М. Нікітенко, Л. В. Польовий, О. С. Яремчук.
224. **Санітарія** та гігієна на підприємствах з виробництва молока і молочних продуктів : навчальний посібник / М. В. Чорний, Н. М. Наливайська, В. А. Пасічник, Т. М. Рижкова. – Харків : Гриф, 2010. – 284 с.
225. **Технологічному** факультету ХДЗВА – 90 років (1920-2010 роки) / Мінагрополітики України, Харків. держ. зоовет. академія ; [Ю. Д. Рубан, В. А. Федяєв, Д. І. Барановський та ін.]. – Харків : РВВ ХДЗВА, 2010. – 64 с.
Авторами також є: І. В. Гноєвий, В. І. Грицаєнко, Б. П. Коваленко, О. М. Маменко, В. Г. Прудніков, О. В. Тарасенко, В. М. Тимофєєв, О. С. Тертишний, **М. В. Чорний**, Ю. І. Криворучко.
226. **Учений** педагог, організатор : к 60-летию ректора Харьковской зооветеринарной академии, академика Национальной академии аграрных наук Украины В. А. Головки / [Ю. Д. Рубан, А. И. Баранников, Д. И. Барановский и др.]. – Харьков : Эспада, 2010. – 371 с.

Авторами також є : А. А. Воронкова, И. В. Гноевой, С. О. Гримблат, В. И. Грицаенко, Е. Л. Звягильский, Г. Ф. Жегунов, А. З. Злотин, М. В. Зубец, В. Н. Кандыба, И. А. Кириченко, В. Ф. Копицкий, В. Е. Литаров, А. Я. Лысенко, А. М. Маменко, В. В. Мерчанский, А. В. Митрофанов, М. Е. Павлов, Н. А. Парака, В. А. Пасечник, Г. А. Перемот, Ю. А. Приходько, В. Г. Прудников, Я. П. Раковский, А. Я. Ровчак, Г. В. Свириденко, А. Б. Сегодня, Е. И. Силюнская, Л. С. Скрипка, В. К. Смолянинов, А. В. Тарасенко, А. С. Тертышный, В. Н. Тимофеев, А. В. Турьянский, А. М. Хохлов, К. Г. Храпач, **Н. В. Черный**, И. М. Щетинский, К. Д. Югай, А. С. Яковлев.

227. **Влияние** абиотических факторов на продуктивность и физиологическое состояние коров / Н. В. Чёрный, В. Г. Прудников // Интеграция науки, образования и бизнеса для обеспечения продовольственной безопасности Российской Федерации : материалы международной научно-практической конференции, 2-4 февраля 2010 г. / Донской гос. аграрный ун-т. – пос. Персиановский, 2010. – Т. 1. – С. 276-278.

228. **Вплив** абиотичних факторів на репродукцію норок / О. С. Тодерішка, М. В. Чорний, А. О. Шидловська // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького. – Львів, 2010. - Т. 12, № 2(4). - С. 304-307.

229. **Вплив** способів утримання на клініко-фізіологічний стан поросят, їх захворюваність та збереженість / О. О. Митрофанов, М. В. Чорний // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2010. - Вип. 22, ч. 2, т. 1. - С. 229-234.

230. **Гігієнічна** оцінка комплексного мікроелементного препарату (КМП) та його вплив на гравіо- та соматометричні показники свиней / О. О. Митрофанов, М. В. Чорний // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – Миколаїв, 2010. - Т. 2. - С. 92.

231. **Динаміка** фізіологічних та продуктивних показників у свинок під дією пробіотика «Гумосвіт» / В. В. Кочеткова, К. Д. Югай, Г. О. Перемот [та ін.] // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2010. - Вип. 21, ч. 2, т. 2. - С. 49-58.

Авторами також є : **М. В. Чорний**, В. Л. Ареф'єв, О. Я. Лемішка.

232. *Зоогігієна* / М. В. Чорний // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2010. – Т. 10. – С. 690-691.
233. *Продуктивність* і фізіологічний стан курей-несучок при різному рівні повітрообміну / М. В. Чорний, Л. В. Газзаві // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2010. - Вип. 21, ч. 1. - С. 298-303.
234. *Санітарно-гігієнічний* стан свинарників при використанні «Сталосану» / М. В. Чорний // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій. – Львів, 2010. – Т. 12, № 4 (46), ч. 4. – С. 126-131.
235. *Система* органів травлення як основа збільшення продуктивності свиней / Б. П. Коваленко, Н. В. Черный, О. Б. Шевченко // Современные проблемы производства свинины в странах СНГ : сб. науч. тр. XVII междунар. науч.-практ. конференции по свиноводству, 7-10 июля 2010 г. – Ульяновск, 2010. – С. 195-199.

2011

236. *Гігієнічна* оцінка впливу абіотичних факторів на ритмічність екстер'єрних і інтер'єрних показників гусей / Л. Л. Куш, М. В. Чорний [та ін.]. - Харків, 2011. – 18 с.
237. *Методичні* вказівки з виконання курсової роботи за темою «Зоогігієнічна оцінка штучного освітлення тваринницьких приміщень і будівель» / М. В. Чорний, В. В. Козьменко ; Харківська зооветеринарна академія. - Харків, 2011. - 22 с.
238. *Мировой* генофонд лошадей и его использование : монография / [В. И. Герасимов, В. Г. Слинько, Е. В. Пронь и др.]. – Харьков : Эспада, 2011. – 469 с.
Авторами также являются : Н. П. Петрушко, В. И. Березницкий, А. М. Хохлов, **Н. В. Черный**, В. А. Пасечник, С. Б. Данилов, Н. Н. Жерноклеев, А. В. Сокрут, В. Ю. Афанасенко.
239. *Харківській* державній зооветеринарній академії 160 років / Мін-во аграрної політики України, Харків. держ. зоовет. академія ; [авт. колектив : В. О. Головка, Ю. Д. Рубан, Ю. О. Приходько та ін.] ; ХДЗВА. – Харків : Золоті сторінки, 2011. – 273 с

Авторами також є : А. І. Бараніков, Д. І. Барановський, В. Д. Білойван, Ю. М. Бородін, А. А. Воронкова, І. В. Гноєвий, С. О. Гримблат, Г. Ф. Жегунов, В. М. Жиліна, М. І. Карташов, Б. П. Коваленко, В. Ф. Копієцький, В. П. Кошовий, В. С. Красильник, Ю. О. Кузьменко, М. М. Кущ, М. М. Лемешева, В. Є. Літаров, О. М. Маменко, В. В. Мерчанський, О. В. Митрофанов, Н. А. Парака, В. А. Пасічник, М. П. Петрушко, М. А. Піпенко, В. Г. Прудніков, Я. П. Раковський, Д. В. Сарбаш, О. І. Сілінська, О. Б. Сєгодін, Б. Т. Стегній, О. В. Тарасенко, О. С. Тертишний, А. М. Хохлов, К. Г. Храпач, Є. І. Чигринов, **М. В. Чорний**, З. І. Шакула, О. В. Щербак, І. М. Щетинський, К. Д. Югай, І. В. Яценко.

240. **Вплив** мікроклімату на клінічний стан жеребців-плідників української верхової породи / М. В. Чорний, О. В. Павліченко, Ю. О. Щепетільников // Ефективні технології та менеджмент у тваринництві : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2011. - Вип. 21 (3). - С. 251-255.
241. **Вплив** температурних факторів на продуктивність і фізіологічні показники курей-несучок / Л. В. Газзаві, М. В. Чорний, Ю. О. Щепетільников // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2011. - Вип. 23, ч. 2, т. 2. - С. 591-593.
242. **Гигиеническая** оценка полов и их влияние на состояние конечностей свиней и их продуктивность / Н. В. Черный, О. Д. Донских, А. Н. Герасименко // Проблемы с.-х. производства на современном этапе и пути их решения : материалы XV международной научно-производственной конференции, 23-26 мая 2011 г. – Белгород, 2011. – С. 98.
243. **Гігієнічна** оцінка біологічно активного препарату та його вплив на резистентність свиней / М. В. Чорний // Збірник наукових праць Вінницького національного аграрного університету. – Вінниця, 2011. – Вип. 8 (48) : С.-г. науки. – С. 143-147.
244. **Гігієнічна** оцінка впливу геліогеомагнітних факторів на ріст гусей великої сірої породи 6-8 місячного віку / Л. Л. Кущ, М. В. Чорний // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2011. - Вип. 22, ч. 1. - С. 448-457.

245. **Зміни** показників неспецифічної резистентності у новонароджених телят за використання пробіотиків / М. В. Чорний, Ю. П. Балім, В. Г. Іванова-Сальнікова // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького. – Львів, 2011. - Т. 13, № 2(2). - С. 295-299.
246. **Імунний** статус, збереженість і продуктивність поросят, народжених з різною масою тіла / М. В. Чорний, В. О. Головка, С. О. Хомутовська // Ветеринарна медицина : міжвідомчий тематичний науковий збірник. – Харків, 2011. – Вип. 95. – С 417-420.
247. **Нормофлоризація** та її значення в забезпеченні санітарних та гігієнічних заходів / Ю. С. Голуб, Л. О. Логачова, М. В. Чорний // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2011. - Вип. 23, ч. 2, т. 2. - С. 562-567.
248. **Оточуюче** середовище в зоні розміщення птахофабрик / О. В. Павліченко, М. В. Чорний // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2011. - Вип. 23, ч. 2, т. 2. - С. 571-574.
249. **Підвищення** резистентності і біоресурсного продуктивного потенціалу свиней на спеціалізованих підприємствах / М. В. Чорний, О. В. Митрофанов, О. О. Митрофанов // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2011. - Вип. 23, ч. 2, т. 2. - С. 585-591.
250. **Резистентність** і гравіометричні показники відсталих у рості поросят / М. В. Чорний, О. О. Митрофанов // Вісник Полтавської державної аграрної академії. – Полтава, 2011. - № 1. - С. 80.
251. **Резистентність** і продуктивність телят при різних технологічних прийомах вирощування / Ю. П. Балім, М. В. Чорний, В. Г. Іванова-Сальнікова // Ветеринарна медицина : міжвідомчий тематичний науковий збірник. – Харків, 2011. – Вип. 95. – С 318-322.
252. **Резистентність** та морфо-біохімічні показники крові норок різних порід при застосуванні препаратів тимусу / О. С. Тодерішка, М. В. Чорний, А. М. Нікітенко // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького. – Львів, 2011. - Т. 13, № 4(2). - С. 234-237.

253. *Санитарно-гигиеническое* обеспечение профилактики болезней свиней и повышения резистентности животных / В. А. Головкин, С. А. Хомутовская, Н. В. Черный // Ученые записки учреждения образования Витебская ордена Знак почета государственная академия ветеринарной медицины. – Витебск, 2011. - Т. 47, № 2-1. - С. 263-264.

254. *Influence* of paratypic factors on resistance and productivity of piglets / M. V. Valeeva, M. V. Cherniy // Научные труды Южного филиала Национального университета биоресурсов и природопользования Украины "Крымский агротехнологический университет". - 2011. - № 133 : Ветеринарные науки. - С. 34-38.

2012

255. *Еколого-біологічні* особливості та господарська цінність малопоширених рослин : навчальний посібник / В. А. Бурлака, Д. А. Засєкін, М. В. Чорний [та ін.] ; за ред. В. А. Бурлаки. – Вид. 2-ге, перероб. і доп. – Житомир : Полісся, 2012. – 102 с.

256. *Конь* в упряжке : монография / В. Г. Слинько, Е. В. Пронь, В. И. Березницкий [и др.] ; рец. А. М. Хохлов. – Харьков : СПДФЛ Бровин В. А., 2012. – 147 с.

Авторами также являются : Н. П. Петрушко, В. А. Пасечник, В. И. Герасимов, **Н. В. Черный**.

257. *Методичні* вказівки з виконання курсової роботи за темою «Зоогігієнічна оцінка природного освітлення тваринницьких приміщень» / М. В. Чорний, В. В. Козьменко ; Харківська державна зооветеринарна академія. - Харків, 2012. – 18 с.

258. *Практикум* по зоогігієні з основами ветеринарної екології / М. П. Високос, М. В. Чорний, О. О. Бойко, С. В. Фурман. – Дніпропетровськ : ДНУ, 2012. - 354 с.

259. *Використання* адаптогенів для профілактики стресів та підвищення резистентності тварин / О. В. Павліченко, М. В. Чорний // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2012. - Вип. 24, ч. 1. - С. 168-176.

260. **Використання** Селірану та гігієнічне забезпечення імунного стану молодняку свиней / М. В. Чорний, В. П. Лясота, В. Г. Іванова-Сальнікова [та ін.] // Вісник Сумського національного аграрного університету. – Суми, 2012. – Вип. 7 (31). – С. 62-65.
Авторами також є : С. О. Баско, О. О. Митрофанов.
261. **Влияние** пробиотика «Биосвит» на физиологические и продуктивные показатели поросят / Н. В. Черный, А. Я. Лемишка, И. Э. Бусыгина // Проблемы зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2012. - Вип. 24, ч. 2. - С. 525-528.
262. **Вплив** гумісолу на природну резистентність ягнят / А. М. Петренко, М. В. Чорний // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького. – Львів, 2012. - Т. 14, № 2(2). - С. 126-131.
263. **Вплив** пробіотику "Біосвіт" на фізіологічні та продуктивні показники поросят / Ю. П. Балім, О. Я. Лемішка, О. Д. Донських, [та ін.] // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького. – Львів, 2012. - Т. 14, № 2(2). - С. 3-7.
Авторами також є : М. В. Чорний, С. О. Баско.
264. **Вплив** термінів відлучення ягнят на їх природну резистентність і продуктивність / А. М. Петренко, М. В. Чорний // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького. – Львів, 2012. - Т. 14, № 3(2). - С. 370-375.
265. **Вплив** цеолітів сокирницького родовища на інтер'єрні показники і продуктивні якості свиней / В. В. Козьменко, М. В. Чорний, В. А. Туряниця // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького. – Львів, 2012. - Т. 14, № 2(2). - С. 242-246.
266. **Гігієнічна** оцінка використання преміксу DSM при вирощуванні бичків різних генотипів / А. В. Пасічник, М. В. Чорний // Вісник Сумського національного аграрного університету. – Суми, 2012. – Вип. 7 (31). – С. 78-81.
267. **Гігієнічне** обґрунтування використання імуностимулятора селіран при вирощуванні поросят / Ю. П. Балім, В. Л. Коваленко, М. В. Чорний [та ін.] // Ветеринарна медицина України. – 2012. - № 8. – С. 31-33.

Авторами також є : В. П. Лясота, В. Г. Іванова-Сальнікова.

268. **Гігієнічні** та технологічні порушення умов утримання та годівлі, що викликають захворювання молодняку продуктивних тварин / П. П. Антоненко, Н. І. Сулова, Н. П. Високос [та ін.] // Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія : Ветеринарна медицина. – Суми, 2012. - Вип. 1. - С. 53-56.
Авторами також є : Н. П. Тюпина, Р. В. Милостивий, М. В. Чорний, В. О. Постоєнко.
269. **Доклінічні** дослідження впливу імуностимулятора селіран на природну резистентність лабораторних тварин / В. Л. Коваленко, М. В. Чорний, В. Г. Іванова-Сальнікова // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2012. - Вип. 24, ч. 2. - С. 537-542.
270. **Ефективність** лікування та профілактика гастроентериту у собак фітопрепаратами / П. П. Антоненко, О. М. Постоєнко, В. В. Чумаченко, М. В. Чорний // Ветеринарна біотехнологія : бюлетень / Інститут ветеринарної медицини, Держ. науково-контрольний інститут біотехнології і штамів мікроорганізмів. – Ніжин, 2012. - № 20. – С. 16-19.
271. **Ефективність** лікування та профілактики гіпогалакції та агалакції у свиноматок за впливу «Тіролакту» / П. П. Антоненко, М. В. Чорний, Н. І. Сулова, І. С. Олійник // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2012. - Вип. 24, ч. 2. - С. 196-198.
272. **Зміни** природної резистентності ягнят залежно від віку і сезону року / А. М. Петренко, М. В. Чорний // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2012. - Вип. 25, ч. 2. - С. 359-363.
273. **Імунологічний** статус свиней різних генотипів при інтенсивному їх використанні / М. В. Чорний, О. М. Герасименко, О. Д. Донських, Ю. О. Щепетільников // Вісник Сумського національного аграрного університету. – Суми, 2012. – Вип. 7 (31). – С. 28-31.
274. **Корекція** резистентності та продуктивності курей-несучок за впливу аскорбінової кислоти / О. В. Павліченко, М. В. Чорний // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького. – Львів, 2012. - Т. 14, № 2(2). - С. 117-120.

275. **Оцінка** впливу «Еламіну» на репродуктивну здатність конематок та якість одержаного молодняка / Н. М. Наливайська, М. В. Чорний // Вісник Сумського національного аграрного університету. – Суми, 2012. – Вип. 7 (31). – С. 123-127.
276. **Перспективи** профілактики хвороб свиней та підвищення їх резистентності (огляд) / М. В. Чорний, О. М. Герасименко, О. Д. Донських, Ю. О. Щепетільников // Вісник Сумського національного аграрного університету. – Суми, 2012. – Вип. 7 (31). – С. 50-52.
277. **Превентивные** приемы по снижению влияния стрессовых воздействий на организм свиней / Н. В. Черный, О. Д. Донских А. Н. Герасименко, В. В. Козьменко // Современные тенденции и технологические инновации в свиноводстве : материалы XIX Международной науч.-практ. конференции, Горки, 4-6 октября 2012 г. / Белгород. гос. с.-х. академия. – Горки, 2012. – С. 361-366.
278. **Резистентність** та енергія росту молодняка великої рогатої худоби, вирощеного в ранній постнатальний період різними методами / М. В. Чорний, А. А. Пасічник // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького. – Львів, 2012. - Т. 14, № 2(3). - С. 165-169.
279. **Рівень** ендогенної інтоксикації поросят за впливу селірану в умовах оптимального мікроклімату / В. Г. Іванова-Сальнікова, М. В. Чорний, О. О. Митрофанов, В. П. Лясота // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького. – Львів, 2012. - Т. 14, № 3(2). - С. 327-331.
280. **Роль** внешней среды в распространении смешанных нематодозов / О. Б. Шевченко, Н. В. Черный, Б. П. Коваленко // Современные тенденции и технологические инновации в свиноводстве : материалы XIX Международной науч.-практ. конференции, Горки, 4-6 октября 2012 г. / Белгород. гос. с.-х. академия. – Горки, 2012. – С. 370-373.
281. **Санітарно-гігієнічне** забезпечення стійкості та збереженості свиней на спеціалізованих підприємствах / М. В. Чорний, В. В. Козьменко О. М. Герасименко, О. Д. Донських // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2012. - Вип. 24, ч. 2. - С. 528-536.

282. **Методичні** вказівки для виконання курсової роботи з ветеринарної гігієни та санітарії / М. В. Чорний, О. В. Павліченко, А. М. Петренко [та ін.] ; Харківська державна зооветеринарна академія. – Харків : РВВ ХДЗВА, 2013 – 73 с.

Авторами також є : В. В. Козьменко, Л. О. Логачова.

283. **Методичні** рекомендації до практичних занять з дисципліни « Гігієна тварин» «Нормативи мікроклімату в приміщеннях для тварин» / М. В. Чорний, В. В. Козьменко ; Харківська державна зооветеринарна академія. - Харків : РВВ ХДЗВА, 2013. – 62 с.

284. **Робочий** зошит з ветеринарної гігієни та санітарії / М. В. Чорний, А. М. Петренко, О. В. Павліченко, Л. О. Логачова ; Харківська державна зооветеринарна академія. – Харків : РВВ ХДЗВА, 2013. – 73 с.

285. **Вплив** мікроклімату на фізіологічний стан та захворюваність коней / Л. О. Логачова, М. В. Чорний // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького. – Львів, 2013. - Т. 15, № 1(4). - С. 113-117.

286. **Вплив** на природну резистентність і продуктивні показники курей-несучок цеолітового борошна в умовах нормативного мікроклімату / М. В. Чорний, О. В. Ткачова // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького. – Львів, 2013. - Т. 15, № 1(4). - С. 225-231.

287. **Гигиеническое и технологическое** обеспечение профилактики болезней свиней, повышения их биоресурсного потенциала / Н. В. Черный, В. В. Козьменко, А. А. Митрофанов [и др.] // Бюллетень научных работ Белгородской гос. с.-х. академии им. В. Я. Горина. – Белгород, 2013. – Вып. 35. – С. 101-107.

Авторами также являются : С. А. Баско, В. В. Вороняк, Н. А. Содомов.

288. **Деякі** гематологічні та біохімічні показники крові телят за різного ступеня забруднення радіацією / В. В. Вороняк, М. В. Чорний // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2013. - Вип. 27, ч. 1. - С. 250-251.

289. *Диспенсия*, гематологические показатели и генотип свиней / О. Б. Шевченко, Н. В. Черный, Б. П. Коваленко // Современные проблемы и технологические инновации в производстве свинины в странах СНГ : материалы XX Международной науч.-практ. конференции, 20-21 июня 2013 г. – Чебоксары, 2013. – С. 139-144.
290. *Життєздатність* і продуктивність бджолиних сімей при використанні пробіотика «Байкал» ЕМ-1У / Ю. М. Бородин, М. В. Чорний // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2013. - Вип. 27, ч. 1. - С. 85-92.
291. *Инновационные* технологии – основа образовательного процесса в подготовке специалистов / Н. В. Черный // Ученые записки учреждения образования Витебская ордена Знак почета государственная академия ветеринарной медицины. – Витебск, 2013. - Т. 49, № 2-1. - С. 376-378.
292. *Использование* КМГ и селирана для повышения резистентности и профилактики отъемного стресса поросят в условиях оптимального микроклимата / Н. В. Черный, А. А. Митрофанов, О. Д. Донских [и др.] // Современные проблемы и технологические инновации в производстве свинины в странах СНГ : материалы XX Международной науч.-практ. конференции, 20-21 июня 2013 г. – Чебоксары, 2013. – С. 131-139.
Авторами также являются : С. А. Баско, В. В. Вороняк.
293. *Корекція* резистентності телят комплексним металоглобуліном за різних умов мікроклімату / М. В. Чорний, П. В. Колісник // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького. – Львів, 2013. - Т. 15, № 1(4). - С. 218-224.
294. *Коррекция* резистентности телят комплексным металлоглобулином при разных условиях микроклимата / Н. В. Черный, П. В. Колесник // Бюллетень научных работ Белгородской гос. с.-х. академии им. В. Я. Горина. – Белгород, 2013. – Вып. 34. – С. 82-88.
295. *Микроклимат* в помещениях для свиней / Н. В. Черный, В. И. Герасимов, Л. А. Логачева, В. В. Козьменко // Актуальные проблемы производства свинины в Российской Федерации : материалы XXIII заседания межвузовского координационного совета по свиноводству и международной научно-практической конференции, пос. Персиановский, 27–28 июня 2013 года. - п. Персиановский, 2013. - С. 214-218.

296. **Природна** резистентність та якість молозива корів при використанні комплексного металоглобуліну в умовах нормативного мікроклімату / П. В. Колісник, М. В. Чорний, Л. О. Логачова // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2013. - Вип. 27, ч. 1. - С. 242-249.
297. **Профілактика** отъемного стресса и резистентность поросят при использовании КМГ и селирана / Н. В. Черный, С. А. Баско, Н. Н. Хмель // Ученые записки учреждения образования Витебская ордена Знак почета государственная академия ветеринарной медицины. – Витебск. 2013. - Т. 49, № 2-1. - С. 161-164
298. **Резистентність** і збереженість поросят, вирощених при груповому та індивідуальному утриманні підсисних свиноматок / М. В. Чорний, С. О. Хомутовська // Ветеринарна медицина : міжвідомчий тематичний науковий збірник. – Харків, 2013. - Вип. 97. - С. 489-491.
299. **Резистентність** і інтенсивність росту поросят, вирощених у різних мікрокліматичних умовах при використанні селирану / М. В. Чорний, Ю. П. Балим, В. Г. Іванова-Сальнікова, В. П. Лясота // Ветеринарна медицина України. – 2013. - № 3. – С. 32-34.
300. **Резистентность** и воспроизводительные качества хряков, обеспеченных моционом на тренажере / Н. В. Черный, А. А. Митрофанов // Ученые записки учреждения образования Витебская ордена Знак почета государственная академия ветеринарной медицины. – Витебск, 2013. - Т. 49, № 2-1. - С. 326-330.
301. **Резистентность** и продуктивные показатели молодняка крупного рогатого скота при использовании иммуностимулятора / И. В. Гаркуша, Н. В. Черный // Инновационные пути развития АПК: проблемы и перспективы : материалы пленарного заседания международной научно-практической конференции, пос. Персиановский, 06–08 февраля 2013 года. - п. Персиановский, 2013. - С. 72-74.
302. **Санитарно-гигиеническая** оценка УФ-облучения овец / А. Н. Петренко, Н. В. Черный, А. А. Митрофанов // Бюллетень научных работ Белгородской гос. с.-х. академии им. В. Я. Горина. – Белгород, 2013. – Вып. 34. – С. 67-71.
303. **Санітарно-гігієнічна** оцінка впливу освітлення на бактеріальну забрудненість повітря вівчарні та організм овець / А. М. Петренко, М. В. Чорний, О. О. Митрофанов // Науковий вісник Львівського національного

університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького. – Львів, 2013. - Т. 15, № 1(4). - С. 178-182.

304. **Санітарно-гігієнічне** забезпечення ферм в контексті профілактики хвороб свиней / М. В. Чорний, С. О. Хомутовська // Ветеринарна медицина : міжвідомчий тематичний науковий збірник. – Харків, 2013. - Вип. 97. - С. 486-489.

2014

305. **Контроль** за мікрокліматом у тваринницьких приміщеннях / М. В. Чорний, А. М. Петренко, О. В. Павліченко, Л. О. Логачова ; Харківська державна зооветеринарна академія. – Харків : РВВ ХДЗВА, 2014 – 47 с.
306. **Методичні** вказівки для самостійних занять по гігієні тварин та ветеринарній санітарії для студентів ветеринарного та технологічного факультетів / М. В. Чорний, О. В. Павліченко, А. М. Петренко, Л. О. Логачова ; Харківська державна зооветеринарна академія. – Харків : РВВ ХДЗВА, 2014. – 27 с.
307. **Методичні** вказівки по виконанню курсової роботи на тему «Оцінка теплотехнічних якостей огорожуючих конструкцій та розрахунок теплового балансу тваринницьких приміщень» / М. В. Чорний, В. В. Козьменко ; Харківська державна зооветеринарна академія. - Харків : РВВ ХДЗВА, 2014. – 29 с.
308. **Оцінка** природної та штучної освітленості / М. В. Чорний, А. М. Петренко, О. В. Павліченко, Л. О. Логачова ; Харківська державна зооветеринарна академія. – Харків : РВВ ХДЗВА, 2014 – 15 с.
309. **Санітарно-гігієнічна** оцінка води / М. В. Чорний, Л. О. Логачова, О. В. Павліченко, А. М. Петренко ; Харківська державна зооветеринарна академія. – Харків : РВВ ХДЗВА, 2014 – 28 с.
310. **Санітарно-гігієнічне** дослідження ґрунту / М. В. Чорний, Л. О. Логачова, О. В. Павліченко, А. М. Петренко ; Харківська державна зооветеринарна академія. - Харків, 2014. – 15 с.

311. **Ветеринарно-санітарне** та технологічне забезпечення профілактики хвороб мисливсько-промислових тварин (оглядова) / М. В. Чорний, О. В. Щербак, П. В. Люлін // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини :

збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2014. - Вип. 29, ч. 2. - С. 279-284.

312. **Влияние** разных доз излучения на организм молодняка крупного рогатого скота / В. В. Вороняк, А. В. Пасечник, Н. В. Черный // Ученые записки учреждения образования Витебская ордена Знак почета государственная академия ветеринарной медицины. – Витебск, 2014. - Т. 50, № 2-1. - С. 133-137.
313. **Влияние** условий содержания на резистентность телят / И. В. Гаркуша, В. А. Головкин, Н. В. Черный // Ветеринарна медицина : міжвідомчий тематичний науковий збірник. – Харків, 2014. - Вип. 99. - С. 95-98.
314. **Вплив** абіотичних факторів на резистентність телят / М. В. Чорний, І. В. Гаркуша, А. С. Козлова // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2014. - Вип. 28, ч. 2. - С. 344-349.
315. **Вплив** біотичних стрес-факторів на природну резистентність та продуктивність свиней / М. В. Чорний, С. А. Баско // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2014. - Вип. 28, ч. 2. - С. 322-327.
316. **Вплив** штучної аеронізації на резистентність поросят підсисного періоду / М. В. Чорний, В. А. Туряниця // Ветеринарна медицина : міжвідомчий тематичний науковий збірник. – Харків, 2014. - Вип. 99. - С. 108-110.
317. **Генетическая** и паратипическая обуславливаемость резистентности свиней / Е. Д. Ткачук, Н. В. Черный // Новые подходы, принципы и механизмы повышения эффективности производства и переработки сельскохозяйственной продукции : материалы Международной научно-практической конференции, Волгоградский государственный технический университет, 05–06 июня 2014 года / ГНУ Поволжский НИИ производства и переработки мясомолочной продукции Россельхозакадемии. – Волгоград, 2014. - С. 108-112.
318. **Гігієнічні** аспекти використання антиоксидантів в птахівництві / О. В. Павліченко, М. В. Чорний, О. В. Ткачова // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького. – Львів, 2014. - Т. 16, № 2(3). - С. 310-317.

319. **Зниження** стресових дій на організм поросят при використанні біологічно активних речовин / С. А. Баско, О. В. Щербак, М. В. Чорний // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2014. - Вип. 29, ч. 2. - С. 284-289.
320. **Изменение** показателей естественной резистентности свиней больных балантидиозом при применении препаратов фирмы "Бровафарм" / П. В. Люлин, Н. В. Черный // Ученые записки учреждения образования Витебская ордена Знак почета государственная академия ветеринарной медицины. – Витебск, 2014. - Т. 50, № 2-1. - С. 98-103.
321. **Клініко-фізіологічний** стан телят, які утримуються в аерозольно-сануємих секціях з використанням різних дезінфектантів та імуностимуляторів / М. В. Чорний, В. В. Вороняк, В. В. Козьменко // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького. – Львів, 2014. - Т. 16, № 2(3). - С. 344-352.
322. **Корекція** імунного стану свиней за використанням антистресових препаратів / В. О. Головка, В. А. Турянця, М. В. Чорний, С. О. Хомутовська // Ветеринарна медицина : міжвідомчий тематичний науковий збірник. – Харків, 2014. - Вип. 99. - С. 98-102.
323. **Оцінка** впливу антистресових та стимулюючих препаратів на показники природної резистентності свиней / О. Д. Донських, М. В. Чорний, С. О. Баско // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького. – Львів, 2014. - Т. 16, № 3(3). - С. 301-308.
324. **Оцінка** впливу БАР на імунологічний стан телят в умовах допустимого проектно-технологічного режиму / М. В. Чорний, А. В. Пасічник, В. В. Вороняк [та ін.] // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького. – Львів, 2014. - Т. 16, № 3(3). - С. 424-432.
Авторами також є : П. В. Колісник, Т. М. Ігнат'єва.
325. **Проблеми** зоогієни завжди актуальні : до 130-річчя кафедри гієни тварин та ветеринарної санітарії ХДЗВА / М. В. Чорний // Ветеринарна медицина України. – 2014. - № 9. – С. 32-35.
326. **Резистентність** курей-несучок при використанні алюмосилікатних мінералів в умовах нормативного мікроклімату / О. В. Ткачова, М. В. Чорний,

О. В. Павліченко // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2014. - Вип. 29, ч. 2. - С. 269-273.

327. **Резистентність** молодняка свиней при використанні антистресових і стимулюючих препаратів в оптимальних умовах мікроклімату / М. В. Чорний, О. В. Митрофанов, О. О. Митрофанов, С. О. Баско // Свинарство : міжвідомчий тематичний науковий збірник. – Полтава, 2014. - Вип. 65. - С. 30-36.

328. **Репродуктивні** якості свиноматок і розвиток поросят-сисунців після застосування імуностимулятора / В. Коваленко, М. Чорний, В. Лясота, В. Іванова-Сальнікова // Тваринництво України. - 2014. - № 3-4. - С. 54-57.

329. **Роль** внешней среды в распространении смешанных нематодозов / О. Шевченко, Н. Черный, Б. Коваленко // Ветеринария сельскохозяйственных животных. - 2014. - № 10. - С. 23-25.

330. **Спосіб** визначення ритмічності росту птиці / Л. Л. Куш, М. В. Чорний, О. М. Гетманець // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2014. - Вип. 28, ч. 2. - С. 327-332.

331. **Стимулирующее** влияние излучения СВЧ-диапазона на сельскохозяйственных животных / С. В. Вендин, В. В. Боцман, Г. С. Походня [и др.] // Вестник Курской государственной сельскохозяйственной академии. - Курск, 2014. - № 2. - С. 50-52.

Авторами також являються : Ю. В. Іванова, А. М. Стадник, **Н. В. Черный.**

2015

332. **Гігієнічне** обґрунтування використання антистресових препаратів при вирощуванні поросят з діарейним синдромом / М. В. Чорний, Л. Л. Куш, С. О. Баско // Ветеринарна медицина України. - 2015. - № 4. – С. 22-26.

333. **Гуморальні** показники крові і ріст телят, які вирощуються в аерозольносануємих секціях / М. В. Чорний, Л. О. Логачова, В. В. Вороняк [та ін.] // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2015. - Вип. 31, ч. 2. - С. 253-257.

Авторами також є : Ю. О. Щепетільников, Є. А. Панасенко.

334. **Оцінка** впливу стимулюючих добавок на здоров'я і продуктивність курей-несучок в умовах нормативного мікроклімату / О. В. Піддубова, М. В. Чорний, О. І. Сілінська [та ін.] // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2015. - Вип. 31, ч. 2. - С. 241-245.
Авторами також є : В. В. Попсуй, О. В. Корж.
335. **Природна** резистентність і продуктивність свиней за умов різного санітарно-гігієнічного стану / М. В. Чорний, О. О. Митрофанов, О. В. Митрофанов [та ін.] // Ветеринарна медицина України. - 2015. - № 8. - С. 27-30.
Авторами також є : С. О. Баско, Є. А. Панасенко, Ю. О. Щепетільников.
336. **Продуктивные** качества, естественная резистентность свиней при разных гигиенических условиях / Н. В. Черный, Н. Н. Хмель, В. Н. Жилина [и др.] // Научный фактор в стратегии инновационного развития свиноводства : сб. материалов XXII междунар. науч.-практ. конференции, 9-11 сентября 2015 г. – Гродно, 2015. – С. 440-446.
Авторами также являются : Е. В. Маценко, Е. А. Панасенко, Е. В. Щербак.
337. **Резистентність** курей-несучок на фоні допустимого мікроклімату при використанні детергентів / О. В. Ткачова, М. В. Чорний, О. О. Митрофанов, М. М. Хмель // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2015. - Вип. 30, ч. 2. - С. 369-374.
338. **Резистентность** и продуктивность кур-несушек при использовании в рационе детергента / Н. В. Черный, Е. В. Ткачева, Е. В. Щербак [и др.] // Молодой учёный. – Казань, 2015. - № 8.3 (88.3). – С. 65-69.
Авторами также являются : В. В. Козьменко, В. В. Вороняк.
339. **Резистентность** переболевших диспепсией поросят при выращивании их в условиях нерегулируемого микроклимата / Н. В. Чёрный, Е. В. Щербак, Л. Л. Куш [и др.] // Вестник Брянской гос. с.-х. академии. – Брянск, 2015. - № 2-1 : Специальный выпуск журнала по материалам Международной научно-практической конференции «Научно-методическое сопровождение крупномасштабных инновационно-инвестиционных проектов развития животноводства в современных условиях хозяйствования» (28-30 мая 2015 г.). - С. 8-12.
Авторами также являются : В. И. Герасимов, С. А. Баско.

340. **Роль** внешней среды в распространении смешанных нематодозов / О. Шевченко, Н. Черный, Б. Коваленко // Ветеринария сельскохозяйственных животных. - 2015. - № 5. - С. 31-33.
341. **Санітарно-гігієнічне** забезпечення резистентності телят при використанні пробіотиків і антиоксидантів / М. В. Чорний, В. О. Головка, І. В. Гаркуша // Ветеринарна медицина України. - 2015. - № 2. - С. 30-33.
342. **Санітарно-гігієнічне** обґрунтування заснування біологічно активного препарату «люкон» для поросят / В. М. Боровкова, О. В. Щербак, М. В. Чорний // Тринадцятий міжнародний конгрес спеціалістів ветеринарної медицини. - Київ, 2015. - С. 61-62.
343. **Уровень** заболеваемости поросят, содержащихся в свинарниках разной вместимости / Н. В. Чёрный, В. В. Козьменко, Л. Л. Куш // Проблемы и перспективы инновационного развития агроинженерии, энергоэффективности и IT-технологий : материалы 18 междунар. науч.- произв. конф., Белгород, 26-27 мая 2015 г. / Белгородская государственная сельскохозяйственная академия им. В. Я. Горина. – п. Майский, 2015. – С. 83.
344. **Хвороби** - мінус, здоров'я та продуктивність свиней - плюс / М. В. Чорний, С. О. Баско, Ю. О. Щепетільников // Тринадцятий міжнародний конгрес спеціалістів ветеринарної медицини. - Київ, 2015. - С. 82-83.

2016

345. **Застосування** імуностимулятора арселан молодняку великої рогатої худоби : рекомендації / В. Л. Коваленко, В. П. Лясота, М. В. Чорний, Т. М. Ігнатєва. - Біла Церква ; Київ ; Харків, 2016. – 21с.

346. **Використання** мобес і вітаміну В12 при вирощуванні козенят в умовах нерегульованого мікроклімату / М. В. Чорний, А. М. Петренко, Л. Л. Куш, Л. О. Логачова // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. З. Ґжицького. – Львів, 2016. – Т. 18, № 1 (65), ч. 2 : Ветеринарні науки. – С. 196–202.
347. **Влияние** иммуностимулятора Селиран на сохранность, неспецифическую резистентность и интенсивность роста телят / В. П. Лясота,

Н. В. Черный, В. В. Малина [и др.] // Таврический научный обозреватель. - Ялта, 2016. - № 5-2 (10). - С. 267-270.

Авторами также являются : В. А. Гришко, Ю. А. Балацкий.

348. **Влияние** кормовых факторов на резистентность свиней / Н. В. Черный, Ю. П. Балым, Е. Д. Ткачук [и др.] // Актуальные проблемы интенсивного развития животноводства : сб. науч. тр. Белорус. гос. с.-х. академии. – Горки, 2016. - Вып. 19, ч. 1. – С. 38-44.

Авторами также являются : Д. И. Барановский, В. Г. Иванова-Сальникова.

349. **Влияние** полов с разным коэффициентом теплоусвоения на здоровье свиней / Е. Д. Ткачук, Н. В. Черный, Е. А. Панасенко // Проблемы и перспективы инновационного развития агротехнологий : материалы XX Международной научно-производственной конференции, Белгород, 23–25 мая 2016 года. – Белгород, 2016. - С. 310-311.

350. **Вплив** абіотичних факторів на продуктивність та здоров'я корів і резистентність телят / М. В. Чорний, Ю. О. Щепетільников, А. О. Бондар, Є. О. Панасенко // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – Миколаїв, 2016. - Вип. 2(2). - С. 161-170.

351. **Гігієнічно-технологічне** забезпечення на фермах – основа профілактики хвороб і високої продуктивності тварин / М. В. Чорний, О. Д. Ткачук, В. М. Жиліна, Ю. О. Щепетільников // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького. – Львів, 2016. – Т. 18, № 4 (72). – С. 86–91.

352. **Здорова** корова – здоров и теленок / Н. Чёрный, В. Боцман // Животноводство России. - 2016. - № 11. - С. 35-38.

353. **Использование** полов с разным коэффициентом теплоусвоения в свиноводстве / Е. Д. Ткачук, Н. В. Черный, Е. А. Панасенко // Свиноводство и технология производства свинины : сборник научных трудов научной школы профессора Г. С. Походни. - Белгород, 2016. - С. 173-175.

354. **Нетлінні** скарби професора Михайла Васильовича Демчука / М. В. Чорний // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького. – Львів, 2016. – Т. 18, № 4 (72). – С. 3-4.

355. **Оцінка** ризику занесення і поширення небезпечних транскордонних захворювань на територію Харківщини / М. В. Чорний, В. В. Вороняк, О. О. Митрофанов, Ю. П. Балим // Науково-технічний бюлетень Науково-дослідного центру біобезпеки та екологічного контролю ресурсів АПК. - 2016. - Т. 4, № 2. - С. 62-67.
356. **Резистентність** і продуктивність кролів при використанні пробіотика "Евіталія" в умовах нормативного мікроклімату / М. В. Чорний, В. В. Кулак // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Ґжицького. Серія : Ветеринарні науки. – Львів, 2016. - Т. 18, № 2(66). - С. 192-196.
357. **Резистентність** та продуктивність молодняку свиней імпортованих генотипів, вирощуваних в умовах нерегульованого мікроклімату / М. В. Чорний, В. І. Герасимов, Е. В. Скляренко, О. Д. Донських // Свинарство : міжвідомчий тематичний науковий збірник Інституту свинарства і АПВ НААН. – Полтава, 2016. - Вип. 68. - С. 31-34.
358. **Резистентність** телят за застосування імуностимулятора Арселан / М. В. Чорний, Т. М. Ігнат'єва, Л. Л. Куц // Ветеринарна медицина : міжвідомчий тематичний науковий збірник ННЦ «ІЕКВМ». – Харків, 2016. – Вип. 102. – С. 298-301.
359. **Фактори**, впливаючі на продуктивність і здоров'я молочних корів і резистентність телят / Н. В. Черный, Ю. П. Балым, Н. Н. Хмель // Таврический научный обозреватель. - Ялта, 2016. - № 5-2 (10). - С. 255-261.

2017

360. **Біохімічні** показники крові та продуктивні якості кроленят при використанні пробіотика евіталія / В. В. Кулак, М. В. Чорний, А. М. Петренко, М. М. Хмель // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2017. - Вип. 35, ч. 2, т. 1. - С. 142-145.
361. **Влияние** иммуностимулирующего препарата на резистентность и интенсивность роста телят / Ю. П. Балым, Н. В. Черный, А. А. Митрофанов, А. В. Митрофанов // Ветеринарна медицина : міжвідомчий тематичний науковий збірник ННЦ «ІЕКВМ». - Харків, 2017. – Вип. 103. – С. 330-332.
362. **Влияние** иммуностимуляторов на основе тимуса и костного мозга на гормональный фон поросят-сосунов / В. А. Гришко, В. В. Малина,

Ю. А. Балацкий [и др.] // Вестник Брянской государственной сельскохозяйственной академии. - Брянск, 2017. - № 1 (59). - С. 7-13.

Авторами также являются : В. П. Лясота, В. М. Гордиенко, **Н. В. Черный.**

363. **Вплив** умов утримання кнурів на продуктивність / Т. М. Данілова, М. В. Чорний // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2017. - Вип. 33, ч. 1. - С. 105-114.

364. **Гематологічні** та біохімічні показники крові спортивних коней української верхової та тракененської порід / М. В. Чорний, О. С. Мачула, А. О. Крилова [та ін.] // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького. Серія : Ветеринарні науки. – Львів, 2017. - Т. 19, № 73. - С. 118-121.

Авторами також є : П. П. Антоненко, В. В. Вороняк.

365. **Імунологічні** показники кролів при утриманні в закритих шедах / В. В. Кулак, М. В. Чорний, Ю. О. Щепетільников, О. С. Мачула // Ветеринарна медицина : міжвідомчий тематичний науковий збірник ННЦ «ІЕКВМ». - Харків, 2017. – Вип. 103. – С. 342-344.

366. **Імунологічні** показники у телят хворих на бронхопневмонію / М. В. Чорний, О. В. Митрофанов, О. О. Митрофанов [та ін.] // Ветеринарна медицина : міжвідомчий тематичний науковий збірник ННЦ «ІЕКВМ». - Харків, 2017. – Вип. 103. – С. 357-360.

Авторами також є : О. В. Маценко, Ю. О. Щепетільников, О. С. Мачула.

367. **Повышение** неспецифического иммунитета и продуктивности телят под влиянием пробиотика и фитопрепаратов / П. П. Антоненко, Н. И. Сулова, Е. А. Панасенко [и др.] // Животноводство и ветеринарная медицина / Белорусская гос. с.-х. академия. – Горки, 2017. - № 2. - С. 47-53.

Авторами также являются : Н. Ф. Макеева, **Н. В. Черный.**

368. **Проблемы** освещения птичников / В. В. Боцман, Н. В. Черный, И. С. Григорьян, Р. В. Шахбазян // Инновации в АПК: проблемы и перспективы : теоретический и научно-практический журнал Белгородского гос. аграрного ун-та им. В. Я. Горина. – п. Майский, 2017. - № 2 (14). - С. 3-11.

369. **Продуктивність** та резистентність молодняку свиней за дії імуностимуляторів / М. В. Чорний, О. С. Мачула, В. В. Вороняк [та ін.] //

Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького. Серія : Сільськогосподарські науки. – Львів, 2017. - Т. 19, № 79. - С. 83-86.

Авторами також є : В. П. Лясота, А. П. Решетніченко.

370. **Резистентність** кроликів – детермінація, її реалізація в умовах різної освітленості / В. В. Кулак, М. В. Чорний, О. І. Сілінська, А. М. Петренко // Науковий вісник ветеринарної медицини. - 2017. - Вип. 2. - С. 59-63.

371. **Резистентність** телят і здоров'я корів за дії абіотичних факторів / О. В. Митрофанов, О. О. Митрофанов, О. В. Щербак, М. В. Чорний // Ветеринарна медицина : міжвідомчий тематичний науковий збірник. - Харків, 2017. – Вип. 103. – С. 345-348.

372. **Резистентность** свиной различных генотипов, содержащихся в условиях нерегулируемого микроклимата / В. В. Бозман, Н. В. Черный, О. С. Мачула, Ю. А. Щепетильников // Роль аграрной науки в развитии АПК РФ : материалы международной научно-практической конференции, посвященной 105-летию Воронежского государственного аграрного университета им. Императора Петра I, Воронеж, 01–02 ноября 2017 года. – Воронеж, 2017. - С. 280-283.

373. **Hygienic** and technological provision of productivity and resistance of pigs on industrial complex / N. V. Cherniy, O. S. Machula, O. V. Shcherbak [et al.] // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2017. - Вип. 33, ч. 1. - С. 276-286.

The authors are also : L. L. Kushch, E. A. Panasenko.

374. **Influence** of immunostimulating preparations on resistance of pigs kept under non-regulated microclimate conditions / N. Cherniy, A. V. Mitrofanov, A. A. Mitrofanov [et al.] // Bulgaria Journal of veterinary medicine. - Stara Zagora, Bulgaria, 2017. – P. 139-143.

The authors are also : Y. Schepetilnikov, O. Machula, E. Tkachuk.

375. **Influence** of sanitary-hygienic factors on swine resistance and health / N. Cherniy, A. V. Mitrofanov, A. A. Mitrofanov [et al.] // Bulgaria Journal of veterinary medicine. - Stara Zagora, Bulgaria, 2017. – P. 130-138.

The authors are also : Y. Schepetilnikov, Y. Balym, O. Machula.

376. *Natural* resistance of pig to different abiotic factors / N. Cherniy, A. Mitrofanov, O. Machula, L. Tarasenko // Scientific papers animal sciences. – Iasi, 2017. - P. 78-84.

377. *Resistance* and productive qualities of pig when used RBS and Inunolac / N. Cherniy, O. Machula, E. Tkachuk [et al.] // Scientific papers animal sciences. – Iasi, 2017. - P. 121-124.

The authors are also : V. Rud, Y. Schepetilnikov.

2018

378. *Биохимические* показатели сыворотки крови коз зааненской породы при остеодистрофии / Н. В. Черный, А. В. Митрофанов, Ю. В. Маслак [и др.] // Актуальные проблемы интенсивного развития животноводства : сб. научных трудов Белгород. гос. с.-х. академии. - Горки, 2018. – Вып. 21, ч. 2. - С. 240-246.

Авторами также являются : Е. В. Маценко, А. В. Собакарь, О. С. Мачула.

379. *Використання* можливостей дискусії за «круглим столом» як колективного заходу у розв'язанні актуальних питань / О. М. Маменко, М. В. Чорний, Т. М. Приходько, З. В. Ємець // Методичне удосконалення навчального процесу : наук.-метод. вісник Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2018. - Вип. 5. - С. 170-177.

380. *Використання* хелатних комплексів для забезпечення здоров'я та підвищення продуктивності свиней / М. В. Чорний, О. І. Сілінська, Ю. О. Щепетільников, О. С. Мачула // Ветеринарна біотехнологія. – 2018. - № 32 (1). - С. 312-317.

381. *Винаходи* технополісу / Д. І. Барановський, О. М. Маменко, М. В. Чорний, В. І. Грицаєнко // Методичне удосконалення навчального процесу : наук.-метод. вісник Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2018. - Вип. 5. - С. 157-163.

382. *Влияние* освещенности разной интенсивности на резистентность крольчих / В. В. Кулак, Н. В. Черный, А. Н. Петренко // Актуальные проблемы интенсивного развития животноводства : материалы XXI Международной научно-практической конференции, Горки, 23–25 мая 2018 года : в 2-х частях / Белорусская государственная сельскохозяйственная академия. – Горки, 2018. - Ч. 2. - С. 167-174.

383. **Вплив** гігієнічних факторів на інвазування кролів *psoroptus cuniculi* та змінення імунного статусу їх організму / В. В. Кулак, М. В. Чорний, О. І. Сілінська // Науковий вісник ветеринарної медицини : зб. наук. праць Білоцерківського нац. аграр. університету. – Біла Церква, 2018. - Вип. 1. - С. 102-107.
384. **Вплив** освітленості на імунологічні показники та відтворну здатність крольчих / М. В. Чорний, М. М. Хмель, О. О. Митрофанов, В. В. Кулак // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2018. - Вип. 35, ч. 2. - С. 157-161.
385. **Вплив** препарату "Прес-Ацид" на показники білково-мінерального обміну і резистентність поросят / М. В. Чорний, О. В. Маценко, Ю. О. Щепетільников [та ін.] // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького. Серія : Ветеринарні науки. – Львів, 2018. - Т. 20, № 83. - С. 320-324.
Авторами також є : Ю. В. Маслак, О. С. Мачула, І. В. Фурда, В. В. Вороняк, Б. В. Гутий.
386. **Гигиено-биотические** факторы, способствующие возникновению псороптоза и резистентность организма у больных кроликов / В. В. Кулак, Н. В. Черный // Животноводство и ветеринарная медицина. - 2018. - № 2. - С. 45-48.
387. **Новые** подходы к оценке Pigs Welfare (благополучие свиней) в контексте законодательства Европы / Н. В. Черный // Перспективы развития свиноводства стран СНГ : сборник научных трудов по материалам XXV междунар. науч.-практ. конференции (Жодино, 23-24 августа 2018 г.). – Минск, 2018. – С. 319-324.
388. **Паратипические** факторы, влияющие на проявление псороптоза у кроликов и физиологическая резистентность их организма / Н. В. Черный, А. В. Митрофанов, А. Н. Петренко, Ю. П. Балым // Актуальные проблемы лечения и профилактики болезней молодняка : материалы Международной научно-практической конференции, Витебск, 28–31 октября 2018 года / Витебская государственная академия ветеринарной медицины, Всероссийский научно-исследовательский ветеринарный институт патологии, фармакологии и терапии. - Витебск, 2018. - С. 56-60.
389. **Резистентність** та відтворювальна здатність кролів, які утримуються при різних рівнях шуму / М. В. Чорний, В. В. Кулак // Ветеринарна медицина :

міжвідомчий тематичний науковий збірник ННЦ «ІЕКВМ» НААНУ. – Харків, 2018. – Вип. 104. – С. 299-302.

390. **Электротехнология** и зоогигиена / В. В. Боцман, И. С. Григорьян, Р. В. Шахбазян, Н. В. Черный // Органическое сельское хозяйство: проблемы и перспективы : материалы XXII международной научно-производственной конференции, п. Майский, 28–29 мая 2018 года. – п. Майский, 2018. - С. 189-190.
391. **Энергоэкономичные** осветительные установки животноводческих помещений / В. В. Боцман, Н. В. Черный, И. С. Григорьян, Р. В. Шахбазян // Актуальные проблемы агроинженерии в XXI веке : материалы Международной научно-практической конференции, посвященной 30-летию кафедры технической механики конструирования машин, Майский, 24 января 2018 года. – п. Майский, 2018. - С. 467-470.
392. **Providing** of sanitary and hygienic measures at farms as an important factor in increasing of resistance and prophylaxis against diseases in pigs / N. V. Chernyi, A. V. Mitrofanov, O. S. Machula, Yu. A. Shchepetilnikov // Journal for veterinary medicine, biotechnology and biosafety. – Kharkiv, 2018. - Vol. 4, iss. 4. - С. 33-38.

2019

393. **Биобезопасность** и биозащита свиноводческих предприятий – основа здоровья и высокой продуктивности животных / Н. В. Черный, А. М. Маменко, Е. В. Щербак // Актуальные проблемы интенсивного развития животноводства : материалы XXII Международной научно-практической конференции, г. Горки, 22-24 мая 2019 г. : в двух частях. - Горки, 2019. - Ч. 2. - С. 232-237.
394. **Біобезпека** та біозахист тварин у свинарських підприємствах / М. В. Чорний // Свинарство : міжвідомчий тематичний науковий збірник Інституту свинарства і АПВ НААН. – Полтава, 2019. - Вип. 73. - С. 270-274.
395. **Влияние** препаратов Globigen®Pig Doser и Globigen® Джамп Старт на показатели содержания общего белка и белковых фракций крови поросят в период отъема / Н. Ю. Кремпа, О. В. Козенко, Н. В. Черный // Животноводство и ветеринарная медицина. - 2019. - № 1. - С. 70-73.
396. **Вплив** різних умов мікроклімату на продуктивні показники та збереженість свиней / М. В. Чорний, Ю. О. Щепетільников, О. В. Митрофанов, О. С. Мачула // Ветеринарія, технології тваринництва та природокористування

: наук.-практ. журнал Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2019. - № 4. – С. 168-173.

397. **Показники** резистентності і збереженість молодняку свиней за різних генотипів та стрес–реакцій / Ю. О. Щепетільников, О. С. Мачула, М. В. Чорний, О. М. Стеценко // Свинарство : міжвідомчий тематичний науковий збірник Інституту свинарства і АПВ НААН. – Полтава, 2019. - Вип. 73. - С. 274-278.
398. **Продуктивность** и резистентность свиней с разной стресс-устойчивостью / О. С. Мачула, А. Н. Петренко, Н. В. Черный, Л. А. Логачева // Актуальные проблемы интенсивного развития животноводства : материалы XXII Международной научно-практической конференции, Горки, Республика Беларусь, 22–24 мая 2019 года. – Горки, 2019. – Ч. 2. - С. 190-194.
399. **Стресовий** стан та імунологічний статус молодняку свиней / М. В. Чорний // Ветеринарна медицина : міжвідомчий тематичний науковий збірник ННЦ ІЕКВМ. – Харків, 2019. – Вип. 105. – С. 95-98.
400. **Actual** issues of hygiene and sanitation in conditions of intensive control of pigbreeding / N. V. Chernyi, O. S. Machula, Y. A. Shchepetilnikov // Perspectives of science and education : Proceeding of the 10 th International youth conference, USA, SLOVO. - New York, 2019. - P. 255-263.
401. **Peculiarities** of growth and resistance of piglets having inborn hypertrophy in the standard climate conditions / Y. A. Shchepetilnikov, N. V. Chernyi, O. S. Machula, N. N. Hmel // Advances of science : Proceedings of articles the international scientific conference, Czech Republic, Karlovy Vary–Ukraine, Kyiv, 17 May 2019. - Karlovy Vary ; Kyiv, 2019. - P. 280-283.
402. **Productivity** and resistance of pigs with different stress resistance / O. S. Machula, N. V. Chernyi, Y. A. Shchepetilnikov, A. N. Stesenko // Advances of science : Proceedings of articles the international scientific conference, Czech Republic, Karlovy Vary – Ukraine, Kyiv, 17 May 2019. - Karlovy Vary ; Kyiv, 2019. - P. 290-294.
403. **Safety** and bioprotection of pigs in industrial complexes / N. V. Chernyi, A. N. Stesenko, A. V. Mitrofanov // Advances of science : Proceedings of articles the international scientific conference, Czech Republic, Karlovy Vary– Ukraine, Kyiv, 17 May 2019. - Karlovy Vary ; Kyiv, 2019. – P. 284-289.

404. **Using** ferment additives for rising of defensive functions and lowering stress influence on the calves topical issues of the development of modern science / N. V. Chernyi, N. N. Khmel, V. N. Zhylina [et al.] // Abstracts of III International Scientific and Practical Conference, Bulgaria. - Sofia, 2019. - P. 59-69.
The authors are also : A. N. Petrenko, Y. A. Shchepetilnikov, O. S. Machula.

2020

405. **Гігієнічна** оцінка якості води та її вплив на організм свиней / Н. Ю. Кремпа, О. В. Козенко, М. В. Чорний // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького. - Львів, 2020. – Т. 22, № 98 : Ветеринарні науки. - С. 9-15.
406. **Оценка** продуктивности и устойчивости коров разных пород к условиям высоких наружных температур / Ю. А. Щепетильников, Н. В. Черный, О. С. Мачула // Актуальные проблемы интенсивного развития животноводства : материалы XXIII Международной научно-практической конференции, посвященной 90-летию образования факультета биотехнологии и аквакультуры и 180-летию Белорусской государственной сельскохозяйственной академии, Горки, 20–22 мая 2020 года. - Горки, 2020. - С. 231-236.
407. **Продуктивность** и резистентность поросят, обусловленная технологическими факторами / Н. В. Черный, О. С. Мачула, Ю. А. Щепетильников, А. Н. Петренко // Актуальные проблемы интенсивного развития животноводства : материалы XXIII Международной научно-практической конференции, посвященной 90-летию образования факультета биотехнологии и аквакультуры и 180-летию Белорусской государственной сельскохозяйственной академии, Горки, 20–22 мая 2020 года. - Горки, 2020. - С. 110-113.
408. **Продуктивные** качества молодняка свиней при разных приемах формирования технологических групп / Ю. А. Щепетильников, Н. В. Черный, Е. В. Щербак [и др.] // Актуальные проблемы инновационного развития животноводства : сборник трудов международной научно-практической конференции, Брянск, 28–29 мая 2020 года. - Кокино, 2020. - С. 259-263.
Авторами также являются : В. В. Вороняк, С. П. Кот.
409. **Продуктивные** показатели и здоровье свиней, содержащихся на полах разных конструкций / О. С. Мачула, Н. В. Черный, А. Н. Петренко [и др.] // Актуальные проблемы инновационного развития животноводства : сборник трудов международной научно-практической конференции, Брянск, 28–29 мая 2020 года. - Кокино, 2020. - С. 254-258.

Авторами також являються : Ю. А. Щепетильников, Л. А. Логачова, А. А. Бондарь.

410. **Санитарно-гигиеническое** и технологическое обеспечение – основа профилактики болезней и повышения продуктивности свиней / Н. В. Черный // Актуальные проблемы инновационного развития животноводства : сборник трудов международной научно-практической конференции, Брянск, 28–29 мая 2020 года. - Кокино, 2020. - С. 90-95.
411. **Технология** содержания влияет на прибыль / Н. Чёрный // Животноводство России. - 2020. - № 10. - С. 35-41.

2021

412. **Вплив** різних рівнів повітрообміну на продуктивність та збереженість молодняку свиней / М. В. Чорний, Ю. О. Щепетільников, О. С. Мачула // Актуальні питання ветеринарної медицини, технологій у тваринництві та природокористуванні : тези звітної науково-практичної конференції науково-педагогічних працівників, 3 червня 2021 року / Харківська державна зооветеринарна академія. – Харків, 2021. – С. 16-18.
413. **Застосування** імуностимулюючої добавки “Евіталія” на продуктивні показники перепелів техаської породи / М. В. Чорний, І. М. Скворцова // Актуальні питання ветеринарної медицини, технологій у тваринництві та природокористуванні : тези звітної науково-практичної конференції науково-педагогічних працівників, 3 червня 2021 року / Харківська державна зооветеринарна академія. – Харків, 2021. – С. 13-15.
414. **Санітарно-гігієнічне** і технологічне забезпечення – основа біозахисту свинарських підприємств / М. В. Чорний, О. С. Мачула, Ю. О. Щепетільников [та ін.] // Ветеринарія, технології тваринництва та природокористування : наук.-практ. журнал Харківської державної зооветеринарної академії. - Харків, 2021. - № 7. – С. 174-178.

Авторами також є : О. В. Маценко, В. В. Вороняк.

ВИДАННЯ РЕЦЕНЗЕНТОМ ЯКИХ Є М. В. ЧОРНИЙ

415. **Гематологические** и иммунологические исследования при диагностике заболеваний сельскохозяйственных животных : учебное пособие / А. А. Заволока ; рецензент Н. В. Черный. – Харьков : ХСХИ, 1990. – 55 с.
416. **Правила** техніки безпеки під час роботи з тваринами : методичні вказівки та завдання до лабораторно-практичних занять по курсу «Безпека

життєдіяльності» / А. А. Тертишний ; рецензент М. В. Чорний. – Харків : РВВ ХЗВІ, 1997. – 11 с.

417. **Методичні** вказівки для виконання самостійної роботи з дисципліни «Вівчарство і технологія виробництва вовни і баранини» для студентів 3 курсу ЗІФ / О. П. Дерев'янка ; рецензент М. В. Чорний. – Харків : РВВ ХЗВІ, 2001. – 15 с.
418. **Зоологія** : програма навчальної дисципліни для підготовки фахівців із спеціальності 7.130501 «Ветеринарна медицина» в аграрних ВНЗ III-IV рівнів акредитації / рецензент М. В. Чорний. – Київ : Аграрна освіта, 2002. – 12 с.
419. **Лікування** та профілактика пневмоентеритів телят із вживанням екстракту молодого волоського горіха / О. В. Качур, В. М. Апатенко ; рецензент М. В. Чорний. – Харків : РВВ ХЗВІ, 2002. – 14 с.
420. **Екологічна** безпека в тваринництві : методичний посібник за модульним методом навчання та з тестовим контролем і рейтинговою оцінкою знань студентів / О. М. Маменко, С. В. Портянник, В. В. Юрченко [та ін.] ; рецензент М. В. Чорний. – Харків : РВВ ХДЗВА, 2003. – 283 с.
421. **Практикум** із свинарства і технології виробництва свинини / В. І. Герасимов, Ю. В. Засуха, В. М. Нагаєвич [та ін.] ; рецензент М. В. Чорний. – Харків : Еспада, 2003. – 224 с.
422. **Екологічний** менеджмент : методичний посібник / О. М. Маменко, С. В. Портянник, С. С. Хруцький, О. П. Буриков ; рецензент М. В. Чорний. – Харків : РВВ ХДЗВА, 2004. – 124 с.
423. **Основи** екології : методичний посібник за модульним методом навчання та з тестовим контролем і рейтинговою оцінкою знань студентів / О. М. Маменко, С. В. Портянник, В. В. Юрченко [та ін.] ; рецензент М. В. Чорний. – Харків : РВВ ХДЗВА, 2004. – 282 с.
424. **Радіобіологія** : методичний посібник / О. М. Маменко, Л. В. Гончарова, С. В. Портянник [та ін.] ; рецензент М. В. Чорний. – Харків : РВВ ХДЗВА, 2004. – 132 с.
425. **Вирусные** инфекции сельскохозяйственных животных / В. М. Апатенко ; рецензент Н. В. Черный. – Харьков : Консум, 2005. – 185 с.
426. **Животноводство** в техногенных и радиоактивных условиях : учебное пособие / А. М. Маменко, С. А. Мусатов, А. П. Буриков ; рецензент Н. В. Черный. – Харьков : РИО ХГЗВА, 2005. – 121 с.

427. **Основи** охорони труда : учебное пособие / А. М. Маменко, Б. А. Корсун, А. А. Тертышный ; рецензент Н. В. Черный. – Харьков : РИО ХГЗВА, 2005. – 260 с.
428. **Породи** і породовипробування свиней в Україні : навчальний посібник / В. М. Нагаєвич, В. П. Рибалко, В. І. Герасимов [та ін.] ; рецензент М. В. Чорний. – Харків : ХНАУ, 2005. – 93 с.
429. **Гормональні** непереливки Сірка : віршовано-методичний посібник [для самостійної роботи студентів факультету ветеринарної медицини з курсів фізіології та патології ендокринної системи тварин] / М. І. Чумак ; рецензент М. В. Чорний. – Харків : РВВ ХДЗВА, 2007. – 32 с.
430. **Основи** ветеринарної медицини : конспект лекцій / О. С. Яковлев ; рецензент М. В. Чорний. – Харків : РВВ ХДЗВА, 2007. – 81 с.
431. **Профілактика** хвороб сільськогосподарської птиці : лекції для студентів технологічного факультету за спеціальністю «Птахівництво» / О. С. Яковлев ; рецензент М. В. Чорний. – Харків : РВВ ХДЗВА, 2007. – 36 с.
432. **Профілактика** хвороб тварин : конспект лекцій / О. С. Яковлев ; рецензент М. В. Чорний. – Харків : РВВ ХДЗВА, 2007. – 84 с.
433. **Ортопедія** коней : монографія для викладачів і студентів факультету ветеринарної медицини аграрних закладів освіти III-IV рівнів акредитації та практикуючих лікарів ветеринарної медицини / Д. В. Сарбаш, О. В. Кантемир, Д. В. Слюсаренко ; рецензент М. В. Чорний. – Харків, 2009. – 214 с.
434. **Безопасность** жизнедеятельности : учебно-методическое пособие по модульному методу обучения с тестовым контролем и рейтинговой оценкой знаний студентов / А. М. Маменко, С. А. Мусатов, С. С. Хруцкий ; рецензент Н. В. Черный. – Харьков : РИО ХГЗВА, 2010. – 245 с.
435. **Методичний** посібник з удосконалення навчального процесу з дисципліни «Основи охорони праці», «Охорона праці у тваринництві» та «Охорона праці у ветеринарній медицині» / О. М. Маменко, З. В. Ємець, А. А. Тертишний ; рецензент М. В. Чорний. – Харків : РВВ ХДЗВА, 2010. – 74 с.
436. **Охрана** труда в животноводстве : учебное пособие / А. М. Маменко, З. В. Емец ; рецензент Н. В. Черный. – Харьков : РИО ХГЗВА, 2010. – 244 с.
437. **Професійна** етика : програма для підготовки фахівців напряму 6.110101 «Ветеринарна медицина» у ВНЗ II-IV рівнів акредитації Мінагрополітики і

продовольства України / В. І. Козій, М. П. Чорнозуб, М. В. Петрик [та ін.] ; рецензенти : М. В. Чорний [та ін.] ; Наукметодцентр аграрної освіти України. – Київ, 2012. – 14 с.

438. **Спосіб** санітарної оцінки токсичності морських рибних продуктів з використанням біотест-об'єктів : методичні рекомендації (мікрометод) / О. М. Маменко, Д. А. Болдирєв, А. Д. Болдирєв, Л. М. Гуріна ; рецензент М. В. Чорний ; ХДЗВА, Кримська дослідна станція ННЦ «ІЕКВМ» НААН України. – Харків ; Сімферополь, 2012. – 20 с.
439. **Кінологія**: утримання, годівля, дресирування собак : підручник [для студентів III-IV рівнів акредитації сільськогосподарського профілю] / В. А. Бурлака, Л. П. Горальський, Д. А. Засекін [та ін.] ; рецензент М. В. Чорний. - Житомир, 2013. – 51 с.
440. **Охрана** труда : учебное пособие / А. М. Маменко, З. В. Емец, С. С. Хруцкий ; рецензент Н. В. Черный. – Харьков : РИО ХГЗВА, 2013. – 217 с.
441. **Пищевые** добавки и их применение : учебное пособие / В. Г. Прудников, Т. А. Тарасова, А. Л. Лысенко [и др.] ; рецензенты : Н. В. Черный, В. Н. Жилина. – Харьков : РИО ХГЗВА, 2014. – 174 с.
442. **Поведінка** водних тварин : навчальний посібник / О. М. Маменко, С. В. Портянник ; рецензенти : М. В. Чорний [та ін.]. – Харків : РВВ ХДЗВА, 2014. – 180 с.
443. **Рекомендації** щодо застосування комплексної фітодобавки при відгодівлі свиней в умовах надмірного екоцидного впливу / О. С. Чалая, О. М. Маменко ; рецензенти : В. М. Кандиба, М. В. Чорний. – Харків : РВВ ХДЗВА, 2014. – 24 с.
444. **Словник** термінів з клінічної діагностики хвороб тварин / М. І. Карташов, М. І. Коренев, Д. В. Кібкало [та ін.] ; рецензент М. В. Чорний. – Харків : РВВ ХДЗВА, 2014. – 81 с.
445. **Найбільш** поширені внутрішні хвороби тварин : навчальний посібник / М. Є. Павлов, О. В. Митрофанов, В. А. Пасічник [та ін.] ; рецензент М. В. Чорний. – Харків : [Друкарня ФОП Дуюнова], 2015. – 207 с.
446. **Общая** токсикология : учебно-методическое пособие по изучению ветеринарной токсикологии для иностранных студентов / авторы-составители : В. И. Корниенко, Е. В. Ладогубец, О. В. Пономаренко ; рецензенты : Н. В. Черный, И. А. Жукова. – Харьков : РИО ХГЗВА, 2015. – 106 с.

447. **Основи** метеорології (сільськогосподарський аспект) : навчально-методичний посібник для студентів ВНЗ за напрямами підготовки 6.090201 «Водні біоресурси та аквакультура», 6.09103 «Лісове і садово-паркове господарство» / О. М. Маменко, О. С. Чалая ; рецензенти : М. В. Чорний [та ін.]. – Харків : РВВ ХДЗВА, 2016. – 159 с.
448. **Биометрия** в селекции в MS EXCEL : учебное пособие / Д. И. Барановский, А. М. Хохлов, О. М. Гетманец ; рецензенты : А. М. Маменко, Н. В. Черный. - Харьков : ФЛП Бровин А. В., 2017. – 226 с.
449. **Біометрія** в програмному середовищі MS EXCEL : навчальний посібник / Д. І. Барановський ; рецензенти : О. М. Маменко, М. В. Чорний. - Харків : СПД ФО Бровін О. В., 2017. – 91 с.
450. **Ветеринарна** етика і добробут тварин : програма (орієнтовна) підготовки здобувачів ступеня вищої освіти «магістр» спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» в аграрних ВНЗ / В. І. Козій, О. В. Козенко, А. Й. Краєвський [та ін.] ; рецензенти : М. В. Чорний [та ін.]. – Київ : Агроосвіта, 2017. – 14 с.
451. **Екологія** : підручник за модульним методом навчання та з тестовим контролем і рейтинговою оцінкою знань студентів / О. М. Маменко, С. В. Портянник, В. В. Юрченко ; рецензенти : М. В. Чорний [та ін.]. – Харків : РВВ ХДЗВА, 2017. – 431 с.
452. **Сучасні** методи і засоби місцевої анестезії тварин : науково-методичний посібник / Д. В. Слюсаренко, Д. В. Сарбаш, М. Г. Ільницький [та ін.] ; рецензент М. В. Чорний. - Харків : ФОП Бровін О. В., 2017. – 137 с.
453. **Гігієна** виробництва, безпечність і якість охолодженої, підмороженої та замороженої риби : навчальний посібник / І. В. Яценко, Л. В. Бусол, І. А. Бібен [та ін.] ; рецензенти : С. А. Ткачук, М. В. Чорний. - Харків : Стиль-Издат, 2019. – 110 с.

ПАТЕНТИ

454. **Прилад** для визначення захворювання корів маститом : деклараційний патент на винахід 31928 А UA : МПК А01J 5/013 / Васильєв В. С., Ясенецький В. А., Грицаєнко Л. В., Прудніков В. Г., Чорний М. В., Колода О. В., Лях О. В., Панько В. П., Горля Т. А. ; власник Харківський зооветеринарний інститут. - № 98116179 ; заявл. 24.11.1998 ; опубл. 15.12.2000, Бюл. № 7. – 11 с.
455. **Пульсатор** доїльного апарата : деклараційний патент на винахід 33187 А UA : МПК А01J 7/00 / Грицаєнко Л. В., Фененко А. І., Ясенецький В. А., Могильний О. М., Чорний М. В., Прудніков В. Г. ; власник Харківський

зооветеринарний інститут. - № 99010023 ; заявл. 05.01.1999 ; опубл. 15.02.2001, Бюл. № 1. – 3 с.

456. **Спосіб** підвищення резистентності поросят-сосунів : деклараційний патент на винахід 38040 А UA : МПК А01К 1/00, А01К 9/00, А61D 7/00 / Чорний М. В. ; власник Харківський зооветеринарний інститут. - № 2000052879 ; заявл. 22.05.2000 ; опубл. 15.05.2001, Бюл. № 4.
457. **Фільтроелемент** доїльного апарата : деклараційний патент на винахід 58155 А UA : МПК В01D 27/06 / Грицаєнко Л. В., Чорний М. В. ; власник Харківська державна зооветеринарна академія. - № 2002108122 ; заявл. 14.10.2002 ; опубл. 15.07.2003, Бюл. № 7.
458. **Пристрій** для утилізації шкідливих газів у тваринницьких приміщеннях : деклараційний патент на корисну модель 7211 UA : МПК F24F 5/00, F24F 7/06 / Козьменко В. В., Чорний М. В. ; власник Харківська державна зооветеринарна академія. - № 20041008845 ; заявл. 29.10.2004 ; опубл. 15.06.2005, Бюл. № 6.
459. **Пристрій** для утилізації шкідливих газів у тваринницьких приміщеннях : патент на корисну модель 17632 UA : МПК F24F 5/00, F24F 7/00 / Козьменко В. В., Чорний М. В. ; власник Харківська державна зооветеринарна академія. - № u200601833 ; заявл. 20.02.2006 ; опубл. 16.10.2006, Бюл. № 10.
460. **Спосіб** вентиляції качатника : патент на корисну модель 46553 UA : МПК А01К 31/00 / Павліченко О. В., Чорний М. В. ; власник Харківська державна зооветеринарна академія. - № u200907392 ; заявл. 14.07.2009 ; опубл. 25.12.2009, Бюл. № 24.
461. **Спосіб** підвищення продуктивності індиків : патент на корисну модель 50171 А01К 67/00, А23К 1/00 / Максимовська С. В., Чорний М. В. ; власник Харківська державна зооветеринарна академія. - № u200912964 ; заявл. 14.12.2009 ; опубл. 25.05.2010, Бюл. № 10.
462. **Спосіб** дезінфекції качатника : патент на корисну модель 55031 UA : МПК А61L 2/22 (2006.01), А61L 9/14 / Павліченко О. В., Чорний М. В. ; власник Харківська державна зооветеринарна академія. - № u200912750 ; заявл. 08.12.2009 ; опубл. 10.12.2010, Бюл. № 23.
463. **Спосіб** аероіонізації повітря пташників : патент на корисну модель 56137 UA : МПК А01К 31/00, А61L 9/22 / Газзаві Л. В., Чорний М. В., Павліченко О. В. ; власник Харківська державна зооветеринарна академія. - № u201002565 ; заявл. 09.03.2010 ; опубл. 10.01.2011, Бюл. № 1.

464. **Спосіб** визначення ритмічності росту тварин : патент на корисну модель 58180 UA : МПК А01К 29/00 / Кущ Л. Л., Кущ М. М., Чорний М. В., Газзаві Л. В., Фесенко І. А., Фесенко А. Л., Калашник С. В. ; власник Харківська державна зооветеринарна академія. - № u201009250 ; заявл. 23.07.2010 ; опубл. 11.04.2011, Бюл. № 7.
465. **Спосіб** удосконалення світлового режиму приміщень на свинарських підприємствах : патент на корисну модель 63939 UA : МПК А01К 1/02 / Хомутовська С. О., Чорний М. В. ; власник Харківська державна зооветеринарна академія. - № u201103686 ; заявл. 28.03.2011 ; опубл. 25.10.2011, Бюл. № 20.
466. **Спосіб** підвищення природної резистентності, метаболізму та інтенсивності росту молодняку свиней : патент на корисну модель 73900 UA : МПК А61К 39/12, А61К 33/20 / Коваленко В. Л., Швед В. В., Лясота В. П., Чорний М. В., Іванова-Сальнікова В. Г. ; власник Інститут ветеринарної медицини НААН. - № u201203798 ; заявл. 28.03.2012 ; опубл. 10.10.2012, Бюл. № 19.
467. **Спосіб** використання кормової добавки для овець : патент на корисну модель 142972 UA : МПК А01К 67/02, А23К 50/60, А23К 20/00 / Чорний М. В., Кущ Л. Л., Петренко А. М., Павліченко О. В., Логачева Л. О., Хмель М. М., Ігнат'єва Т. М. ; власник Харківська державна зооветеринарна академія. - № u201911501 28.11.2019 ; опубл. 10.07.2020, Бюл. № 13.
468. **Спосіб** отримання білкової кормової добавки на основі молочної сироватки : патент на корисну модель 145307 UA : МПК А23С 21/00, А23С 21/08 / Чорний М. В., Ізмайлович І. Б., Садомов М. О., Якимович М. М., Антоненко П. П., Похил В. І., Санжара Р. А., Милостивий Р. В., Миколайчук Л. П. ; власник Дніпровський державний аграрно-економічний університет. - № u202004584 ; заявл. 20.07.2020 ; опубл. 25.11.2020, Бюл. № 22.

НАУКОВА ШКОЛА ДОКТОРА ВЕТЕРИНАРНИХ НАУК
МИКОЛИ ВАСИЛЬОВИЧА ЧОРНОГО

Наукова діяльність М. В. Чорного дуже плідна. Микола Васильович підготував 31 кандидата наук, це одна з найбільших наукових шкіл серед науковців ХДЗВА:

Дисертації, виконані під керівництвом М. В. Чорного:

*на здобуття наукового ступеня
кандидата біологічних наук*

1. **Пошвина М. Ф.** Влияние витаминных и минеральных добавок на резистентность ремонтных телок : дис. ... канд. биолог. наук / Мария Федоровна Пошвина. - 1982.

*на здобуття наукового ступеня
кандидата ветеринарних наук*

2. **Тихонов В. Д.** Резистентность и продуктивные показатели свиней при интенсивном откорме : дис. ... канд. вет. наук / Владимир Дмитриевич Тихонов. - 1979.
3. **Игнатенко А. М.** Микроклимат широкогабаритных птичников: яичная продуктивность, резистентность и сохранность кур-несушек : дис. ... канд. вет. наук / Антон Михайлович Игнатенко. - 1981.
4. **Бильченко И. А.** Гигиеническое обоснование выращивания молодняка свиней на комплексах промышленного типа : дис. ... канд. вет. наук / Игорь Андреевич Бильченко. - 1983.
5. **Чуприн Н. С.** Влияние сезонов года и возраста свиноматок крупной белой породы на резистентность и продуктивные качества продукции : дис. ... канд. вет. наук / Николай Сергеевич Чуприн. - 1984.
6. **Заволока А. А.** Вплив абіотичних факторів на імунний статус птиці : дис. ... канд. вет. наук : 16.00.08 – зоогігієна / Андрій Алімович Заволока ; Харківський зооветеринарний інститут. – Харків, 1996.
7. **Тертишний А. А.** Вікові і сезонні зміни природної резистентності індиків в умовах спеціалізованих господарств : дис. ... канд. вет. наук : 16.00.08 –

зоогігієна / Анатолій Андрійович Тертишний ; Харківський зооветеринарний інститут. – Харків, 1996.

8. **Дегтярьов М. О.** Вплив паратипових факторів на морфо-функціональний статус молочної залози та якість молока у корів : дис. ... канд. вет. наук : 16.00.06 –ветеринарна санітарія і гігієна / Микола Олександрович Дегтярьов ; Харківський зооветеринарний інститут. – Харків, 1999.
9. **Жиліна В. М.** Оціночне значення зоогігієнічних нормативів при вирощуванні норок : дис. ... канд. вет. наук : 16.00.06 – ветеринарна санітарія та гігієна / Валентина Миколаївна Жиліна ; Харківський зооветеринарний інститут. - Харків, 2000.
10. **Цупило О. А.** Вплив природних та індукованих факторів на резистентність та відтворну здатність норок : дис. ... канд. вет. наук : 16.00.06 –ветеринарна санітарія та гігієна / Олександр Анатолійович Цупило ; Харківський зооветеринарний інститут. - Харків, 2001.
11. **Логачова Л. О.** Природна резистентність і продуктивність телиць симентальської та червоно-рябої порід при різних абіотичних факторах в умовах Лісостепу України : дис. ... канд. вет. наук : 16.00.06 – гігієна тварин та ветеринарна санітарія / Людмила Олександрівна Логачова ; Національний аграрний університет. – Київ, 2002.
12. **Шевченко О. Б.** Природна резистентність свиней – детермінація, особливості реалізації в різних умовах мікроклімату : дис. ... канд. вет. наук : 16.00.06 – гігієна тварин та ветеринарна санітарія / Оксана Борисівна Шевченко ; Львівська національна академія ветеринарної медицини. - Львів, 2005.
13. **Жейнова Н. М.** Санітарно-гігієнічне обґрунтування застосування фумарової кислоти та Асид Лаку при вирощуванні ремонтного молодняка та курей-несучок : дис. ... канд. вет. наук : 16.00.06 – гігієна тварин та ветеринарна санітарія / Наталія Миколаївна Жейнова ; Харківська державна зооветеринарна академія. - Харків, 2007.
14. **Павліченко О. В.** Санітарно-гігієнічна оцінка впливу абіотичних факторів на природну резистентність м'ясних каченят : дис. ... канд. вет. наук : 16.00.06 – гігієна тварин та ветеринарна санітарія / Олена Володимирівна Павліченко ; Харківська державна зооветеринарна академія. - Харків, 2007.
15. **Шкромада О. І.** Санітарно-гігієнічне обґрунтування використання бактерицидного бетону в приміщеннях при вирощуванні свиней : дис. ... канд. вет. наук : 16.00.06 – гігієна тварин та ветеринарна санітарія / Оксана Іванівна Шкромада ; Харківська державна зооветеринарна академія. - Харків, 2007.

16. **Панасенко Є. А.** Вплив паратипових факторів на резистентність жеребців-плідників української верхової породи : дис. ... канд. вет. наук : 16.00.06 – гігієна тварин та ветеринарна санітарія / Євген Анатолійович Панасенко ; Харківська державна зооветеринарна академія. - Харків, 2010.
17. **Петренко А. М.** Вплив абіотичних факторів і гумінових препаратів на природну резистентність та продуктивність овець породи прекос : дис. ... канд. вет. наук : 16.00.06 – гігієна тварин та ветеринарна санітарія / Алла Миколаївна Петренко ; Харківська державна зооветеринарна академія. - Харків, 2011.
18. **Хомутовська С. В.** Обґрунтування санітарно-гігієнічних прийомів підвищення резистентності та продуктивності молодняку свиней на спеціалізованих підприємствах : дис. ... канд. вет. наук : 16.00.06 – гігієна тварин та ветеринарна санітарія / Світлана Олександрівна Хомутовська ; Харківська державна зооветеринарна академія. - Харків, 2011.
19. **Бородін Ю. М.** Гігієнічна оцінка засобів стимуляції продуктивності бджолиних сімей та захисту їх від шкідників : дис. ... канд. вет. наук : 16.00.06 – гігієна тварин та ветеринарна санітарія / Юрій Миколайович Бородін ; Харківська державна зооветеринарна академія. - Харків, 2012.
20. **Митрофанов О. О.** Інтер'єрні і продуктивні показники за впливу паратипових факторів : дис. ... канд. вет. наук : 16.00.06 – гігієна тварин та ветеринарна санітарія / Олександр Олександрович Митрофанов ; Харківська державна зооветеринарна академія. - Харків, 2012.
21. **Гаркуша І. В.** Санітарно-гігієнічна оцінка впливу тетралактобактерину, лактобіфідолу і аркуситу на природну резистентність телят : дис. ... канд. вет. наук : 16.00.06 – гігієна тварин та ветеринарна санітарія / Іван В'ячеславович Гаркуша ; Харківська державна зооветеринарна академія. - Харків, 2015.
22. **Баско С. О.** Резистентність і продуктивність свиней за дії абіотичних і біотичних факторів : дис. ... канд. вет. наук : 16.00.06 – гігієна тварин та ветеринарна санітарія / Сабіна Олександрівна Баско ; Харківська державна зооветеринарна академія. - Харків, 2016.
23. **Ігнат'єва Т. М.** Санітарно-гігієнічне обґрунтування використання Арселану при вирощуванні телят : дис. ... канд. вет. наук : 16.00.06 – гігієна тварин та ветеринарна санітарія / Тетяна Михайлівна Ігнат'єва ; Харківська державна зооветеринарна академія. - Харків, 2018.
24. **Кулак В. В.** Вплив гігієно-технологічних факторів та біологічного препарату на резистентність кролів та якість їх продукції : дис. ... канд. вет.

наук : 16.00.06 – гігієна тварин та ветеринарна санітарія / Вадим Вікторович Кулак ; Харківська державна зооветеринарна академія. - Харків, 2019.

**на здобуття наукового ступеня
кандидата сільськогосподарських наук**

25. **Воловенко Ф. М.** Влияние режимов аэризации на инкубационное качество яиц и выводимость цыплят : дис. ... канд. с.-г. наук / Федор Михайлович Воловенко. 1980.
26. **Хмель М. М.** Природна резистентність та продуктивність корів різних помісних сполучень червоно-рябої породи : дис. ... канд. с.-г. наук : 06.00.34 – зоогігієна / Микола Миколайович Хмель ; Харківський зооветеринарний інститут. - Харків, 1996.
27. **Уханова І. М.** Гігієнічна і технологічна оцінка підлог та їх вплив на продуктивність та здоров'я коней / Ірина Миколаївна Уханова ; Національний аграрний університет. Київ, 2005.
28. **Щепетільников Ю. О.** Гігієнічна оцінка впливу абіотичних факторів на продуктивні та інтер'єрні показники лактуючих корів : дис. ... канд. с.-г. наук : 16.00.06 – гігієна тварин та ветеринарна санітарія / Юрій Олексійович Щепетільников ; Харківська державна зооветеринарна академія. - Харків, 2010.
29. **Газзаві Л. В.** Продуктивність та показники резистентності курчат і курей-несучок сучасних кросів за впливу паратипових факторів : дис. ... канд. с.-г. наук : 16.00.06 – гігієна тварин та ветеринарна санітарія / Людмила Вікторівна Газзаві ; Харківська державна зооветеринарна академія. - Харків, 2011.
30. **Куц Л. Л.** Вплив геліогеометеофакторів і гуміліду на продуктивність та ритмічність росту гусей різних порід : дис. ... канд. с.-г. наук : 16.00.06 – гігієна тварин та ветеринарна санітарія / Людмила Леонідівна Куц ; Харківська державна зооветеринарна академія. - Харків, 2011.
31. **Максімовська С. В.** Корекція продуктивності індичат білої широкогрудої породи пробіотичним препаратом «Байкал» ЕМ ІУ за різних умов вирощування : дис. ... канд. с.-г. наук : 16.00.06 – гігієна тварин та ветеринарна санітарія / Світлана Валеріївна Максімовська ; Харківська державна зооветеринарна академія. - Харків, 2011.

ПУБЛІКАЦІЇ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ
ДОКТОРА ВЕТЕРИНАРНИХ НАУК М. В. ЧОРНОГО

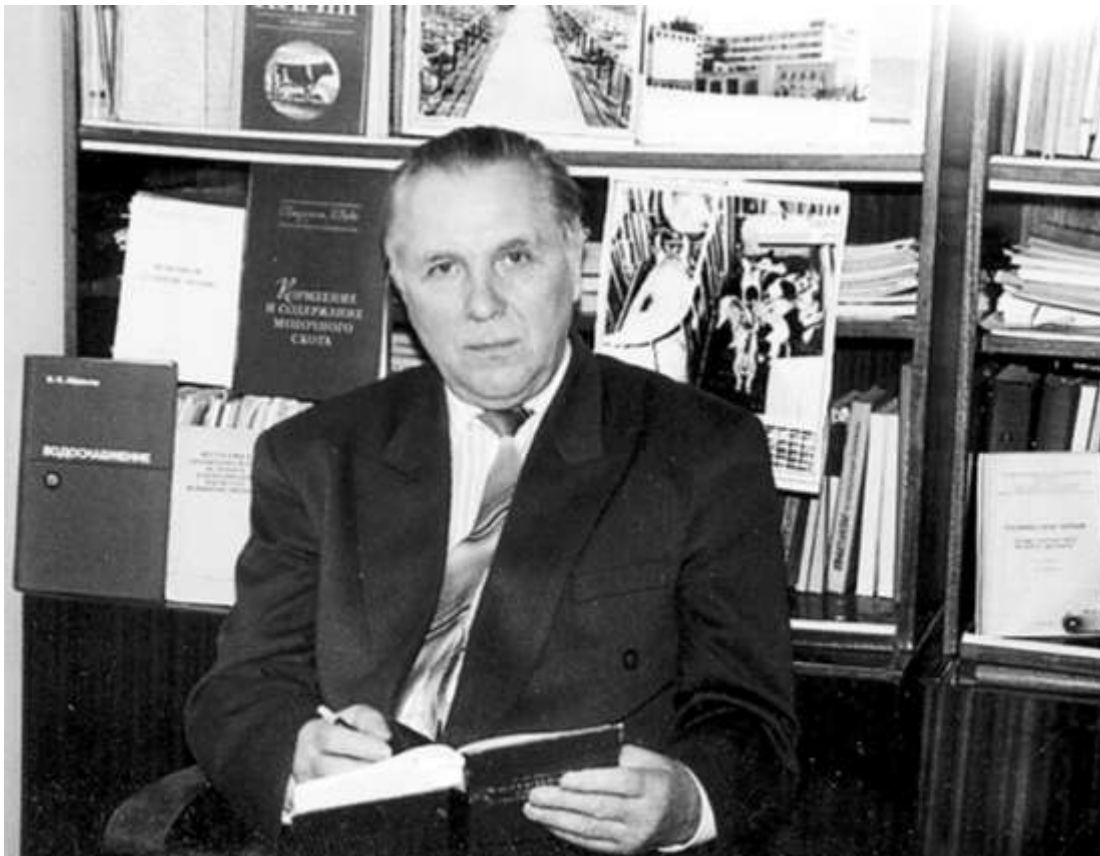
1. Чорний М. В. Кафедра зоогієни / М. В. Чорний // Історія Харківської державної зооветеринарної академії. 155 років / [редкол. : В. О. Головка, Ю. Д. Рубан, В. М. Кандиба та ін.]. – Харків, 2006. - С. 283-292.
2. Чорний М. В. До 125-річчя кафедри гігієни тварин та ветеринарної санітарії / М. В. Чорний // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : зб. наук. праць Харків. держ. зоовет. академії. – Харків, 2009. – Вип. 19, ч.2, т. 1. – С. 13-25.
3. Із 75-річчям // Ветеринарна медицина України. – 2010. - № 8. – С. 40.
4. Чорний М. В. Кафедра гігієни тварин і ветеринарної санітарії / М. В. Чорний // Харківській державній зооветеринарній академії 160 років / [автор. кол. : В. О. Головка, Ю. Д. Рубан, Ю. О. Приходько та ін.]. – Харків, 2011. - С. 81-88.
5. Миколі Васильовичу Чорному - 80! // Ветеринарна медицина України. - 2015. - № 8 (234). — С. 42.
6. Черный Николай Васильевич доктор ветеринарных наук, профессор, заведующий кафедрой, Заслуженный работник сельского хозяйства Украины // 130-летие кафедры гигиены животных и ветеринарной санитарии. – Малая Даниловка : РИО ХГЗВА, 2015. – С. 19-25.
7. Вікіпедія. Чорний Микола Васильович [Електронний ресурс]. - Режим доступу : [https://uk.wikipedia.org/wiki/ Чорний_Микола_Васильович](https://uk.wikipedia.org/wiki/Чорний_Микола_Васильович). – Дата доступу 20.04.2021.
8. Факультет ветеринарної медицини. Кафедра гігієни тварин та ветеринарної санітарії. Чорний Микола Васильович [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://hdzva.edu.ua/vet-fak/1521-2/#gigi>. – Дата доступу 20.04.2021.
9. Харківська державна зооветеринарна академія. Вчена рада. Склад Вченої ради Харківської державної зооветеринарної академії [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://hdzva.edu.ua/vchena-rada/>. – Дата доступу 20.04.2021.

10. Харківська державна зооветеринарна академія. Про академію. Видатні випускники. [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://hdzva.edu.ua/pro-hdzva/vydatni-vypusknyky/>. – Дата доступу 20.04.2021.
11. Чорний Микола Васильович [Електронний ресурс]. - Режим доступу : https://wikizero.com/uk/Чорний_Микола_Васильович. – Дата доступу 20.04.2021.

ФОТОГАЛЕРЕЯ

Почесні професори і професори ХДЗВА з ректором В.О. Головком. 2001 р.

Засідання спеціалізованої вченої ради з захисту кандидатської дисертації

Засідання спеціалізованої вченої ради у Харківській державній зооветеринарній академії. У президії (зліва на право): голова вченої ради, професор М. В. Чорний, перший опонент захищуваної дисертації, професор О. П. Мельник, другий опонент захищуваної дисертації, доцент кафедри анатомії і гістології Білоцерківського національного університету В. Б. Дудка та науковий керівник дисертанта, завідувач кафедри нормальної та патологічної анатомії Дніпровського державного аграрно-економічного університету, професор П. М. Гаврілін.

19-20 травня 2016 р. Миколаївський національний аграрний університет, Міжнародна науково-практична конференція «Біобезпека у тваринництві і птахівництві: проблеми та їх рішення», доповідь «Вплив абіотичних факторів на продуктивність та здоров'я корів та резистентність телят»

Початок роботи конференції – виконання Гімну України

Доповіді викликали велику зацікавленість у всіх присутніх

5 листопада 2016 р. День відкритих дверей

Весна 2017. День відкритих дверей на факультеті ветеринарної медицини

17.11.2017 Зустріч представників Харківської зооветеринарної академії Хохлова Анатолія Михайловича та професора, завідувача кафедри зоогієни ХДЗВА Чорного Миколи Васильовича з учнями випускних класів Коломацького району.

22.11.2017. Науково-практична конференція «Проблеми еволюції, доместикації, генетики, селекції та біотехнології в тваринництві» присвячена 130-річчю від дня народження видатного вченого генетика та селекціонера академіка М. І. Вавилова з міжнародною участю.

6.06.2018. Підсумкова державна атестація студентів за спеціальностями 211 “Ветеринарна медицина” та 212 “Ветеринарна гігієна, санітарія та експертиза”. Голова комісії з незаразної патології О. Т. Куцан, завідувач відділу токсикології, безпеки та якості сільськогосподарської продукції ННЦ «ЛЕКВМ». До складу входять: завідувач кафедру гігієни тварин та ветеринарної санітарії М. В. Чорний, завідувач кафедру хірургії ім. проф. І.О. Калашника Д. В. Сарбаш, завідувач кафедру ветеринарної репродуктології С. Я. Федоренко, доцент кафедри внутрішніх хвороб тварин В. А. Пасічник. Секретар Л. О. Цимерман, доцент кафедри хірургії ім. проф. І.О. Калашника.

22-24 травня 2019 р., м. Горки, Республіка Білорусь. ХХІІ міжнародна науково-практична конференція «Актуальные проблемы интенсивного развития животноводства». Делегація від ХДЗВА була представлена: доц. кафедри внутрішніх хвороб тварин Щепетільніков Ю.А., аспірант кафедри гігієни тварин та ветеринарної санітарії Мачула О.С., професор кафедри гігієни тварин та ветеринарної санітарії Чорний М.В., студентка 3 курсу ХДЗВА Ковалік С.С.

Склад кафедри гігієни тварин та ветеринарної санітарії, зліва направо: ст. викладач. Ігнат'єва Т.М., доцент Кущ Л.Л., доцент Павліченко О.В., завідувач кафедри професор Чорний М.В., доцент Хмель. М.М., доцент Логачова Л.О., доцент Петренко А.М.

2015 р. Лекція для студентів, 3 курс ФВМ

18.06.2021. На факультеті ветеринарної медицини завершилася підсумкова атестація студентів за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти за результатами складання екзамену та захисту випускної роботи

Актова зала ХДЗВА. Засідання Вченої ради

ПРЕДМЕТНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПОКАЖЧИК *

ТВАРИННИЦТВО

Вища освіта:

- Історія ХДЗВА 49, 125, 130, 171, 206, 217, 218, 225, 226, 239, 325
- Організація навчального процесу 71, 190, 291, 379, 381, 435
- Підручники та навчальні посібники 31, 56, 78, 79, 129, 148, 149, 170, 210, 224, 255, 258, 284, 415, 420-434, 436, 439-442, 445-449, 451-453
- Монографії 238, 256, 433
- Довідники 42, 128, 142, 154
- Методичні вказівки 34, 63, 87, 109-113, 172, 197-199, 237, 257, 282, 283, 306, 307, 416, 417, 438
- Науково-практичні рекомендації 172, 184, 200, 211, 236, 305, 308-310, 345, 419, 443
- Програми 86, 108, 110-113, 201, 223, 418, 437, 450

Технології у тваринництві:

105, 106, 136, 346, 439, 441, 442, 448, 449

- у скотарстві 73, 80, 87, 98, 114, 118, 141, 143, 144, 160, 167, 455, 457
- у птахівництві 150, 166, 168, 177, 248, 330, 413
- у конярстві 129, 210, 220, 238, 256, 275, 364
- у вічарстві 417, 467
- у кролівництві 169, 176
- у бджільництві 131, 290
- у свинарстві 7, 17, 46, 79, 92, 120, 128, 139, 140, 145, 155, 156, 164, 174, 395, 403, 421, 428, 443

Корми та годівля с.-г. тварин 117, 161, 214, 255, 266, 268, 360, 367, 467, 468

Способи утримання:

- с.-г. тварин 10, 19, 40, 81, 93, 101, 182, 201, 214, 321, 351, 365, 411
- свиней 11, 14, 15, 20, 23, 26, 28, 29, 32, 40, 363

Вирощування телят 162, 266, 321, 345, 352

*Посилання даються на порядкові номери хронологічного покажчика. З метою повного розкриття змісту публікації (якщо в ній розглядається декілька тем) застосовано метод повторного відображення у відповідних предметно-тематичних рубриках

Продуктивність і резистентність с.-г. тварин 81, 165, 211

- *великої рогатої худоби* 61, 73, 95, 114, 151, 196, 200, 227, 251, 301, 347, 350, 367, 406
- *ягнят* 262, 264, 272
- *птиці* 53, 60, 172, 173, 178-182, 203, 233, 241, 274, 286, 334, 337, 338, 413, 461
- *кролів* 356, 360, 365, 370, 382-384, 388, 389
- *поросят* 8, 13, 25, 124, 132, 229, 254, 357, 397, 401, 407
- *свиней* 10, 24, 41, 55, 104, 137, 194, 246, 250, 369, 465
 - ✓ вплив умов утримання 5, 6, 7, 32, 43, 66, 75, 90, 103, 221, 242, 249, 273, 298, 300, 315, 328, 335, 336, 344, 353, 363, 373, 377, 380, 398, 402, 408, 409
 - ✓ вплив кормових факторів 25, 44, 88, 185, 189, 215, 230, 231, 235, 243, 263, 265, 319, 348
- *підвищення резистентності:*
 - ✓ с.-г. тварин 50, 107, 158, 245, 259, 262, 269, 274, 275, 293, 294, 296, 301, 321, 324, 326, 367, 399, 404
 - ✓ свиней 21, 22, 27, 34, 37-39, 147, 191, 212, 253, 276, 287, 320-323, 327, 374, 392
 - ✓ поросят 8, 133, 260, 267, 279, 292, 297, 299, 316, 327, 342, 369, 385, 456, 466
- *імуностимулятори* 301, 345, 347, 358, 361, 362, 369, 374, 377, 413
- *резистентність телят* 40, 58, 202, 245, 251, 278, 293, 294, 301, 324, 341, 347, 358, 366, 367
- *стрес-резистентність свиней* 47, 104, 163, 207, 402

Гігієна у тваринництві:

Санітарно-гігієнічне забезпечення здорового стада :

- *с.-г. тварин* 45, 74, 76, 77, 78, 86, 96, 100, 119, 121, 134, 135, 152, 157, 175, 195, 205, 209, 232, 247, 258, 268, 309-311, 351, 352, 354, 453
- *свиней* 1-4, 6, 7, 29, 36, 62, 68, 97, 126, 159, 174, 207, 234, 281, 304, 387, 392-394, 400, 405, 410, 414, 465
- *птиці* 84, 172, 173, 184, 208, 216, 236, 318, 334, 337, 338, 368, 462, 463
- *хутрових звірів* 65, 228, 252
- *овець* 89, 116, 302, 303
- *великої рогатої худоби* 57, 114, 224, 227, 321, 333
- *риб* 222
- *коней* 211

Мікроклімат у тваринницьких приміщеннях 16, 30, 64, 175, 188, 204, 295, 305, 458, 459, 460

Освітлення приміщень 24, 35, 303, 308, 368, 384, 390, 391, 465

Мікроклімат і продуктивність 6, 9, 59, 72, 146, 151, 173, 211, 213, 227, 233, 241, 331, 338, 350, 370, 382-383, 388, 389, 396, 412

Мікроклімат і резистентність:

- *с.-г. тварин* 83, 153, 172, 233, 326, 331, 337, 346
- *великої рогатої худоби* 83, 151, 293, 294, 313, 314, 350, 371, 406
- *коней* 193, 211, 240, 285
- *с.-г. птиці* 69, 122, 233, 241, 326, 337, 338
- *свиней* 122, 219, 292, 317, 327, 339, 343, 349, 372, 374-376, 392, 396

Безпека життєдіяльності 416, 427, 434, 436, 440

Біосфера, екологія

- 51, 85, 91, 94, 115, 258, 280, 329, 340, 420, 422-424, 447, 451
- Екологічно чиста продукція 121, 138
 - Вплив еколого-гігієнічних факторів на здоров'я:
 - *С.-г. тварин* 52, 74, 116, 123, 183, 192, 406, 420
 - *Свиней* 54, 99, 102
 - *Телят* 288, 312
 - *Птиці* 67, 244, 248

ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА

Загальні питання 70, 355, 430, 446, 450, 452

Хвороби сільськогосподарських тварин

270, 355, 366, 378, 419, 425, 430, 433, 446, 450, 452

- *Діагностика* 415, 444, 454
- *Профілактика* 82, 259, 270, 271, 276, 287, 332, 404, 410, 431, 432
- *Інвазійні хвороби* 280, 320, 329, 340, 383, 386, 388
- *Хвороби свиней* 82, 271, 289, 320, 339
- ✓ *Профілактика стресів* 122, 277, 292, 297, 332

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ПУБЛІКАЦІЙ*

Безопасность жизнедеятельности : учебно-методическое пособие	434
Биобезопасность и биозащита свиноводческих предприятий – основа здоровья и высокой продуктивности животных	393
Биоконверсия животноводческих отходов	115
Биометрия в селекции в MS EXCEL : учебное пособие	448
Биохимические показатели сыворотки крови коз зааненской породы при остеодистрофии	378
Біобезпека та біозахист тварин у свинарських підприємствах	394
Біометрія в програмному середовищі MS EXCEL : навчальний посібник	449
Біосфера, екологія і проблеми охорони навколишнього середовища та сільськогосподарських тварин : проблемна комплексна лекція	51
Біохімічні показники крові та продуктивні якості кроленят при використанні пробіотика евіталія	360
Ветеринарна етика і добробут тварин : програма	450
Ветеринарно-санитарные и гигиенические приемы и их роль в повышении резистентности и профилактики болезней свиней	212
Ветеринарно-санітарне благополуччя ферм – основа підвищення резистентності і продуктивності тварин та одержання екологічно чистої продукції	121
Ветеринарно-санітарне та технологічне забезпечення профілактики хвороб мисливсько-промислових тварин (оглядова)	311
Ветеринарно-санітарні і технологічні заходи при вирощуванні каченят : науково-практичні рекомендації	184
Взаимосвязь гематологических показателей и скорости роста свиней разных генотипов	155
Вивчення впливу швидкості руху повітря на продуктивність і фізіологічний стан поросят-сисунів	3
Вивчення ефективності вирощування відлучених поросят на промислових комплексах при автоматичному регулюванні мікроклімату	6
Використання адаптогенів для профілактики стресів та підвищення резистентності тварин	259
Використання мобес і вітаміну В12 при вирощуванні козенят в умовах нерегульованого мікроклімату	346

* **Порядковий номер** публікації вказує на місце її знаходження в хронологічному покажчику

Використання можливостей дискусії за «круглим столом» як колективного заходу у розв'язанні актуальних питань	379
Використання Селірану та гігієнічне забезпечення імунного стану молодняка свиней	260
Використання хелатних комплексів для забезпечення здоров'я та підвищення продуктивності свиней	380
Винаходи технополісу	381
Вирусные инфекции сельскохозяйственных животных	425
Витрати, ефективність виробництва та реалізації продукції бджільництва в особистих підсобних господарствах населення	131
Влияние абиотических факторов на продуктивность и физиологическое состояние коров	227
Влияние животноводческих комплексов разной мощности на загрязнение микрофлоры	45
Влияние жидких заменителей цельного молока на резистентность ремонтных телок	202
Влияние иммуностимулирующего препарата на резистентность и интенсивность роста телят	361
Влияние иммуностимулятора Селиран на сохранность, неспецифическую резистентность и интенсивность роста телят	347
Влияние иммуностимуляторов на основе тимуса и костного мозга на гормональный фон поросят-сосунов	362
Влияние качества молозива свиноматок на формирование иммунного статуса поросят	88
Влияние кормовых факторов на резистентность свиней	348
Влияние микроклимата на интерьерные показатели и продуктивность свиней	213
Влияние микроклимата на резистентность и профилактику стрессов у свиней	122
Влияние нитрогумата аммония на показатели резистентности организма поросят	38
Влияние освещения на продуктивность и интерьерные показатели свиней в условиях промкомплексов	24
Влияние освещенности разной интенсивности на резистентность крольчих	382
Влияние паратипических факторов на здоровье норок	65
Влияние полов с разным коэффициентом теплоусвоения на здоровье свиней	349
Влияние препаратов Globigen®Pig Doser и Globigen® Джамп Старт на показатели содержания общего белка и белковых фракций крови поросят в период отъема	395
Влияние природного цеолита на резистентность и продуктивность свиней	185
Влияние пробиотика «Биосвит» на физиологические и продуктивные показатели поросят	261
Влияние различных модификаций напольного содержания на микроклимат	173

и продуктивность утят	
Влияние разных доз излучения на организм молодняка крупного рогатого скота	312
Влияние способов содержания супоросных маток на их продуктивность и состояние здоровья	43
Влияние теплотехнических свойств пола на продуктивность и резистентность свиней	186
Влияние технологии и гигиены содержания на резистентность и продуктивность хряков-производителей	66
Влияние технологии и микроклимата овчарен на профилактику паразитоценозов у ягнят	89
Влияние условий содержания на продуктивность и качество говядины	80
Влияние условий содержания на продуктивность и резистентность норок	81
Влияние условий содержания на продуктивность и сохранность свиней	90
Влияние условий содержания на резистентность телят	313
Влияние эколого-абиотических факторов на здоровье животных	52
Влияние эколого-гигиенических факторов на здоровье и продуктивность овец	116
Вопросы этиологии, патогенеза и профилактики пневмоэнтеритов поросят	82
Вплив абіотичних факторів на показники імунологічної резистентності у курей	67
Вплив абіотичних факторів на продуктивність та здоров'я корів і резистентність телят	350
Вплив абіотичних факторів на продуктивність та фізіологічний стан свиней	99
Вплив абіотичних факторів на резистентність телят	314
Вплив абіотичних факторів на репродукцію норок	228
Вплив ацетилсаліцилової кислоти на збереженість та інтер'єрні показники птиці	150
Вплив бактерицидного бетону на метаболічний статус свиней при відгодівлі	174
Вплив біостимуляторів на показники вуглеводного обміну у телят	162
Вплив біотичних стрес-факторів на природну резистентність та продуктивність свиней	315
Вплив вимушеного моціону на фізіологічний стан і природну резистентність кнурів-плідників	5
Вплив віку на вихід щенят на одну самку в умовах утримання і годівлі ДСП «Норка» Луганської області	214
Вплив гігієнічних факторів на інвазування кролів <i>psoroptus cuniculi</i> та змінення імунного статусу їх організму	383
Вплив гумісолу на природну резистентність ягнят	262
Вплив мікроелементу на продуктивність і збереженість індичат білої широкогрудої породи	203
Вплив мікроклімату на клінічний стан жеребців-плідників української верхової породи	240

Вплив мікроклімату на фізіологічний стан та захворюваність коней	285
Вплив на природну резистентність і продуктивні показники курей-несучок цеолітового борошна в умовах нормативного мікроклімату	286
Вплив освітленості на імунологічні показники та відтворну здатність крольчих	384
Вплив препарату "Прес-Ацид" на показники білково-мінерального обміну і резистентність поросят	385
Вплив пробіотику " Біосвіт" на фізіологічні та продуктивні показники поросят	215
Вплив пробіотику "Біосвіт" на фізіологічні та продуктивні показники поросят	263
Вплив різних рівнів повітрообміну на продуктивність та збереженість молодняку свиней	412
Вплив різних рівнів повітрообміну на резистентність і продуктивність племінних ремонтних телиць	151
Вплив різних умов мікроклімату на продуктивні показники та збереженість свиней	396
Вплив санітарно-гігієнічних факторів на резистентність і стресчутливість свиней	187
Вплив способів утримання на клініко-фізіологічний стан поросят, їх захворюваність та збереженість	229
Вплив температурних факторів на продуктивність і фізіологічні показники курей-несучок	241
Вплив термінів відлучення ягнят на їх природну резистентність і продуктивність	264
Вплив типу годівлі на динаміку утримання аміаку та рН в рідині рубця	117
Вплив умов утримання кнурів на продуктивність	363
Вплив факторів зовнішнього середовища на ріст та резистентність організму поросят різних генотипів в підсисний період	132
Вплив цеолітів сокирницького родовища на інтер'єрні показники і продуктивні якості свиней	265
Вплив штучної аеронізації на резистентність поросят підсисного періоду	316
Выбор методики проведения экспериментальных исследований по определению влияния оптического излучения на организм животных	123
Гематологические и иммунологические исследования при диагностике заболеваний сельскохозяйственных животных : учебное пособие	415
Гематологические показатели свиней разных генотипов	156
Гематологічні дослідження при вивченні природної резистентності поросят різних генотипів	133
Гематологічні та біохімічні показники крові спортивних коней української верхової та тракєненської порід	364
Генетическая и паратипическая обуславливаемость резистентности свиней	317
Генотип и микроклимат	188, 204
Гигиена и санитария в решении проблем повышения резистентности и	152

профілактики болезней животных в предприятиях разных форм собственности	
Гигиена – основа профилактики болезней животных	157
Гигиеническая оценка макро- и микроклиматических условий при содержании подопытных животных	175
Гигиеническая оценка полов и их влияние на состояние конечностей свиней и их продуктивность	242
Гигиенические и технологические приемы обеспечения резистентности и продуктивности свиней на специализированных предприятиях различной мощности : автореферат дис.	41
Гигиенические и технологические приемы обеспечения высокой резистентности свиней на промышленных комплексах	27
Гигиенические основы повышения резистентности организма животных	50
Гигиеническое и технологическое обеспечение профилактики болезней свиней, повышения их биоресурсного потенциала	287
Гигиеническое обеспечение здоровья свиней	68
Гигиено-биотические факторы, способствующие возникновению псороптоза и резистентность организма у больных кроликов	386
Гігієна виробництва, безпечність і якість охолодженої, підмороженої та замороженої риби : навчальний посібник	453
Гігієна та забезпечення профілактики хвороб тварин	134
Гігієна тварин : підручник	78,170
Гігієна тварин : програма	86,108, 223
Гігієна тварин, чи потрібна вона лікарю ветеринарної медицини і технологу?	205
Гігієнічна оцінка аероіонізації та її вплив на організм курчат-бройлерів	216
Гігієнічна оцінка біологічно активного препарату та його вплив на резистентність свиней	243
Гігієнічна оцінка використання преміксу DSM при вирощуванні бичків різних генотипів	266
Гігієнічна оцінка впливу абіотичних факторів на ритмічність екстер'єрних і інтер'єрних показників гусей	236
Гігієнічна оцінка впливу геліогеомагнітних факторів на ріст гусей великої сірої породи 6-8 місячного віку	244
Гігієнічна оцінка комплексного мікроелементного препарату (КМП) та його вплив на гравіо- та соматометричні показники свиней	230
Гігієнічна оцінка якості води та її вплив на організм свиней	405
Гігієнічне обґрунтування використання антистресових препаратів при вирощуванні поросят з діарейним синдромом	332
Гігієнічне обґрунтування використання імуностимулятора селіран при вирощуванні поросят	267
Гігієнічне обґрунтування вирощування здорових телят у профілакторний період	57
Гігієнічні аспекти використання антиоксидантів в птахівництві	318

Гігієнічні та технологічні порушення умов утримання та годівлі, що викликають захворювання молодняку продуктивних тварин	268
Гігієнічно-технологічне забезпечення на фермах – основа профілактики хвороб і високої продуктивності тварин	351
Гормональні непереливки Сірка : віршовано-методичний посібник	429
Гуморальні показники крові і ріст телят, які вирощуються в аерозольносануємих секціях	333
Деякі гематологічні та біохімічні показники крові телят за різного ступеня забруднення радіацією	288
Деякі особливості реагування організму поросят різних генотипів на дію паратипічних факторів	124
Динаміка фізіологічних та продуктивних показників у свинок під дією пробіотика «Гумосвіт»	231
Диспепсія, гематологические показатели и генотип свиной	289
До 125-річчя кафедри гігієни тварин	217
До 125-річчя кафедри гігієни тварин та ветеринарної санітарії	218
Довідник з виробництва свинини	128
Довідник з технології та менеджменту в тваринництві	142
Довідник зооінженера	42
Довідник лікаря ветеринарної медицини	154
Доклінічні дослідження впливу імуностимулятора селірон на природну резистентність лабораторних тварин	269
Дотримання основних елементів технології виробництва на спеціалізованих фермах і профілактика незаразних хвороб свиной	7
Екологічна безпека в тваринництві : методичний посібник	420
Екологічний менеджмент : методичний посібник	422
Екологічні проблеми та можливі шляхи по їх вирішенню	91
Екологія : підручник	451
Еколого-біологічні особливості та господарська цінність малопоширених рослин : навчальний посібник	255
Енергозберігаюча технологія охолодження молока	118
Естественная резистентность и продуктивность поросят-отъемышей, выращенных в условиях промышленного комплекса в разные сезоны года	13
Естественная резистентность и продуктивность поросят при различных сроках приема молозива	25
Естественная резистентность молодняка свиной, выращиваемого на рационах с добавлением нитрогуминового стимулятора роста	44
Естественная резистентность отставших в росте поросят, дорастиваемых в профилакториях промкомплексов	33
Естественная резистентность свиной при различных уровнях освещения на промышленных комплексах	35
Естественная резистентность свиной при стрессовых воздействиях	163
Естественная резистентность хряков в условиях комплексов	18
Естественная резистентность хряков-производителей в условиях безвыгульного содержания на промышленных комплексах	26

Етіологічні та імунопатологічні проблеми в свинарських господарствах	92
Ефективність лікування та профілактика гастроентериту у собак фітопрепаратами	270
Ефективність лікування та профілактики гіпогалакції та агалакції у свиноматок за впливу «Тіролакту»	271
Ефективність технології вирощування поросят без підстилки при регульованому мікрокліматі на спеціалізованих свинофермах	4
Ж ивотноводство в техногенных и радиоактивных условиях	426
Життєздатність і продуктивність бджолиних сімей при використанні пробіотика «Байкал» ЕМ-1У	290
Забезпечення принципу «все зайнято – все порожньо» у свинарських приміщеннях	28
Залежність природної резистентності телиць різних генотипів від віку, пори року	58
Застосування імуностимулюючої добавки “Евіталія” на продуктивні показники перепелів техаської породи	413
Застосування імуностимулятора арселан молодняку великої рогатої худоби : рекомендації	345
Застосування НВЧ – гіпертермії для пригнічення відтворювальної функції поросят	145
Збереженість і продуктивність свиней при використанні годівниць різних конструкцій	189
Здорова корова – здоров и теленок	352
Зміни показників неспецифічної резистентності у новонароджених телят за використання пробіотиків	245
Зміни природної резистентності ягнят залежно від віку і сезону року	272
Зниження стресових дій на організм поросят при використанні біологічно активних речовин	319
Зоогігієна и ее роль в практической деятельности зооинженера и врача ветеринарной медицины	119
Зоогігієна	232
Зоогігієна: здобутки, задачі та пріоритетні напрямки досліджень	135
Зоогігієна: наука і навчальна дисципліна	100
Зоологія : програма навчальної дисципліни для підготовки фахівців	418
И зменение показателей естественной резистентности свиней больных балантидиозом при применении препаратов фирмы "Бровафарм"	320
Иновационные технологии – основа образовательного процесса в подготовке специалистов	291
Использование КМГ и селирана для повышения резистентности и профилактики отъемного стресса поросят в условиях оптимального микроклимата	292
Использование полов с разным коэффициентом теплоусвоения в свиноводстве	353
Использование реакции макрофагальной трансформации в определении	53

иммунологического статуса птицы	
І з роси і води! (Слово про вчителя)	206
Імунний статус, збереженість і продуктивність поросят, народжених з різною масою тіла	246
Імунологічний статус свиней різних генотипів при інтенсивному їх використанні	273
Імунологічні показники кролів при утриманні в закритих шедях	366
Імунологічні показники у телят хворих на бронхопневмонію	366
Історія Харківської державної зооветеринарної академії : 155 років	171
К вопросу о повышении эффективности научных исследований	136
Кінологія: утримання, годівля, дресирування собак : підручник	439
Клініко-фізіологічний стан телят, які утримуються в аерозольно-сануємих секціях з використанням різних дезінфектантів та імуностимуляторів	321
Коневодство : учебное пособие	129,210
Контроль за мікрокліматом у тваринницьких приміщеннях	305
Концепція розвитку племрепродуктора української чорно-рябої молочної породи сільськогосподарського кооперативу «Восток» Ізюмського району Харківської області	143
Конь в упряжке : монографія	256
Корекція імунного стану свиней за використанням антистресових препаратів	322
Корекція резистентності та продуктивності курей-несучок за впливу аскорбінової кислоти	274
Корекція резистентності телят комплексним металоглобуліном за різних умов мікроклімату	293
Коррекция резистентности телят комплексным металлоглобулином при разных условиях микроклимата	294
Л агерное содержание свиней	15
Лікування та профілактика пневмоентеритів телят із вживанням екстракту молодого волоського горіха	419
Літньо-табірне утримання великої рогатої худоби	93
Літньо-табірне утримання свиней, овець та коней	101
М етоди і технологічні рішення по підвищенню ефективності використання високопродуктивної молочної худоби та збільшення виробництва молока в господарствах України в 2005-2012 роках	160
Методические рекомендации к выполнению дипломных работ и проектов студентам зооинженерного факультета : учебное пособие	63
Методичний посібник з удосконалення навчального процесу з дисципліни «Основи охорони праці», «Охорона праці у тваринництві» та «Охорона праці у ветеринарній медицині»	435
Методичні вказівки для виконання курсової роботи з ветеринарної гігієни та санітарії	282
Методичні вказівки для виконання курсової роботи з зоогігієни	197
Методичні вказівки для виконання самостійної роботи з дисципліни	417

«Вівчарство і технологія виробництва вовни і баранини» для студентів 3 курсу	
Методичні вказівки для самостійних занять по гігієні тварин та ветеринарній санітарії для студентів ветеринарного та технологічного факультетів	306
Методичні вказівки з виконання курсової роботи за темою «Зоогігієнічна оцінка і розробка проектно-будівельного рішення з штучного освітлення тваринницьких приміщень і будівель»	198
Методичні вказівки з виконання курсової роботи за темою «Зоогігієнічна оцінка природного освітлення тваринницьких приміщень	257
Методичні вказівки з виконання курсової роботи за темою «Зоогігієнічна оцінка штучного освітлення тваринницьких приміщень і будівель»	237
Методичні вказівки з виконання курсової роботи (проекту) за темою «Зоогігієнічна оцінка і розробка проектно-будівельного рішення з природного освітлення тваринницьких приміщень і будівель»	199
Методичні вказівки по виконанню курсової роботи на тему «Оцінка теплотехнічних якостей огорожуючих конструкцій та розрахунок теплового балансу тваринницьких приміщень»	307
Методичні основи та положення про планування та облік роботи професорсько-викладацького складу	190
Методичні рекомендації до виконання дипломних робіт та проектів студентами зооінженерного факультету	109
Методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни «Гігієна тварин» «Нормативи мікроклімату в приміщеннях для тварин»	283
Мікроклімат в приміщеннях для свиней	295
Мікроклімат в современных животноводческих помещениях	64
Мікроклімат и продуктивность свиней в цехе опороса промкомплекса	59
Мікроклімат птицеводческих предприятий и резистентность кур	69
Мировой генофонд лошадей и его использование : монография	238
Мікроклімат і здоров'я молодняка свиней на спеціалізованих підприємствах	219
Мікроклімат і продуктивність	9
Мясная продуктивность молодняка крупного рогатого скота, выращиваемого при различном воздухообмене	83
Найбільш поширені внутрішні хвороби тварин : навчальний посібник	445
Наука – производству [Комплект из 35 листовок]	37
Науковий рейтинг України	125
Научные разработки по вопросам животноводства и ветеринарии	48
Некоторые ветеринарные проблемы современного свиноводства в Украине	70
Некоторые вопросы поведения и реактивности организма коров и свиней при промышленной технологии содержания	19
Некоторые интерьерные особенности чистопородных и помесных свиней	164
Некоторые показатели качества питьевой воды на птицефермах	84
Нетлінні скарби професора Михайла Васильовича Демчука	354
Новые подходы к оценке Pigs Welfare (благополучие свиней) в контексте	387

законодавства Європи	
Нормофлоризація та її значення в забезпеченні санітарних та гігієнічних заходів	247
Нормування мікроклімату на свинарських промислових комплексах	16
О вплив СВЧ излучения на структуру семенников и воспроизводительную функцию кроликов	176
О гигиеническом и экологическом обеспечении биосферы в зоне эксплуатации специализированных свиноводческих предприятий	54
О резистентности и продуктивности маток	55
Обґрунтування факторів впливу навколишнього середовища на резистентність тварин	153
Обоснование зоогигиенических нормативов и режимов содержания поросят-сосунов в условиях Лесостепи и Полесья УССР : автореферат	1
Обоснование зоогигиенических нормативов и режимов содержания поросят-сосунов в условиях Лесостепи и Полесья УССР : диссертация	2
Общая токсикология : учебно-методическое пособие	446
Оптимизация санитарно-гигиенических условий – основа профилактики болезней свиней и повышение резистентности их организма	191
Организация самостоятельной работы студентов по зоогигиене	71
Организация торговли лошадьми в Украине и России	220
Ортопедія коней : монографія	433
Основи екології : методичний посібник	423
Основи метеорології (сільськогосподарський аспект) : навчально-методичний посібник	447
Основные слагаемые профилактики болезней свиней и интенсификации отрасли	120
Основы охраны труда : учебное пособие	427
Оточуюче середовище в зоні розміщення птахофабрик	248
Охрана труда в животноводстве : учебное пособие	436
Охрана труда : учебное пособие	441
Оценка воздействия источников загрязнения биосферы и здоровье животных	192
Оценка иммунобиологической реактивности организма утят по внутрикожной пробе со специфической сывороткой	177
Оценка микроклимата в шедах для норок	72
Оценка продуктивности и устойчивости коров разных пород к условиям высоких наружных температур	406
Оценка санитарно-гигиенического состояния свинарников для опороса	126
Оцінка впливу антистресових та стимулюючих препаратів на показники природної резистентності свиней	323
Оцінка впливу БАР на імунологічний стан телят в умовах допустимого проектно-технологічного режиму	324
Оцінка впливу «Еламіну» на репродуктивну здатність конематок та якість одержаного молодняка	275
Оцінка впливу стимулюючих добавок на здоров'я і продуктивність курей-	334

несучок в умовах нормативного мікроклімату	
Оцінка природної та штучної освітленості	308
Оцінка ризику занесення і поширення небезпечних транскордонних захворювань на територію Харківщини	355
П аразитоценозы и естественная резистентность поросят	137
Паратипическая, генотипическая и физиологическая изменчивость показателей и связь с молочной продуктивностью	73
Паратипические факторы, влияющие на продуктивность свиноматок	146
Паратипические факторы, влияющие на проявление псороптоза у кроликов и физиологическая резистентность их организма	388
Паратипові фактори, їх вплив на фізіологічний стан та якість спермопродукції кнурів-плідників	102
Паратипові фактори та їх вплив на збереженість та продуктивність свиней в різні пори року	221
Паратипові фактори та їх вплив на резистентність і відтворні якості жеребців - плідників УВП : науково-практичні рекомендації	211
Перспективи профілактики хвороб свиней та підвищення їх резистентності	276
Питання зоогієни, екології та здоров'я тварин	74
Пищевые добавки и их применение : учебное пособие	441
Підвищення молочної продуктивності та резистентності організму лактуючих корів : науково-практичні рекомендації	200
Підвищення природної резистентності організму м'ясних каченят за умов оптимізації абіотичних факторів : методичні рекомендації	172
Підвищення резистентності і біоресурсного продуктивного потенціалу свиней на спеціалізованих підприємствах	249
Поведінка водних тварин : навчальний посібник	442
Поводження свиноматок та їх природна резистентність при безвигульному утриманні	20
Повышение неспецифического иммунитета и продуктивности телят под влиянием пробиотика и фитопрепаратов	367
Повышение неспецифической резистентности свиней на промышленных комплексах	39
Показники резистентності і збереженість молодяку свиней за різних генотипів та стрес-реакцій	397
Породи і породовипробування свиней в Україні : навчальний посібник	428
Правила машинного доїння корів	98
Правила техніки безпеки під час роботи з тваринами : методичні вказівки та завдання до лабораторно-практичних занять по курсу «Безпека життєдіяльності»	416
Практикум для лабораторно-практичних занять з гігієни тварин : навчальний посібник	148
Практикум з гігієни тварин	56
Практикум із свинарства і технології виробництва свинини	421
Практикум по зоогигиене с проектированием и строительством животноводческих объектов : учебное пособие	31

Практикум по зоогієні з основами ветеринарної екології	258
Превентивные приемы по снижению влияния стрессовых воздействий на организм свиней	277
Прилад для визначення захворювання корів маститом : деклараційний патент	454
Применение сухого ацидофилина	17
Природна резистентність і продуктивність свиней за умов різного санітарно-гігієнічного стану	335
Природна резистентність індичат у зв'язку з віком і сезонами року	60
Природна резистентність свиней – детермінація та особливості прояву	147
Природна резистентність свиноматок при інтенсивному використанні їх на фермах промислового типу	12
Природна резистентність та якість молозива корів при використанні комплексного металоглобуліну в умовах нормативного мікроклімату	296
Пристрій для утилізації шкідливих газів у тваринницьких приміщеннях : деклараційний патент	458
Пристрій для утилізації шкідливих газів у тваринницьких приміщеннях : патент	459
Пріоритетні заходи і методи створення стабільної кормової бази, ефективного використання кормів та інтенсивного ведення галузі тваринництва в Харківській області в 2005-2012 роках	161
Про методологічні аспекти вивчення природної резистентності організму тварин	165
Проблеми зоогієни завжди актуальні : до 130-річчя кафедри гігієни тварин та ветеринарної санітарії ХДЗВА	325
Проблемы освещения птичников	368
Проблемы экологии и повышения эффективности животноводства	94
Програма та методичні вказівки практичного навчання студентів зооінженерного факультету	110
Програма та методичні вказівки практичного навчання студентів факультету ветеринарної медицини	111
Продуктивність і здоров'я свиней при різних способах їх вирощування	103
Продуктивність і фізіологічний стан курей-несучок при різному рівні повітрообміну	233
Продуктивність та природна резистентність симентал-голштинських помісних корів	61
Продуктивність та резистентність молодняку свиней за дії імуностимуляторів	369
Продуктивность и резистентность поросят, обусловленная технологическими факторами	407
Продуктивность и резистентность свиней с разной стресс-устойчивостью	398
Продуктивность и резистентность цыплят-бройлеров при использовании РИБАВ	178
Продуктивные качества, естественная резистентность свиней при разных гигиенических условиях	336

Продуктивніе качества молодняка свиней при разных приемах формирования технологических групп	408
Продуктивніе показатели и здоровье свиней, содержащихся на полах разных конструкций	409
Проектування та будівництво підприємств із виробництва і переробки продукції тваринництва : програма	201
Производство свинины в крестьянском хозяйстве	127
Професійна етика : програма для підготовки фахівців	437
Профилактика отъемного стресса и резистентность поросят при использовании КМГ и селирана	297
Профілактика хвороб сільськогосподарської птиці : лекції для студентів технологічного факультету	431
Профілактика хвороб тварин : конспект лекцій	432
Пульсатор доїльного апарата : деклараційний патент	455
Пути повышения жизнеспособности и продуктивности молодняка свиней на промышленных комплексах	8
Р адіобіологія : методичний посібник	424
Рациональне використання великої рогатої худоби для виробництва яловичини в умовах Лісостепу України : рекомендації	87
Резистентність і гравіметричні показники відсталих у рості поросят	250
Резистентність і збереженість поросят, вирощених при груповому та індивідуальному утриманні підсисних свиноматок	298
Резистентність і інтенсивність росту поросят, вирощених у різних мікрокліматичних умовах при використанні селірану	299
Резистентність і продуктивність кролів при використанні пробіотика "Евіталія" в умовах нормативного мікроклімату	356
Резистентність і продуктивність телят при різних технологічних прийомах вирощування	251
Резистентність кроликів – детермінація, її реалізація в умовах різної освітленості	370
Резистентність курей-несучок на фоні допустимого мікроклімату при використанні детергентів	337
Резистентність курей-несучок при використанні алюмосилікатних мінералів в умовах нормативного мікроклімату	326
Резистентність молодняку свиней при використанні антистресових і стимулюючих препаратів в оптимальних умовах мікроклімату	327
Резистентність та відтворювальна здатність кролів, які утримуються при різних рівнях шуму	389
Резистентність та енергія росту молодняка великої рогатої худоби, вирощеного в ранній постнатальний період різними методами	278
Резистентність та морфо-біохімічні показники крові норок різних порід при застосуванні препаратів тимусу	252
Резистентність та продуктивність молодняку свиней імпортованих генотипів, вирощуваних в умовах нерегульованого мікроклімату	357
Резистентність телят за застосування імуностимулятора Арселан	358

Резистентність телят і здоров'я корів за дії абіотичних факторів	371
Резистентность жеребцов-производителей украинской верховой породы при разных микроклиматических условиях	193
Резистентность и воспроизводительные качества хряков, обеспеченных моционом на тренажере	300
Резистентность и продуктивность кур-несушек при использовании в рационе детергента	338
Резистентность и продуктивность свиней при различных условиях содержания	75
Резистентность и продуктивность телят при разных способах выпойки молозива	95
Резистентность и продуктивность утят при использовании БАВ	179
Резистентность и продуктивность утят при использовании биологически активных веществ	180
Резистентность и продуктивность утят при использовании некоторых биологически активных веществ (БАВ)	181
Резистентность и продуктивность утят при различных вариантах напольного выращивания	182
Резистентность и продуктивные качества у свиней с разной стресс-расположенностью	104
Резистентность и продуктивные показатели молодняка крупного рогатого скота при использовании иммуностимулятора	301
Резистентность переболевших диспепсией поросят при выращивании их в условиях нерегулируемого микроклимата	339
Резистентность свиней различных генотипов, содержащихся в условиях нерегулируемого микроклимата	372
Резистентность телят, выращиваемых в домиках на открытом воздухе	40
Результати вивчення впливу ацетилсаліцилової кислоти на морфологічні і біохімічні показники крові птиці	166
Рекомендации по монтажу и эксплуатации установки для активного моциона свиней УМС-Ф-80	32
Рекомендации по повышению естественной резистентности организма свиней в специализированных предприятиях УССР	34
Рекомендации по строительству и эксплуатации летних лагерей для свиней	14, 23
Рекомендації щодо застосування комплексної фітодобавки при відгодівлі свиней в умовах надмірного екоцидного впливу	443
Репродуктивні якості свиноматок і розвиток поросят-сисунців після застосування імуностимулятора	328
Рівень ендогенної інтоксикації поросят за впливу селірану в умовах оптимального мікроклімату	279
Робоча програма та методичні вказівки виробничої зоотехнічної практики студентів 3 курсу зооінженерного факультету	112
Робоча програма та методичні вказівки виробничої організаційно-технологічної переддипломної практики студентів 4-5 курсів зооінженерного факультету	113

Робочий зошит з ветеринарної гігієни та санітарії	284
Роль внешней среды в распространении смешанных нематодозов	280, 329, 340
Роль генотипа и паратипических факторов в формировании воспроизводительных функций свиноматок	194
Роль зоогигиенических и технологических факторов в повышении резистентности и профилактике болезней свиней на промышленных комплексах	21
Роль зоогигиены и санитарии в профилактике болезней и повышении эффективности животноводства	96
Роль санитарно-гигиенических мероприятий в повышении резистентности организма и профилактике болезней животных	158
Санитарно-гигиеническая оценка влияния инсолвита на свиней с разной стрессочувствительностью	207
Санитарно-гигиеническая оценка выращивания свиней в шестиэтажном комплексе	46
Санитарно-гигиеническая оценка УФ-облучения овец	302
Санитарно-гигиеническая характеристика источников загрязнения биосферы и здоровье животных	183
Санитарно-гигиенические аспекты решения экологических проблем в животноводстве	85
Санитарно-гигиенические и технологические аспекты обеспечения здорового стада свиней на специализированных предприятиях	29
Санитарно-гигиеническое и технологическое обеспечение – основа профилактики болезней и повышения продуктивности свиней	410
Санитарно-гигиеническое обеспечение здорового стада свиней на специализированных предприятиях	36
Санитарно-гигиеническое обеспечение профилактики болезней свиней и повышения резистентности животных	253
Санитарно-гигиеническое состояние хозяйств и профилактика болезней животных	76
Санитарно-экологически чистая продукция АПК – основа здоровья людей	138
Санітарія та гігієна на підприємствах з виробництва молока і молочних продуктів : навчальний посібник	224
Санітарно-гігієнічна оцінка використання фітопрепарату при вирощуванні каченят	208
Санітарно-гігієнічна оцінка води	309
Санітарно-гігієнічна оцінка впливу освітлення на бактеріальну забрудненість повітря вівчарні та організм овець	303
Санітарно-гігієнічна оцінка термо- і гідрохімічного режиму садків на теплих водах при вирощуванні риби	222
Санітарно-гігієнічне дослідження ґрунту	310
Санітарно-гігієнічне забезпечення резистентності телят при використанні пробіотиків і антиоксидантів	341

Санітарно-гігієнічне забезпечення стійкості та збереженості свиней на спеціалізованих підприємствах	281
Санітарно-гігієнічне забезпечення ферм в контексті профілактики хвороб свиней	304
Санітарно-гігієнічне і технологічне забезпечення – основа біозахисту свинарських підприємств	414
Санітарно-гігієнічне обґрунтування заснування біологічно активного препарату «люкон» для поросят	342
Санітарно-гігієнічний режим в приміщеннях для свиней і ефективність їх вирощування	97
Санітарно-гігієнічний стан свинарників при використанні «Сталосану»	234
Санітарно-гігієнічні аспекти підвищення ефективності свинарства	62
Санітарно-гігієнічні показники молока корів різних породосполучень в стійловий і літній періоди	167
Санітарно-гігієнічні проблеми і профілактика хвороб свиней на фермах	77
Санітарно-гігієнічні проблеми профілактики хвороб тварин та отримання продукції високої якості	209
Санітарно-гігієнічні та технологічні заходи формування здорового і високопродуктивного молочного стада корів	114
Свинарство і технологія виробництва свинини : підручник	79, 149
Свиноводство в Україні и в ведущих странах мира	139
Свиноводство Украины на пути возрождения	140
Система органов пищеварения как основа увеличения продуктивности свиней	235
Словник термінів з клінічної діагностики хвороб тварин	444
Спосіб аероіонізації повітря пташників : патент	463
Спосіб вентиляції качатника : патент	460
Спосіб визначення ритмічності росту птиці	330
Спосіб визначення ритмічності росту тварин : патент	464
Спосіб використання кормової добавки для овець : патент	467
Спосіб дезінфекції качатника : патент	462
Спосіб отримання білкової кормової добавки на основі молочної сироватки : патент	468
Спосіб підвищення природної резистентності, метаболізму та інтенсивності росту молодняку свиней : патент	466
Спосіб підвищення продуктивності індиків : патент	461
Спосіб підвищення резистентності поросят-сосунів : деклараційний патент	456
Спосіб санітарної оцінки токсичності морських рибних продуктів з використанням біотест-об'єктів : методичні рекомендації	438
Спосіб удосконалення світлового режиму приміщень на свинарських підприємствах : патент	465
Способи утримання і плодючість свиноматок	10
Стимулирующее влияние излучения СВЧ-диапазона на сельскохозяйственных животных	331
Страусівництво на Україні: проблеми технології, гігієни та профілактики	168

захворювань	
Стресовий стан та імунологічний статус молодняку свиней	399
Стресс-резистентность свиней, содержащихся на крупных промышленных комплексах	47
Сучасні методи і засоби місцевої анестезії тварин : науково-методичний посібник	452
Т еплотехнические свойства полов	195
Технічне забезпечення профілактики гіпогалакції у корів	141
Технологическое обеспечение повышения продуктивности и естественной резистентности свиней при откорме их комбикормами разной консистенции	22
Технология содержания влияет на прибыль	411
Технологічному факультету ХДЗВА – 90 років (1920-2010 роки)	225
У ровень заболеваемости поросят, содержащихся в свинарниках разной вместимости	343
Учений педагог, організатор : к 60-летию ректора Харьковской зооветеринарной академии, академика Национальной академии аграрных наук Украины В. А. Головки	226
Ф акторы, влияющие на продуктивность и здоровье молочных коров и резистентность телят	359
Физиологические показатели организма свиней в условиях промышленных комплексов	11
Фільтроелемент доїльного апарата : деклараційний патент	457
Х арківський зооветеринарний інститут : 1851-2001 : [буклет до 150- річчя ХЗВІ]	130
Харківській державній зооветеринарній академії 160 років	239
Харьковский зооветеринарный институт : 140 лет со дня основания	49
Хвороби - мінус, здоров'я та продуктивність свиней - плюс	344
Ш ляхи та методи підвищення ефективності використання голштинської худоби і інших високопродуктивних порід та рентабельності виробництва молока в господарствах Харківської області в 2002-2010 роках	144
Э лектротехнология и зоогигиена	390
Энергоэкономичные осветительные установки животноводческих помещений	391
Эффективность санитарно-гигиенических мероприятий по улучшению микроклимата в свиноводческих предприятиях	30
A bout development of the Model of influence of biologically Active substanses on the resistance and efficiency of bulls	196
Actual issues of hygiene and sanitation in conditions of intensive control of pigbreeding	400
C hanges in the structure of rabbits testiclkes under different ways of Heatinc	169

Criteria of sanitarian condition of meat taking into account the physiological status of animals	105
H ygienic and technological provision of productivity and resistance of pigs on industrial complex	373
I nfluence of immunostimulating preparations on resistance of pigs kept under non-regulator microclimate conditions	374
Influence of paratypic factors on resistance and productivity of piglets	254
Influence of sanitary-hygienic factors on swine resistance and health	375
N atural resistance of pig to different abiotic factors	376
P eculiarities of growth and resistance of piglets having inborn hypertrophy in the standard climate conditions	401
Productivity and resistance of pigs with different stress resistance	402
Providing of sanitary and hygienic measures at farms as an important factor in increasing of resistance and prophylaxis against diseases in pigs	392
R esistance and productive qualities of pig when used RBS and Inunolac	377
S afety and bioprotection of pigs in industrial complex	403
Sanitary hygiene judgement of swine barns of different holding and the piglet productivity	159
Slaughter of the farm animals without nonexsanguination as a rising the biological value and flesh output	106
T he effect of Hygienic Factors and Management Technology on Animal Productivity and Meat Quality	107
U sing ferment additives for rising of defensive functions and lowering stress influence on the calves topical issues of the development of modern science	404

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК*

- Алфимов А. 55
Андрійчук В. Ф. 142
Антоненко П. П. 268, 270, 271, 364, 367, 468
Апатенко В. М. 48, 49, 70, 77, 82, 88, 92, 111, 130, 137, 419, 425
Ареф'єв В. Л. 231
Афанасенко В. Ю. 238
- Базикало М. А. 185
Бакшеев В. П. 48
Бакшеев П. Д. (Бакшеев П. Д.) 31, 42
Балацкий Ю. А. 347, 362
Балим Ю. П. (Балым Ю. П., Valym Y.) 144, 245, 251, 263, 267, 299, 348, 355, 359, 361, 375, 388
Баранников А. И. (Бараніков А. І.) 226, 239
Баранова Г. С. 221
Барановський Д. І. (Барановский Д. И.) 42, 49, 79, 112, 113, 127, 130, 142, 149, 156, 164, 171, 187, 189, 190, 225, 226, 239, 348, 381, 448, 449
Баско С. О. (Баско С. А.) 260, 263, 287, 292, 297, 315, 319, 323, 327, 332, 335, 339, 344
Безуглий М. Д. 144
Белоконов И. И. (Белоконов І. І.) 48, 82, 92
Белоусова Л. П. 48
Березницкий В. И. 238, 256
Биканов А. Д. 42
Бібен І. А. 453
Бібенко О. В. 110, 142
Білойван В. Д. 42, 143, 239
Більченко В. І. 6
Біляєва В. Є. 42
Бірюков В. Г. 110
Богдановський О. В. (Богдановский А. В.) 42, 46, 54, 91, 94, 110, 112, 113, 142
Боенкова Н. Н. 23
Божко П. Ю. 42
Бойко О. О. 258
Болдирєв А. Д. 438
Болдырев Д. А. (Болдирєв Д. А.) 183, 438
Бондар А. О. 350
Бондарева Т. С. 49
Бондаревський М. М. 110, 112, 113
Бондаренко Е. Е. 176

* Посилання даються на порядкові номери хронологічного покажчика публікацій.
В дужках зазначені посилання на персоналії

Бондаренко О. Б. 48
Бондарєв О. І. 42
Бондарчук Л. В. 142
Бондарь А. А. 409
Боровкова В. М. 342
Бородін Ю. М. 239, 290
Боцман В. В. (Боцман В.) 123, 142, 143, 145, 176, 331, 352, 368, 372, 390, 391
Бублик М. В. 42
Бугров О. Д. 142
Бузун А. І. 161
Бузун І. А. (Бузун И. А.) 42, 48, 143, 144
Булгаков В. Є. 42
Бульба Д. В. 122, 168
Буриков О. П. (Буриков А. П.) 422, 426
Бурлака В. А. 255, 439
Бурлаков В. С. 142
Бусол Л. В. 453
Бусыгина И. Э. 261
Бырка В. И. 82

Васильєв В. С. 454
Веліканова В. С. 42, 110, 142, 143
Вендин С. В. 331
Вербицький П. І. 154
Викулина Г. В. 202
Високос М. П. 78, 86, 108, 148, 170, 258, 268
Вірченко В. Е. 143
Вовк А. С. (Вовк О. С.) 21, 31, 42, 52, 56, 59, 66, 68, 71, 89, 104
Волков Е. П. 49
Волынец Л. К. 23
Воробей П. В. 143
Воронкова А. А. 226, 239
Вороняк В. В. 287, 288, 292, 312, 321, 324, 333, 338, 355, 364, 369, 385, 408, 414
Воронянский В. И. 49

Газзави Л. В. (Газзаві Л. В.) 178, 216, 233, 241, 463, 464
Галат Б. Ф. 42
Галецький І. В. 208
Гаркуша И. В. (Гаркуша И. В.) 301, 313, 314, 341
Герасименко О. М. (Герасименко А. Н.) 221, 242, 273, 276, 277, 281
Герасимов В. І. (Герасимов В. И.) 42, 49, 79, 104, 109, 110, 112, 113, 127, 128, 138, 139, 140, 142, 149, 155, 156, 164, 195, 238, 256, 295, 339, 357, 421, 428
Гетманець О. М. (Гетманец О. М.) 330, 448
Гноєвий В. І. 161
Гноєвий І. В. (Гноевой И. В.) 225, 226, 239

Голованов Б. Д. 48
Головирина Л. И. 178
Головко В. О. (Головко В. А.) 130, 142, 143, 144, 160, 171, 190, 212, 213, 219, (226),
239, 246, 253, 313, 322, 341
Голосной В. П. 5
Голуб Ю. С. 247
Гончаренко В. І. 143
Гончаров В. А. 30
Гончарова Л. В. 110, 424
Гопка В. В. 23
Горальський Л. П. 439
Гордиенко В. М. 362
Горля Т. А. 454
Гребець Г. П. 130, 142
Григорьян И. С. 368, 390, 391
Гримблат С. О. 226, 239
Грицаєнко В. І. (Грицаєнко В. И.) 42, 110, 112, 115, 118, 131, 141, 142, 225, 226, 381
Грицаєнко Л. В. (Гусыня Л. В., Гусиня Л. В.) 98, 115, 118, 131, 141, 454, 455, 457
Гришко В. А. 347, 362
Гуляєва Н. І. 143
Гуріна Л. М. 438
Гутий Б. В. 385

Дамасевич О. О. 42
Данилов С. Б. (Данілов С. Б.) 48, 110, 112, 113, 238
Данілова Т. М. 113, 142, 363
Двилюк И. 188, 204
Дегтярьов М. О. 114
Дембіцький Е. Б. 110
Деменко Л. В. 137
Демчук М. В. 78, 86, 108, 170, 201, (354)
Дерев'янка О. П. (Деревянко О. Ф.) 42, 48, 113, 142, 417
Дерюга В. А. 49
Добрицкий А. М. 49
Домашенко И. Н. (Домашенко І. М.) 23, 42, 113, 142
Домашенко М. І. 79
Донских О. Д. (Донських О. Д.) 242, 263, 273, 276, 277, 281, 292, 323, 357
Доротюк Е. М. 87, 142
Достоевський П. П. 154
Дудник А. О. 122, 126

Ємець З. В. (Емец З. В.) 379, 435, 436, 440
Єр'оміна О. В. 143
Жегунов Г. Ф. 171, 226, 239

Жерноклеев Н. Н. 238
Жилина В. Н. (Жиліна В. М., Zhylyna V. N.) 65, 72, 81, 142, 190, 239, 336, 351, 404, 441
Жувак К. И. 40
Жукова И. А. 446

Заболотный И. И. 23
Заволока А. А. 48, 49, 53, 67, 69, 111, 415
Задорожний А. А. (Задорожний А. А.) 42, 48
Зандарян В. А. (Зандарян В. О.) 42, 98, 110, 142, 143
Засєкін Д. А. 255, 439
Засуха Ю. В. 79, 149, 421
Захаренко М. О. 108, 142, 148, 170, 223
Захаренко О. І. 142
Звягильский Е. Л. 226
Злотин А. З. 226
Зубец М. В. 226

Иванова Ю. В. 331
Ивашков П. И. 202

Иванов В. 145
Иванов Л. М. (Иванов Л. Н.) 42, 142, 220
Иванова-Сальнікова В. Г. (Иванова-Сальникова В. Г.) 245, 251, 260, 267, 269, 279, 299, 328, 348, 466
Иванченко М. М. (Иванченко М. М.) 42, 49, 109, 110, 112, 142, 143, 144, 160, 161
Ігнатов Г. Л. 42
Ігнатъєва Т. М. 324, 345, 358, 467
Ізмайлович І. Б. 468
Ізосімова Л. В. 42
Ільїних А. С. 142
Ільницький М. Г. 452

Калашник И. А. 48, 49
Калашник С. В. 464
Калмыкова Т. М. 49
Камардін Е. М. (Камардин Г. М.) 42, 48
Кандиба В. М. (Кандыба В. Н.) 143, 144, 160, 161, 171, 226, 443
Кантемир О. В. 433
Карпенко К. В. 42, 110
Карпова І. В. 142
Карташов Н. И. (Kartashov N. I., Карташов М. І.) 49, 85, 107, 138, 171, 239, 444
Качур О. В. 419
Кибенко В. А. 49

Кириченко И. А. 226
Кібкало Д. В. 444
Ківа М. С. 142
Кізлик М. В. 42, 142
Кім В. В. (Ким В. В.) 42, 49, 142
Климов Д. А. 53
Кліценко С. Т. 42
Клочко В. М. 142
Ковалевський В. А. 42
Коваленко Б. П. 110, 112, 132, 133, 142, 147, 171, 175, 194, 195, 225, 235, 239, 267, 280, 289, 329, 340
Коваленко В. Л. 269, 328, 345, 466
Коваленко В. Ф. 128
Ковальов С. Г. 6
Козенко О. В. 201, 223, 395, 405, 450
Козій В. І. 437, 450
Козлова А. С. 314
Козьменко В. В. 52, 59, 66, 71, 104, 112, 113, 138, 139, 142, 146, 158, 197, 198, 199, 207, 237, 257, 265, 277, 281, 282, 283, 287, 295, 307, 321, 338, 343, 458, 459
Колісник П. В. (Колесник П. В.) 293, 294, 296, 324
Колода О. В. 454
Коломиец А. С. 23
Коломієць Ю. І. 42
Копиєцький В. Ф. (Копієцький В. Ф.) 49, 130, 171, 226, 239
Коренев М. І. 110, 113, 444
Корж О. В. 334
Корниенко В. И. 446
Корсун Б. А. 427
Костенко Л. О. 5, 10
Кот С. П. 408
Котляр В. И. 48
Котляр О. С. 110, 112, 113
Кочеткова В. В. 162, 215, 231
Кочмар Р. А. 208
Кошиц Ю. И. 23
Кошовий В. П. 42, 161, 171, 239
Кравець Г. І. 113
Кравцов М. М. 142
Краєвський А. Й. 450
Красильник В. С. 239
Красій В. В. 108
Кремпа Н. Ю. 395, 405
Криворучко Е. Ю. 95
Криворучко Ю. І. 225
Крилова А. О. 364

Круглов В. П. 44
Кузьменко Ю. О. 239
Кузьмін Б. М. 171
Кузьмін С. П. 4
Кулак В. В. 356, 360, 365, 370, 382, 383, 384, 386, 389
Кущ Л. Л. (Kushch L. L.) 236, 244, 330, 332, 339, 343, 346, 358, 373, 464, 467
Кущ Н. Н. (Кущ М. М.) 48, 130, 171, 239, 464

Ладогубец Е. В. 446
Левентуль Л. Х. 5, 23
Лемешева М. М. 110, 113, 142, 171, 239
Лемишевский В. А. 49
Лемішка О. Я. (Лемішка А. Я.) 215, 231, 261, 263
Леткевич І. Ф. 108
Лисенко А. Я. (Лысенко А. Я.) 42, 49, 110, 113, 142, 143, 226
Лисенко Г. Л. (Лысенко А. Л.) 102, 142, 441
Литаров В. Е. (Літаров В. Є.) 226, 239
Литвинов В. И. (Литвинов В. І.) 31, 42
Лобас С. В. 144
Логачова Л. О. (Логачева Л. А.) 57, 58, 73, 151, 167, 186, 197, 198, 199, 247, 282, 284, 285, 295, 296, 305, 306, 308, 309, 310, 333, 346, 398, 409, 467
Логвинов Д. Д. 48, 49
Лубенец В. А. 23
Льоля В. 93, 101
Любецький М. Д. (Любецкий М. Д.) 42, 48, 49
Люлін П. В. (Люлин П. В.) 311, 320
Лясота В. П. 260, 267, 279, 299, 328, 345, 347, 362, 369, 466
Лях О. В. 454

Магда И. И. 49
Макеева Н. Ф. 367
Максаков В. Я. 42, 48
Максимовська С. В. 203, 461
Малахов В. А. 23
Малина В. В. 347, 362
Маменко О. М. (Маменко А. М.) 142, 162, 171, 190, 225, 226, 239, 379, 381, 393, 420, 422, 423, 424, 426, 427, 434, 435, 436, 440, 442, 443, 447, 448, 449, 451
Маньч Е. В. 84
Марков Ю. М. 4, 5, 9, 10
Марченко Л. О. (Марченко Л. А.) 42, 49, 110, 142, 143
Маслак Ю. В. 378, 385
Маслакова Я. 55
Маценко Е. В. (Маценко О. В.) 336, 366, 378, 385, 414
Мачула О. С. (Machula O. S.) 364, 365, 366, 369, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 380, 385, 392, 396, 397, 398, 400, 401, 402, 404, 406, 407, 409, 412, 414

Машкін М. І. (Машкин Н. И.) 42, 49
Медведєв В. О. 142
Медведовський А. В. 142
Мейтова А. Н. 136
Мерчанський В. В. (Мерчанский В. В.) 142, 143, 226, 239
Миколайчук Л. П. 468
Милостивий Р. В. 268, 468
Митрофанов О. В. (Митрофанов А. В., Mitrofanov A. V.) 171, 226, 239, 249, 327, 335, 361, 366, 371, 374, 375, 378, 388, 392, 396, 403, 445
Митрофанов О. О. (Митрофанов А. А., Mitrofanov A. A.) 229, 230, 249, 250, 260, 279, 287, 292, 300, 302, 303, 327, 335, 337, 355, 361, 366, 371, 374, 375, 376, 384
Могильний О. М. 455
Момот Л. Н. (Момот Л. М.) 163, 197, 198, 199, 207
Мусатов С. А. 426, 434
Мусяенко Н. А. 48

Нагаєвич В. М. 128, 142, 149, 155, 421, 428
Найденский М. С. 163
Наливайская Н. Н. (Наливайська Н. М.) 52, 117, 197, 198, 199, 224, 275
Негребецкий А. М. (Негребецький О. М.) 88, 90, 97, 99, 103
Нікітенко А. М. 86, 108, 223, 252
Носальський М. Г. 42, 110, 112, 142

Образцов В. П. 49
Обухов В. А. 23
Огуль Р. А. 49
Олійник І. С. 271
Онокиенко Н. И. (Онокієнко Н. І.) 178, 197, 198, 199
Острівний І. М. 42

Павленко М. П. 143, 144, 160
Павліченко О. В. (Павличенко Е. В.) 172, 173, 177, 179, 180, 181, 182, 184, 197, 198, 199, 240, 248, 259, 274, 282, 284, 305, 306, 308, 309, 310, 318, 326, 460, 462, 463, 467
Павлов Е. Г. 23
Павлов М. Е. (Павлов М. Є.) 48, 49, 144, 171, 226, 445
Павлюк Я. С. 78
Палютін М. П. 130
Панасенко А. Е. 193
Панасенко Е. А. 153, 165
Панасенко Є. А. (Панасенко Е. А., Panasenko E. A.) 333, 335, 336, 349, 353, 367, 373
Панасенко Є. О. 350
Панасенко Є. Ф. 211
Панько В. П. 454
Парака Н. А. 226, 239

Пархоменко М. М. 42
Пасечник В. А. (Пасічник В. А.) 210, 222, 224, 226, 238, 239, 256, 445
Пасічник А. А. 278
Пасічник А. В. (Пасечник А. В.) 266, 312, 324
Пасічник Г. І. 42
Патров В. С. 38, 44, 48, 102
Передера Б. Я. 48
Передера С. Б. 48, 49
Перемот Г. О. (Перемот Г. А.) 171, 226, 231
Петренко А. М. (Пипенко А. Н., Петренко А. Н., Petrenko A. N.) 95, 116, 197, 198, 199, 262, 264, 272, 282, 284, 302, 303, 305, 306, 308, 309, 310, 346, 360, 370, 382, 388, 398, 404, 407, 409, 467
Петрик М. В. 437
Петруша Є. З. 142, 143, 144, 160, 161
Петрушко Н. П. (Петрушко М. П.) 48, 113, 238, 239, 256
Пилипенко М. Е. 49
Писаренко В. В. 149
Піддубова О. В. 334
Піпенко М. А. 42, 113, 142, 143, 239
Польовий Л. В. 201, 223
Пономаренко Е. Н. 49
Пономаренко М. М. (Пономаренко Н. Н.) 110, 113, 129, 142, 210, 220
Пономаренко О. В. 446
Попов В. В. 110
Попов И. М. 49
Попова В. О. 142
Попсуй В. В. 38, 47, 104, 334
Портянник С. В. 420, 422, 423, 424, 442, 451
Постоєнко В. О. 268
Постоєнко О. М. 270
Похил В. І. 468
Походня Г. С. 79, 128, 164, 331
Приходченко В. І. 42
Приходько Т. М. 379
Приходько Ю. О. (Приходько Ю. А.) 171, 190, 226, 239
Прокудин А. Ф. (Прокудін О. П.) 31, 56, 57, 69
Пронь О. В. (Скляренко Е. В.) 112, 113, 127, 128, 139, 140, 142, 155, 156, 164, 238, 256, 357
Прохватилов Ю. Ф. (Прохватілов Ю. Ф.) 42, 49, 110, 113, 142
Прудніков В. Г. (Прудников В. Г., Prudnikov V. H.) 42, 80, 83, 87, 98, 105, 106, 107, 110, 112, 113, 142, 225, 226, 227, 239, 441, 454, 455
Пустовар А. Я. (Пустовар О. Я.) 70, 82, 92
Пустовар О. П. 77
Пучка А. Д. 6

Радченко В. М. 110, 112
Райко В. И. 23
Раковський Я. П. (Раковский Я. П.) 171, 226, 239
Решетніченко А. П. 369
Рибалко В. П. 79, 128, 142, 149, 428
Рижкова Т. М. 142, 224
Ровчак А. Я. 143, 226
Роменський О. І. 42
Росоха І. В. (Росоха И. В.) 42, 49
Рубан Б. В. 48, 49
Рубан С. Ю. 143
Рубан Ю. Д. 42, 48, 49, 51, 63, 98, 109, 110, 112, 113, 129, 130, 142, 143, 144, 160, 161, 171, 210, 225, 226, 239
Руденко А. Ф. 48
Русінов О. Ф. 42, 110, 113

Садомов М. О. 468
Самохін В. М. 92
Санжара Р. А. 468
Сарбаш Д. В. 239, 433, 452
Свириденко Г. В. 226
Свириденко О. І. 142
Сегодин А. Б. (Сегодін О. Б.) 226, 239
Седюк І. Є. 143, 144
Силинская Е. И. (Сілінська О. І.) 192, 226, 239, 334, 370, 380, 383
Симоненко В. И. 176
Сіпінтий А. 93, 101
Скворцова І. М. 413
Склярів Г. А. 143, 222
Склярів П. М. 142
Скоромна О. І. 201
Скрипка Л. С. 226
Слинько В. Г. 238, 256
Слюсаренко Д. В. 433, 452
Смолянинов В. К. 48, 226
Собакаръ А. В. 378
Совенко Л. В. 108
Содомов Н. А. 287
Сокол О. І. (Сокол А. И.) 42, 49, 63, 109, 110, 113, 142, 143, 160, 171
Соколовська Т. І. 150, 166
Сокрут А. В. 238
Стадник А. М. 331
Стегній Б. Т. 239
Степанов В. П. 23
Стеценко О. М. (Stesenko A. N.) 397, 402, 403

Сусллова Н. І. (Сусллова Н. И.) 268, 271, 367
Сухарлев В. А. (Сухарльов В. О.) 48, 142
Сучков Д. Н. 146

Тарасенко О. В. (Тарасенко А. В.) 225, 226, 239
Тарасова Т. О. (Тарасова Т. А.) 42, 110, 142, 167, 441
Татар Ф. М. 42
Терещенко Е. С. (Терещенко О. С.) 146, 150, 158
Тертишний А. А. (Тертышный А. А.) 60, 91, 113, 416, 427, 435
Тертишний О. С. (Тертышный А. С.) 143, 171, 225, 226, 239
Тетеренко М. І. 51
Тимофеєв В. М. (Тимофеев В. Н.) 225, 226
Тищенко С. Н. 48
Ткачова О. В. (Ткачева Е. В.) 286, 318, 326, 337, 338
Ткачук О. Д. (Ткачук Е. Д., Tkachuk E.) 187, 189, 317, 348, 349, 351, 353, 374
Ткачук С. А. 453
Товстик В. Ф. 42, 48, 110, 113, 142, 377
Тодерішко А. С. (Тодерішка О. С.) 208, 214, 228, 252
Тризна Д. К. 160, 161
Трішин О. К. 160
Труш А. М. (Trush A.) 105, 106, 130
Турьянский А. В. 226
Туряниця В. А. 265, 316, 322
Тюпина Н. П. 268

Федотов І. Г. (Федотов И. Г.) 10, 43
Федяєв В. А. 112, 142, 225
Фененко А. І. 455
Фесенко А. Л. 464
Фесенко І. А. 464
Фоменко Г. М. 111, 130
Фурда І. В. 385
Фурман С. В. 258

Халемин Н. И. 23
Хаселев П. Я. 23
Хмель Н. Н. (Хмель М. М., Khmel N. N.) 52, 61, 103, 112, 113, 142, 143, 186, 197, 198, 199, 220, 297, 336, 337, 359, 360, 384, 401, 404, 467
Ходарєв В. Я. 131
Хомутовская С. А. (Хомутовська С. О.) 213, 219, 246, 253, 298, 304, 322, 465
Хохлов А. М. 112, 130, 226, 238, 239, 256, 448
Храбустовський І. Ф. (Храбустовский И.) 16, 17, 19, 21, 22, 23, 26
Храпач К. Г. 142, 226, 239
Хруцький С. С. (Хруцкий С. С.) 422, 434, 440

Цаканян І. 145
Цицюрський Л. М. 79, 142, 149
Цупило О. А. 142, 171

Чалая О. С. 443, 447
Черкас М. В. 42
Черненко Д. А. 40
Чернуха В. К. 49
Черпак П. П. 48, 136
Чигринов Є. І. 239
Чорнозуб М. П. 437
Чумак Н. І. (Чумак М. І.) 48, 429
Чумаченко В. В. 270

Шакула З. І. 239
Шаталін Б. Д. 5
Шахбазян Р. В. 368, 390, 391
Швед В. В. 466
Швейцаров Л. Л. 23
Шебельниченко В. С. 42
Шевченко Н. В. 42
Шевченко О. Б. 124, 126, 132, 133, 147, 175, 188, 194, 204, 221, 235, 280, 289, 329, 340
Шидловська А. О. 228
Шинкаренко А. В. 185
Школіна Г. В. 110, 113, 142
Шкромада О. І. 174
Шкрум В. П. 66, 75
Шкурін Г. Т. 128
Шовкопряд В. Ф. 143
Шпенко М. А. 113
Штих О. С. 110
Штих Т. В. 142

Щепетільников Ю. О. (Щепетильников Ю. А., Schepetilnikov Y.) 200, 240, 241, 273, 276, 333, 335, 344, 350, 351, 365, 366, 372, 374, 375, 377, 380, 385, 392, 396, 397, 400, 401, 402, 404, 406, 407, 408, 409, 412, 414
Щербак О. В. (Щербак Е. В., Shcerbak O. V.) 239, 311, 319, 337, 338, 339, 342, 371, 373, 393, 408
Щербатий З. Є. 142
Щетинский И. М. (Щетинський І. М.) 48, 49, 130, 143, 144, 160, 161, 171, 226, 239

Югай К. Д. 49, 130, 162, 215, 226, 231, 239

Юрченко В. В. 420, 423, 451

Юрченко Л. И. 48, 49

Юхименко А. Г. 143

Якименко З. Ф. 42

Якимович М. М. 468

Яковлев А. С. (Яковлев О. С.) 226, 430, 431, 432

Яремчук О. С. 201, 223

Ярмак К. М. 5

Ярошенко В. И. 49

Ясенецький В. А. 454, 455

Яценко І. В. 239, 453

Яшков Є. А. (Яшков Е.) 9, 17, 18, 27

Rud V. 377

Tarasenko L. 376

Valeeva M. V. 254

ЗМІСТ

Талановитий вчений, видатний педагог	4
Основні дати життя та науково-педагогічної діяльності професора Миколи Васильовича Чорного	6
Стресовий стан та імунологічний статус молодняку свиней <i>М. Чорний</i>	8
Резистентність та відтворювальна здатність кролів, які утримуються при різних рівнях шуму <i>М. В. Чорний, В. В. Кулак</i>	12
ХРОНОЛОГІЧНИЙ ПОКАЖЧИК ПУБЛІКАЦІЙ	16
Наукова школа доктора ветеринарних наук Миколи Васильовича Чорного	82
Публікації про науково-педагогічну діяльність доктора ветеринарних наук М. В. Чорного	86
ФОТОГАЛЕРЕЯ	88
ПРЕДМЕТНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПОКАЖЧИК	101
АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ПУБЛІКАЦІЙ	104
ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК	122